

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ДУХОВНО-ПРОСВІТНИЦЬКИЙ ЧАСОПИС

4/2012 www.slovovchitelyu.org

Слово ВЧИТЕЛЮ

**НЕВЖЕ ЦЕ
ТОЙ САМИЙ БОГ?**

**ПРАВДА
ПРО
БОЖУ
ЛЮБОВ**

**СВЯТО
ЗИМОВОГО
ІМЕНІННИКА**

**ВІДВЕРТО
ПРО
ПОТАЄМНЕ**

БАТЬКІВСЬКА ЛЮБОВ

Християнський духовно-просвітницький часопис	
«СЛОВО ВЧИТЕЛЮ» № 4(22)/2012	
Наше кредо: «Нести Слово Боже — ось наша мета, щоб кожний учитель був учнем Христа!»	
Головний редактор	Тарас Приступа
Редакційна колегія:	Тетяна Артерчук Олег Блошук Олександр Бондарчук Руслана Ковальчук Євген Никонюк Ольга Новікова
Літературний редактор	Світлана Филипчук
Дизайн і верстка	Альона Біла
Коректор	Оксана Сірооченко
Відповідальна за випуск	Надія Доля
Засновник і видавець — Міжнародна громадська організація «Надія — людям»	
Адреса:	а/с 116, м. Рівне, 33028, Україна.
Телефон:	(0362) 63-79-76
Факс:	(0362) 62-05-12
e-mail:	slovo@hopetopeople.org
	www.hopetopeople.org
Видається за сприяння «Культурно-просвітницького центру сприяння розвитку християнської культури та освіти».	
Часопис зареєстровано в Міністерстві юстиції України. Свідоцтво про державну реєстрацію: серія КВ № 12846-1730Р від 27 червня 2007 р.	
Передплатний індекс — 99864.	
Пожертви на видання часопису просимо надсилати поштовим переказом на адресу МГО «Надія — людям» з позначкою: «Пожертви на часопис „Слово вчителю“», або на рахунок: МГО «Надія — людям», р/р 26005213038700, АТ Укрсиббанк м. Харків, МФО 351005, ЄДРПОУ 21081735 з позначкою: «Пожертви на часопис „Слово вчителю“».	
За умови передруку матеріалів посилання на часопис «Слово вчителю» обов'язкове.	
Рукописи не рецензуються і не повертаються. Редакція залишає за собою право редагувати і, за необхідності, скорочувати матеріали.	
Посилання на Біблію або цитування окремих біблійних текстів позначаються умовними скороченнями. Список скорочень назв книг зазвичай подається у виданнях Біблії. Посилання зазначаються з дотриманням принципу «книга-розділ-вірш» і розділяються знаками пунктуації. Наприклад: Ів. 19:6–11, 13–20, 25–28; 1 Кор. 1:18–24. Фрагменти з одного розділу розділяються комою (,), а різні книги або розділи відокремлюються крапкою з комою (;). Якщо в тексті не зазначено інше, усі біблійні посилання взято з Біблії в перекладі проф. Івана Огієнка.	
У номері використані ілюстрації з сайту http://etc.usf.edu/clipart/ Фото на обкладинці Юрія Тивончука.	
Надруковано: РТМКФ «Християнське життя», 43006, м. Луцьк, вул. В. Стуса, 3, тел. (0332) 71-08-74. Наклад 1200 прим.	
© «Слово вчителю» © МГО «Надія — людям»	

Шановні читачі, дорогі друзі!

Різні люди читають пресу по-різному. Хтось — від обкладинки до обкладинки, хтось починає з останньої сторінки, один насамперед знайомиться із змістом, а інший переглядає ілюстрації. Спілкуючись із читачами, ми виявили цікаву закономірність і щодо нашого видання. Частина нашої читачької аудиторії, переважно практикуючі вчителі, насамперед шукають нові методичні розробки уроків та виховних заходів, вірші, пісні, наочність, тобто те, що можна безпосередньо використати в роботі. Інша частина залюбки читає духовні статті, науково-популярні матеріли, інтерв'ю, нерідко обминаючи рубрику «Методика і досвід». Тому ми намагаємося врівноважувати ці матеріали, бо переконані, що вони гармонійно доповнюють один одного. Однак хочемо повідомити, що, починаючи з 2013 р., у підборі тем випусків «Слово вчителю» орієнтуватимемося на Навчальну програму для загальноосвітніх навчальних закладів «Основи християнської етики (1–11 класи)», розроблену НУ «Острозька академія» і рекомендовану Міністерством освіти і науки України.

Матеріали часопису, який ви зараз тримаєте в руках, продовжують цикл «У якого Бога вірять християни» і присвячені Божій любові. За кількістю надісланих у редакцію матеріалів робимо висновок, що це одна з найулюблениших тем учителів християнської етики. Тому ми вирішили порушити традицію розміщення трьох уроків і друкуємо їх більше, адже кожний урок унікальний, містить свою «родзинку», кожний учитель пропонує свій підхід і спосіб розкриття теми. А всі разом вони поєднуються в чудовий гімн прославлення і звеличення Божої любові! Читайте, використовуйте, пропагуйте, величайте, захоплюйтеся, насолоджуйтеся Божою любов'ю!

Оскільки цей випуск останній у цьому році, пропонуємо вашій увазі кілька різдвяних сценаріїв і позакласний захід «Свято зимового іменинника». І, як зазвичай, нагадуємо про те, що передплата на «Слово вчителю» триває. Її вартість залишається незмінною. Передплатний індекс — 99864.

Чекаємо на ваші матеріали.

Будьте із нами.

Божого благословення вам і вашим родинам!

З повагою — редакційна колегія

Зміст

ПОГЛЯД ФАХІВЦЯ

4 Вчити — не тільки професія, але й служіння

АКТУАЛЬНА ТЕМА

6 Невже це той самий Бог?

8 Правда про Божу любов

9 З ким ваше серце б'ється в унісон?

СТУДІЇ БІБЛІЇ

10 Господи, чи Ти любиш нас?..

11 Любов покриває багато гріхів

ЗНАЙОМСТВО

13 Не жалкуймо витратити себе на дітей

с. 15

МОЛОДЬ У ПОШУКУ

49 Любов космічних масштабів

СПРАВИ СІМЕЙНІ

51 Помічниця, або Щоденник одного дня

З ПОШТОВОЇ СКРИНЬКИ

54 Дорога до Бога

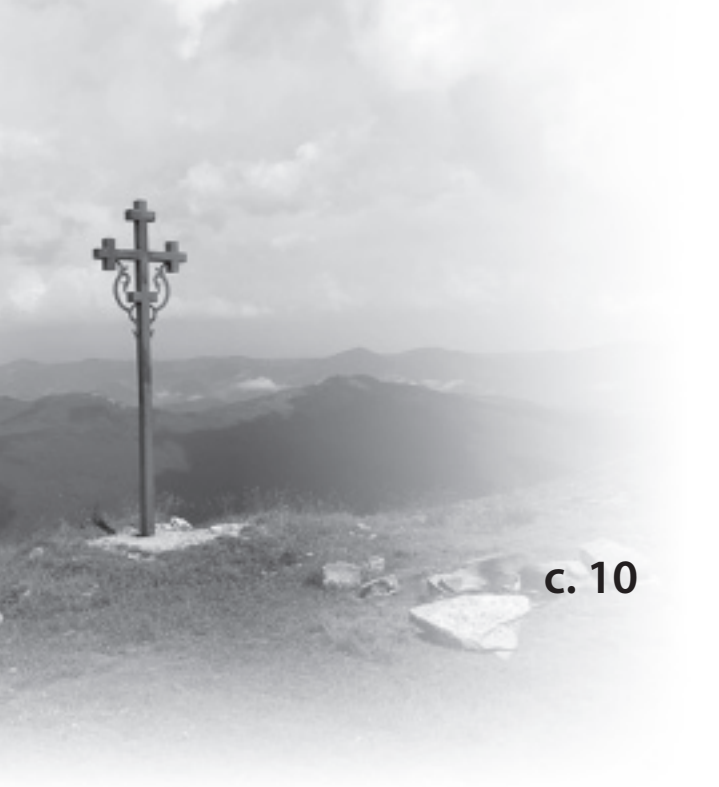
РОЗДУМИ ДУШІ

56 Казка про Королеву

58 Вигнанець

ВАРТО ПРОЧИТАТИ

59 Бог хоче, щоб ти Його побачив

с. 10

МЕТОДИКА І ДОСВІД

15 Приватна школа «Надія»

18 Любов як вияв самовідданості

24 Бог є любов

29 Велич та сила батьківської любові

31 Дошлюбна чистота

33 Відверто про потаємне

37 О любове Божа, вічна і святая...

40 Свято зимового іменинника

42 Свято Різдва

44 Ще раз про Різдво

45 Різдвяна зустріч

ХРИСТІЯНСТВО І МИСТЕЦТВО

47 Работорговець, який пізнав Божу любов

с. 48

Вчити — не тільки професія, але й служіння

Біографія

Михайло Миколайович Черенков народився 27 травня 1978 р. у м. Саратов (Російська Федерація), у багатодітній протестантській родині.

2000 р. закінчив історичний факультет Донецького національного університету. 2003 р. захистив кандидатську дисертацію із соціальної філософії. Працював викладачем гуманітарних дисциплін Донецького християнського університету (2000–2002), доцентом кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Донецького інституту залізничного транспорту (2004–2005). Очолював відділ зв'язків з громадськістю та ЗМІ Братства незалежних церков і місій України (2003–2004). З 2005 р. — віце-президент Християнської міжнародної асоціації «Духовне відродження». 2009 р. закінчив докторантуру Інституту філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України.

Доктор філософських наук, професор кафедри культурології Інституту філософської освіти та науки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

Запрошений викладач Львівської теологічної семінарії і Української євангельської семінарії богослов'я.

Учасник міжнародних наукових, професійних та богословських програм: TCM International Institute, Magazine Training Institute, Haggai Institute, Wheaton College, Calvin College.

Член редколегії «Богословського порталу», порталу «Релігія в Україні», журналу «Theological Reflections». Експерт РІСУ. Член ради директорів Спільки студентів-християн України, Санкт-Петербурзького християнського університету. Ректор Донецького християнського університету.

Основні праці

Черенков М. Європейська Реформація та український євангельський протестантизм. Монографія. — К., 2008.

Черенков М. Баптизм без кавычек. Очерки и материалы к дискуссии о будущем евангельских церквей. — Черкассы: Коллоквиум, 2012. Третья Правда. — М., 2006.

Лицом к лицу. Евангельская вера в современной культуре. — Одесса, 2008.

Своими словами. — Санкт-Петербург, 2009.

Культура влиятельного меньшинства. — Симферополь, 2010.

Михайле Миколайовичу, у якій сім'ї Ви виховувались?

— Я виховувався в християнській родині, яка належала до традиції євангельських християн-баптистів. Батьки за віру були репресовані, але залишили приклад принципівості в своєму покликанні. Мати була фізиком, випускником Саратовського державного університету, але загубила свою кар'єру, коли свідомо прийняла церковне хрещення. Батько був ув'язненим за віру, після звільнення все життя працював у шахті. Сім'я була великою — окрім мене, ще три брати і три сестри.

Чи змінювалися протягом життя Ваші духовні цінності й переконання?

— Життя кожної людини — складний процес розвитку, в якому є не тільки поступ, рух вперед, але й кризи, повернення до старого, пошук виходу з циклізму того ж самого. У мого улюбленого поета Роберта Фроста є вірш «У глиби-

ни себе», де автор визнає, що висновок життєвих пошуків виглядає скромно, людина лише стверджується в тому, що вже сповідувала. Я відчуваю подібне: моєю долею було і є християнство, у моїх сумнівах завжди була віра, у моїх пошуках уже була інтуїція і навіть сердечна впевненість у Божественній відповіді. Життєвий шлях триває, на мене чекають нові відкриття, успіхи, помилки, невдачі, розчарування, проте головне вже є — визначеність і впевненість у своєму фундаментальному світоглядному виборі.

Хто з Ваших учителів і викладачів залишив слід у Вашій пам'яті й у Вашому серці? Чим саме?

— Я дуже вдячний своєму шкільному вчителю Олександру Аніщенку. Він навчив працювати із джерелами, збирати інформацію, аналізувати — це в той час, коли сучасних пострадянських підручників не було, а тим паче Гуглу та Вікіпедії. Він підготував багатьох переможців всеукраїнських учнівських олімпіад з історії і права, я був одним

із них. У ньому дивним чином поєднувались ерудиція і скромність, гідність і простота.

— Як філософ, змалюйте, будь ласка, сенс життя людини XXI століття. Яких трансформацій, на Вашу думку, нам чекати в недалекому майбутньому?

— Сенс життя можна віднайти в любові до ближнього заради Бога. Усе стає на свої місця, коли живеш наче перед Божими очима, перед Його судом, у Його присутності.

У недалекому майбутньому буде руйнуватися сучасна картина світу, усталені міжнародні відносини, моделі економіки, парадигми освіти. Ми станемо свідками небачених експериментів із природою і людиною. Образ світу й образ людини зміняться докорінно. І ось питання — чи збереже людина в собі образ Божий, чи залишиться собою? Питання про Бога і питання про людину, теологія і антропологія, віра і наука нерозривно поєднані. Без Бога людина не знайде сенсу, лише загубить себе.

— Які позитивні й негативні тенденції спостерігаєте в сучасному суспільстві і як повинні реагувати на них християни, і педагоги-християни зокрема?

— Я не раджу фокусуватись на негативних тенденціях. Треба любити й вчити любові, вірити й надихати вірою інших, служити людям і вчити їх служити одне одному. Це вічні істини. А новітні сюжети про корупцію, беззаконня в країні, гей-паради, Інтернет-залежності, наркоманію і таке інше лише ілюструють той факт, що коли в людині утворюється внутрішня духовна порожнеча, усе найгірше стає можливим.

— Які цілі ставить перед собою Християнська міжнародна асоціація «Духовне відродження»?

— Наша мета — формування нового покоління активних лідерів для служіння в Церкві та суспільстві. Тут перетинаються цілі й бачення «Духовного відродження» та Донецького християнського університету. Як на мою думку, ця візія нової генерації активних християн має поєднувати всі християнські ініціативи — і церковні, і професійні, і громадські.

— Чи співпрацює ваша організація з освітніми закладами, педагогами?

— Працюємо з Церквою, культивуємо мотивацію її молоді до освіти, до активної соціальної позиції, до постійного розвитку талантів заради служіння. Тим самим ми закладаємо світоглядний, етичний, мотиваційний фундамент для майбутніх християн-освітан.

— Ваше ставлення до курсу «Основи християнської етики» в школах.

— Християнська етика дає орієнтири в житті. Без цього неможливе формування цілісної особистості. Можна добре знати хімію чи математику, стати Нобелівським лауреатом, але залишитись нещасною і самотньою людиною.

Без етики все руйнується. Тому треба піклуватися не лише про знання, але й про людину — не тільки про те, що знають учні, але й про те, якими людьми вони стануть, які характеристики, мотиви, цінності сповідуватимуть. Християнська етика не повинна всіх учити релігійним чеснотам як «закону Божію», не всі є християнами і не всі ними будуть. Але дати уявлення про християнську етичну традицію можна всім, не порушуючи при цьому приватної свободи.

— Яку, на Вашу думку, найважливішу інформацію про Бога вчитель повинен донести учням?

— Про любов Божу. Ніхто не може знати все, але кожна людина має знати головне — її життя є даром Божим, даром любові. І тоді не буде багатьох комплексів, притаманних більшості молодих людей — я нікому не потрібний, життя пусте, тож живи, як хочеш, бо скоро помреш. Життя не буде легким, але коли в житті буде віра в Бога і знання про Його любов до нас, усе можна витримати. З любов'ю життя стає світлим. Це світло в темряві світить, і тьма його не здолає. Той, хто зустрів і пережив Божу любов, сам даруватиме любов іншим.

— У якого Бога ви вірите?

— Я вірю в Бога, Який став Людиною, став подібним до нас. Догмат про Втілення має глибоко гуманістичний сенс. Бог став адвокатом людини, реабілітував її і продовжує захищати. Цей образ Бога, який полюбив світ, втілювався і дав Себе вбити, щоб перемогти і засвідчити силу любові, є для мене головним. Про людськість Бога варто пам'ятати надміру релігійним людям, які часом самі налякані й інших лякають пеклом і гнівом, які засуджують вірних інших конфесій, чи з піною кричать «розіпни» дівчатам, які щось не так заспівали в Храмі Христа Спасителя...

— Як, на Вашу думку, журнал «Слово вчителю» міг би послужити проповіді Євангелія серед освітян, церквам, навчальним закладам тощо?

— На сторінках такого видання хотілося б бачити ідеї і приклади того, як віра змінює світ освіти. Ми всі знаємо про кризу освіти в країні, але мало знаємо про те, хто і як тримає собою світ — про людей-героїв, сучасні підходи, досвід нового. Цікаво побачити, як змінюється система і якість освіти, якщо вона будується на християнському світогляді.

— Ваші побажання читачам «Слово вчителю».

— Будьте вірними своєму покликанню. Вчити — не тільки професія, але й служіння. Першу оцінюють люди, друге оцінює Бог. Він усе бачить, тож робімо свою справу як для Нього. 🙏

Розмовляла Світлана Филіпчук

У наш час мабуть тільки ледачий не користується Інтернетом: починаючи школяриком, який «пише» (або, якщо щиросердно, копіпастить¹ реферат чи якусь письмову роботу, і закінчуючи керманичами країни. На різних сайтах частенько є розділ «Питання, які часто ставлять». Відверто кажучи, мені особисто не подобається йти у ту рубрику, адже я схильний думати, що мої питання є винятковими й особливими, тому, «ясна річ», відповіді в мережі годі й шукати. Подібно, працюючи в Центрі апологетичних досліджень, я бачу, що деякі заперечення християнства лунають неодноразово, і хоч виникають в унікальному контексті життя, часом повторюються. Одне із популярних спростувань християнства звучить приблизно так: як можна поєднати гнівливого Бога Старого Завіту і Бога любові, миру та злагоди Нового Завіту? Хоч у попередніх номерах ми вже говорили про те, що Бог є Суддею, а інші статті цього номеру розкривають сутність любові до Бога та ближніх, спробуємо у цій статті відповісти: чи Бог, Який допускав війни та знищення народів, є ще й Бог любові?

Невже це той самий Бог?

Визначення любові

Нерозуміння нерідко виникає внаслідок того, що ми просто-напросто неоднаково вживаємо терміни і слова. Саме тому для деяких скептиків навіть сама ідея Бога не має сенсу, вони нібито запитують: якщо Бог всемогутній, чи може Він створити такий великий камінь, що навіть Сам не зможе його зрушити? Подібні питання, мета яких сказати «Ага! Зловили!», лунають нерідко. Відтак: якщо сказати, що Бог не може створити таку каменюку, цим ми нібито говоримо, що Бог не такий уже й могутній Творець, якщо ж сказати, що може, цим ми начебто ствердимо, що Бог не настільки могутній, щоб впливати на світ. Тим не менше, це питання насправді безглузде. Окрім того, що в нього вбудована логічна помилка, «камінь», за визначенням, є фізичним об'єктом, що означає, що він повинен існувати у фізичному Всесвіті. Але як ми вже обговорювали це у попередніх номерах, Бог створив рухомий фізичний світ, відповідно Бог, як Творець, не лише створив усе, а й впливає на все те, що існує. «...І ввесь людський рід Він з одного створив, щоб замешкати всю поверхню землі, і призначив окреслені доби й границі замешкання їх, щоб Бога шукали вони, чи Його не відчують і не знайдуть, хоч Він недалеко від кожного з нас. Бо ми в Нім живемо, і рухаємось, і існуємо, як і деякі з ваших поетів казали: «Навіть рід ми Його!» Отож, будши Божим тим родом, не повинні ми думати, що Божество подібне до золота, або срібла, чи до каменю, твору мистецтва чи людської вигадки»².

¹ Від англ. *copy* — *копіювати* і *paste* — *вставляти*, — прим. автора.
² Дії 17:26–29.

Оскільки все, що робить Бог, Він робить за власним рішенням і бажанням, це було б зробити безглуздя, якби Бог прийняв рішення створити такий камінь. А це б не відповідало природі Божій, а для нас означало б, що Бог не заслуговує довіри. Бог не робить нісенітниць. Його любов пов'язана зі святістю і бажанням справжнього добра...

Отже, справжня любов — це не те, що хочу я, а що відповідає найкращим Божім цілям!

Тлумачення складних біблійних уривків

Одне з найскладніших питань, що стоїть нині перед християнами, — це пояснення біблійної оповіді про те, як Бог доручає знищити жінок і дітей. *«Коли Господь, Бог твій, уведе тебе до того Краю, куди ти входиш, щоб заволодіти ним, то Він вижене численні поганські народи перед тобою: хіттеянина, і гіргашеянина, і амореянина, і ханаанеянина, і перізеянина, і хіввеянина, і євусеянина, — сім народів, численніших та міцніших за тебе. І коли дасть їх Господь, Бог твій, тобі, то ти їх понищиш: конче учиниш їх заляттям, — не складеш із ними заповіту, і не будеш до них милосердний»*³.

У Біблії є кілька таких наказів Бога. Надзвичайно складно надати всебічну і вичерпну відповідь на це питання у форматі маленької статті, саме тому ми наштовхнемо вас на подальші, самостійні роздуми.

Цілком усвідомлюю, що в цьому питанні залучено багато емоцій, а тому наші відповіді можуть бути незадовільними для багатьох людей... Часто ми дозволяємо емоціям керу-

вати нами, а це заважає нам побачити картину загалом. Отже, я почну з того, що проблема, з якою зіткнулись тогочасні євреї, була значно більшою, ніж ми звикли собі думати, і насправді Боже повеління знищити жінок і дітей було лише верхівкою айсбергу.

Християнство має і може бути відкритим. Тому я хотів би відкрито поставити ще кілька питань: а потоп? а Содом і Гоморра? а знищення первістків у Єгипті? Адже у Єгипті, коли відбувались усі ті кари (град, комарі, жаби, сарана), а не тільки остання з них, «під роздачу» попали всі єгиптяни й однаковою мірою. Постраждали не лише вояки (причому я можу припустити, що деякі з солдатів могли симпатизувати євреям). Багато з постраждалих були жінки і діти, а деякі взагалі немовлята. Щодо Содому і Гоморри, то й там всі, за винятком Лота і його родини, загинули. І відбулось це незважаючи на те, що Авраам намагався зупинити цю кару. Там взагалі складається враження, що було знищено всіх мешканців міст «без розбору». Щодо потопу: хоч ми не знаємо, скільки на той момент жило людей, але у всьому світі вціліло тільки вісім із них.

До речі, моя апологетична сутність не може проминути можливість звернути увагу на одну дрібну деталь: усі ті, хто заперечує достовірність Біблії та її авторитет, чомусь ці оповідання приймають буквально і не сумніваються, що все це відбулося.

Усі вищезазначені закиди припускаються помилки, що нібито постраждали «невинні». І в цьому вони мали б рацію, якби взагалі існували «невинні» люди. Справа у тому, що таких людей просто немає. Подивимось, що говорить Біблія. *«Людське серце найлукавіше над все та невігойне, — хто пізнає його?»*⁴, або «...

⁴ Рим. 3:23.

*бо всі згрішили, і позбавлені Божої слави...»*⁵.

З іншого боку, ми можемо подивитися не тільки на біблійне минуле, але й зазирнути у пророче майбутнє. Ми читаємо про суд над світом, де буде покарано незмірну кількість людей. Небагато дорікає Богові, що це, мовляв, несправедливо. Але хіба це не та сама проблема по суті?

Іноді складається враження, що окрім питання «чому постраждали невинні?», скептики ставлять ще одне можливе приховання питання: «хіба це справедливо?».

Наша відповідь буде однозначною: оскільки Бог є Творцем, Він — не тільки причина, але й підтримка життя, Він має право як давати, так і забирати життя загалом. Отже, повторює — це Божа прерогатива. Усе, що Він створює, належить Йому. Він не потребує будь-якого обґрунтування Своїх дій за будь-яким законом, оскільки закону вищого за Нього просто не існує.

Це означає, що, оскільки люди смертні, настає час, коли земне життя закінчується, і ми постаємо перед Ним. Бог Той, хто дає і забирає життя. Як саме? Визначає Бог! Отже, сам факт давати і забирати життя — це прерогатива Бога; а також і спосіб, у який Він того забажає, — це також Його рішення. Чи це буде хвороба, або нещасний випадок, град або меч єврейського солдата. Це визначає Бог!

Повернуся до питання безневинності. У відповіді на ці питання часто задіяні емоції. Але не забуваймо ще про один цікавий аспект, який не викликає особливих заперечень. Якщо ізраїльський народ ходив Божими шляхами, Бог їх благословляв. Мені не доводилось чути, щоби хтось надміру опирався цьому і наводив якісь заперечення, або ж це запалювало особливі емоції. Втім ми можемо припустити, що серед усіх людей було кілька негідників, які десь заховалися і не жили у сердечній покорі Богові. Люди схильні бачити в цьому любов Божу. Даруйте за сарказм: це чесно?

Часом Бог має справу з народом загалом, а не з окремими людьми. Тому ніхто й не піднімає галас, що це, мовляв, нечесно, несправедливо та непорядно стосовно тих кількох людей, які не відповідали добрій загальній тенденції. Виходить, що весь цей підлітковий галас через «несправедливість» викликаний нашими хибними критеріями. Читаючи Біблію ми чітко бачимо, що коли народ відходив від Бога, Господь карав увесь народ, не зважаючи на те, що серед людей були «менші винні», оскільки ми побачили, що повністю безневинних просто немає.

⁵ Прип. 3:12.

Усі ці роздуми не є концептуально новими. Проблема в тому, що у нас часто відсутній зв'язок між цією біблійною реальністю і щоденним життям.

Так само, коли народ повстає проти Бога, Господь може «оголосити» війну проти всього народу, а не лише проти кількох бунтівних людей. Книга пророка Амоса є яскравим прикладом. Бог бере «в руки зброю», скеровану проти землі, народу (в тому числі проти кожного чоловіка, жінки і дитини).

Ще одна наша логічна проблема — це вибіркове представлення фактів. Візьмемо для прикладу той самий випадок із Содомом і Гоморрою. Чомусь ми наполягаємо на тому, що Бог мав якось змилосердитися над ними заради жменьки праведників, незважаючи на довготривалі, постійні й неодноразові Божі попередження. По суті, варто ще раз перелічити Старий Завіт, вишукуючи історії, коли Бог показував не тільки Свою святість (яка призводила до суду), але й Своє довготерпіння щодо тих, хто постійно повстає проти Нього, незважаючи на те, що Він люб'язно дбає про них і продовжує їхнє життя, попереджуючи про суд.

Серед усіх тих питань часом виникає ще одне: «Ну, гаразд, люди грішні. Для чого ж тоді знищувати тварин?». Частково це може бути пояснено так. Історичні дослідження засвідчують, що деякі з цих культур були настільки морально зіпсованими, що люди мали інтимні зносини з тваринами. Це призвело до неспинних венеричних захворювань у тварин і у людей. Багато дітей народжувалось уже інфікованими. Але навіть якщо це й не було головною причиною, Бог має право давати й забирати життя на власний розсуд.

Сумний досвід життя і розуміння Божої любові

Але найскладнішими є випадки, коли страждає не хтось у віддаленому в часі біблійному оповіданні, а ми самі чи хтось із близьких. Ми схильні думати, що нібито справжня любов має рятувати від будь-якого болю.

Ті з нас, які є батьками, чудово розуміють, що хоч ми й не бажаємо болю дітям, наше завдання не полягає в тому, щоб урятувати дітей від будь-якого болю. Ми чудово знаємо біблійний принцип: *«...бо кого Господь любить, картає того, і кохає, немов батько сина!»*⁶. Хіба ми самі в процесі виховання не викликаємо біль у дітей? Окрім того, це цільове дисциплінування, але для доброї

⁶ Прип. 3:12.

мети, яку діти не завжди розуміють. Хоча, звісно, для нас, батьків, цей момент емоційно складний. Навіть бачити, як дитина не хоче, або боїться йти до лікаря-стоматолога.

Отож, це питання довіри. Чи ми можемо довіряти Йому тоді, коли ми бачимо речі, які, здається, йдуть проти нашого розуміння добра та справедливості.

Кілька порад для вчителів

1. Однією із тем шкільних творів є «Людина — це найвища цінність». Здавалось, нібито й правильно привчати дітей цінувати життя, поважати один одного. Але сказане одного разу — промине, сказане ж багато разів — стане глибоким переконанням, щоправда небіблійним. Мало того, що це неприхований гуманізм, ця думка веде до того, що Булгаков зобразив карикатурного Христа, який говорить: «Усі люди добрі». Біблія навчає протилежного! Оскільки вчителі мають величезний вплив на дітей, допоможіть їм зрозуміти біблійну картину світу: цілковиту гріховність людини. Тоді не буде виникати хибного припущення про «невинність» людей.

2. Допоможіть дітям побачити повну картину того, що відбувалось у Біблії: наполегливі Божі попередження й прохання. Але ми маємо розпочати із себе. Ми самі розуміємо, що якщо «благодать — це незаслужена милість», то нами вона просто отримана, як дар, а не заслужена?

3. Я розумію, що часто християни дуже обережно ставляться до діяльності в суспільстві, але розуміння того, що народ загалом або привертає Божі благословення, або спричиняє Божій гнів, має бути закладено у школі. Допоможіть дітям вивчити цей урок!

4. Тлумачення цих (і не тільки) біблійних оповідань пов'язано із тим, що нам складно вгамувати свої емоції й зруйнувати образ «добренького» Христа та здобути біблійне бачення любові. Учитель покликаний навчити мислити!

На початку статті ми згадали Інтернет. До речі, коли я заходжу в рубрику «Питання, які часто ставлять», моє питання (яке я чомусь вважав унікальним) частенько буває серед перших. Ми потребуємо допомоги один одного, тому без вагань можете звертатися до нашого Центру — будемо раді вам допомогти. 🙏

Іван Кундеренко

Правда про Божу любов

«Любов Божа до нас з'явилася тим, що Бог Сина Свого Однородженого послав у світ, щоб ми через Нього жили. Не в тому любов, що ми полюбили Бога, а що Він полюбив нас, і послав Свого Сина вблаганням за наші гріхи...» (1 Ів. 4:9–10).

1. Жертовна любов. Бог пожертвував найдорожчим, що в Нього було. Він віддав не так, як зазвичай віддають люди. Нам властиво віддавати щось зайве, непотрібне, дешеве. Та жертва на те й жертва, що означає «добровільну втрату» чогось цінного, дуже близького серцю.

Ми можемо практикувати цю любов уже сьогодні, віддаючи те, що є цінністю для нас, заради справжнього блага ближнього: гроші, речі, слова похвали, усмішку, вітання, телефонний дзвінок, увагу, час, місце...

2. Обмежила себе. Прийшовши у світ, Божий Син прийняв добровільне, усвідомлене рішення не використовувати багато Своїх Божественних атрибутів, Свій Небесний статус. Він став не просто людиною, а РАБОМ, який умиває ноги Своему творінню — людям (Ів. 13; Фил. 2).

А ми часто чванимося своїми погонами: «Я старший, досвідченіший, я професіонал, я сильний, я гарний, я чоловік, я священнослужитель... я... я... я...», — і цим вивищуємо себе й виявляємо як самовпевнених гордіїв. Павло писав, що він міг поводитись як апостол, як «владика», однак був ніжним, як годувальниця.

3. Плідна. Завдяки Божій любові ми отримали життя. Те, що зробив Бог через Христа, має реальний плід у нашому житті. Він дав нам усе необхідне для життя і поможності. Щоправда, ми це не завжди використовуємо як належить.

Ми можемо застосовувати таку любов, допомагаючи ближньому «отримувати життя», тобто «познати й оміти» людину з Богом і допомогти змінюватися в образ Христа (Рим. 8:28–29).

4. Практична. Божий Син прийшов і показав, як жити. Він не просто гукав потопуючим грішникам: «Рятуйтеся, бо ви йдете на дно!». Він не навчав їх за схемою: «Як навчитися не тонути за 10 секунд». Він не тільки показав, як триматися на плаву. Він зглянувся у Своему милосерді над грішником і «втягнув» його: допоміг, простив, підбадьорив. Він активно брав участь у процесі зміни життя людини.

Як Божі діти, можемо практикувати любов, на ділі показуючи те, як діяв Христос. Адже це, здається, так просто! Скласти розкидані речі, помити посуд, піднести щось, потурбуватися про когось.

5. Ініціативна. Не ми полюбили Бога, а Він спершу полюбив нас. Так і хочеться поставити знак оклику. Тому що саме Господь вийшов назустріч грішникам, які бунтують проти Нього. Ми не могли полюбити Святого і Того,

Хто ненавидить гріх, бо гріх став цінним для нас. Гріх до того вразив серце, що ми навіть цього не помічаємо. Гріх став природним для людей, цілком звичайним, життєвим явищем. Ми навіть не підозрювали, що потребуємо Бога, поки Він не просвітив наш розум Духом Святим.

Ми можемо також проявляти ініціативу в любові й особливо до тих, хто нас не любить. Найчастіше ми очікуємо, що нас покличуть, скажуть, що ми дуже потрібні, попросять. Але Бог є прикладом для нас, щоб ми самі пропонували свою допомогу.

6. Замісна. Ми маємо життя не через наші діла, заслуги, досягнення, таланти, дари, характер, здібності, дипломи, сім'ї... Ми отримали життя Христа замість нашого. Тобто, Христос постраждав за наші злі вчинки й через віру подарував нам Свої святі діла. Покарання мусили понести ми. Але Він зробив це замість нас. Він підставив Себе під удари Божого справедливого гніву, хоча законно він міг вилитися на нас.

Деяким батькам часто доводиться проявляти таку любов. Діти накопляють усіляких недобрих справ (поб'ють щось чи навіть когось, поламають...), але платити доводиться батькам.

7. Безоплатна. Бог самодостатній. Йому не потрібні людські дари й поклоніння. Він не залежить від цього. До того ж, ми надто обмежені, щоб запропонувати Йому щось справді варте уваги (Дії 17:24–29). Коли Бог дарує Свою любов, Він найперше радіє з того, Хто Він є і що робить, а не з того, як людина відреагувала на прояв Його любові.

Ми ж, люди, зазвичай очікуємо, що наші інвестиції принесуть прибутки. Коли цього не відбувається, розчаровуємось і кажемо: «Я ж тобі стільки всього зробив, а ти...». Божа любов поставлена у приклад, щоб ми любили не лише заради взаємності.

Боже, ми такі слабкі та немічні в любові! Ми не-здатні любити так, як Ти. Ми навіть неспроможні усвідомити всієї величі Твоїєї любові. Дякуємо Тобі за Сина. Дякуємо за незбагненну любов. Дякуємо, що Ти прийняв нас і ніколи не залишиш вибраних Своїх. Допоможи нам зрозуміти цінність Твоїєї любові і практикувати її в житті зі справжньою радістю.

Артем Приступа

З ким ваше серце б'ється в унісон?

Бог створив людину, щоб вона відображала Його. Уже на перших сторінках Господньої книги сказано про це: «І Бог на Свій образ людину створив, на образ Божий її Він створив, як чоловіка та жінку створив їх»¹.

Усе єство людини мало б проголошувати великого Бога. Тобто все, чим наповнений Бог і що Він заклав у людину, повинно було б виявлятися у її житті. Для цього серце людини повинно було битися в унісон із Божим. Адже коли серця б'ються в унісон, не потрібно спеціальних знаків того, що ви йдете в одному напрямку чи робите однакові речі, — бо ви й так живете одним життям, маєте спільну мету, однакове бачення, єдиний шлях і сумісні цінності. Коли беруть шлюб двоє молодих людей, то часто звучать подібні слова в обіцянках одне одному: «Будемо єдиними в усіх колізіях життя, разом аж до смерті, щоб твоє стало моїм, а моє — твоїм...»

Так Бог хоче, щоб людина жила тим, що Він дав їй: Божим життям, думками, вчинками прагненнями, баченням, а сім'я була відображенням тих стосунків, які Бог має у Святій Трійці.

*Любити — це не означає дивитися одне на одного, любити — це означає разом дивитися в одному напрямку.
Антуан де Сент-Екзюпері*

Але потім прийшов у життя людей гріх і невдовзі заповнив собою усе їхнє єство — «від підшви ноги до голови»². Пророк Ісаїя, передаючи слова Бога, говорить, що нас і потрібно було би вдарити, щоб привести до тями, проте немає такого місця на нашій тілі, яке не вразив би гріх. Це знають усі — не всі хочуть визнати. Усі люди протягом історії людства намагалися боротися з гріхом. Різними способами і шляхами. Але це їм ніяк не вдавалося. Бо гріх оселився не де-небудь, а в серці людини. А ми знаємо, що серце — центр життя. Тому все життя стало пронизане гріхом.

Серце людини перестало битися із Богом в унісон. І навіть тоді, коли людина думала, що вона знайшла спосіб синхронізувати свій і Божий погляд на життя, насправді виходило, що різниця все одно є. Грішне серце завжди веде людину на шлях автономії, незалежності від Бога,

бажання самій знайти сенс речей і законів, самій їх інтерпретувати і визначати, що головне, а що другорядне.

Оскільки людське серце стало неспроможним битися в унісон із Божим, то премудрий Бог визначив інший шлях. І Його серце забилося із людським в унісон, Сам Бог зійшов до людей. У невеликій печері поблизу Віфлеєма забилося серце Божого Сина, що прийняв нашу подобу.

Народжене Немовля мало пройти наш шлях, проте так, як Його задумав Бог, і відчинити нам двері у вічність, які ніхто вже не зможе зачинити. Це Немовля стало Шляхом для спасіння і вічним Життям для всіх, хто повірить Йому.

Це був крок Божої невимовної любові. «Так-бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого, щоб кожен, хто вірує в Нього, не згинув, але мав життя вічне»³. Тієї любові, яку Він, як люблячий Батько, визначив Сам у Собі, нам до кінця не зрозуміти ніколи. Ніхто не міг на Нього вплинути й примусити. Ніхто не міг у Нього вимолити й переконати. Ніхто й ніколи. Господь, як Володар усього сущого, Сам забажав відкрити нам цей шлях. Він Сам захотів пройти наш шлях, розділивши всі незгоди, радості й болі.

Це земне серце билось трохи більше тридцяти років, щоб зупинитися на хресті, у страшних муках. Його вороги думали, що таким чином позбудуться цього серця навіки й зможуть заспокоїти свої серця, які відчували нестерпний дисонанс. Та зупинившись у людському тілі на хресті, воно продовжує битися у вічності, на троні Слави і Величності.

І завдяки цьому тепер наші серця можуть віднайти можливість битися в унісон із Божим серцем. Бо повіривши в те, що Ісус Христос помер за нас, щоб дати нам життя, ми й отримуємо нове життя, в якому все нове. «І дам їм одне серце, і нового духа дам у вас, і вийму з їхнього тіла серце камінне, і дам їм серце тілесне, щоб вони ходили за уставами Моїми, і додержували Мої постанови та виконували їх... Дам Закона Свого в середину їхню, і на їхньому серці його напишу, і Я стану їм Богом, вони ж Мені будуть народом!»⁴ Дух Святий, іпостась Триєдиного Бога, поселяється в серці віруючої людини і дає здатність битися в унісон із Божим серцем. І лише після цього ми можемо жити Божим життям, розуміти Його речі, чинити Його волю і діла. Тоді наш центр життя не просто зцілений, а замінений на вічний і новий центр, що на небесах. Тоді наше життя набуває сенсу й можливості бачити й оспівувати Божу славу, возносити Його праведність, насолоджуватися Його красою і схилитися перед Його всемогутністю.

Олег Блощук

1 Бут. 1:27.
2 Іс. 1:6.

3 Ів. 3:16.
4 Єз. 11:19–20, 31:33.

Господи, чи Ти любиш нас?..

Дивлячись на історію людства, на той технічний прогрес і ті здобутки, які має суспільство за останні десятиліття, багато хто каже, що все кардинально змінилось. Можливо, і так... Проте, якщо заглянути глибше, у людську суть, то розумієш, що змінились декорації, антураж, на тлі якого відбуваються ті ж події, як і тисячі років до того. Адже питання свого самоусвідомлення, розуміння свого місця у світі, цілісності життя і особистості турбують людей. Розуміючи це, легко згодитись із Еклезіастом, що немає нічого нового під сонцем. Адже всі питання, які є, — колись вирішували, усі шляхи кимось уже пройдені, а всі висновки — зроблені. Біда в тому, що ми не хочемо прислухатись до відповідей, які звучать зусібіч. І шукаємо свої «нові» шляхи до вирішення вічних питань. І одним із таких питань у цьому шаленому світі є: «Як мені зрозуміти, що Бог любить мене»? ..

Перечитуючи Книгу пророка Малахії, зупинився над тим, наскільки вона актуальна на сьогодні. Сам пророк жив за 430 років до народження Христа, у період духовного занепаду Ізраїлю. На той час юдеї вернулись із вавилонського полону. І, здається, потрібно радіти, з ентузіазмом узятися за відбудову країни, утім, ні!.. Минуло трохи часу і, дивлячись на руїну, на те, скільки сил потрібно докласти, скільки перепон потрібно подолати, у них опустились руки. І вони почали жити, лиш би зберегти своє.

І ось Бог посилає пророка, який указує на те, як живуть люди, що вони роблять і як довіряють Господу. А подивитись було на що: сім'ї, які розвалювались, священники, які забули своє призначення і лише хочуть наживатись, махінації із грошима, посвячення Богу вкраденого, кривого, хворого — одне слово, нікому не потрібного (геть як: «на тобі, Боже, що мені негоже»).

Вам це нічого не нагадує? Мені навіть дуже. Так, це наше сьогодення, наша реальність.

І, дивлячись на все це, у простих людей опускаються руки, несила думати про щось важливе — аби дотягти до вечора, а там — до ранку. Мимоволі в голові виникне питання: «Господи, чи Ти любиш нас?!». Саме таким питанням і починається книга, саме на тому акцентує увагу Бог, коли починає розмову із людьми.

Так у чому ж полягає Божа любов до людей? Можливо, у достатку, матеріальному благополуччі? Це було б нам зрозуміло! Проте Бог каже «ні». Ісус сказав, що наше життя не залежить від статків (Лк. 12:15). Можливо, вона в тому, що із нами ніколи не повинні траплятися прикрі випадки? Бог знову каже «ні». Адже випробування лише гартують наш характер (Фил. 4:11–12). То в чому ж вона?

Відповідь міститься в Божих словах: «Я вибрав тебе...» Бог після гріхопадіння мав знищити цей світ, що перестав відповідати Його святості й задуму. Проте він обрав інший шлях — очистити своє творіння і привести Його у відповідність до Свого задуму. Для початку він обрав одну людину — Авраама, як батька цілого народу. Потім обрав Мойсея — як поводиря і рятівника цього народу із рабства. Пізніше він обрав молодого хлопця Давида на царя, щоби із його нащадків прийшов обіцяний Спаситель — Ісус Христос. І саме в Ньому Бог вибрав шлях спасіння для кожної людини.

Хочу зразу ж зазначити, що це не означає, як багато хто думає, що тепер ми можемо заспокоїтись, мовляв, ми вже спасенні. Зовсім, ні! Бог не позбавив нас можливості й права вибирати. Він не знімає із нас відповідальності за те, який ми шлях оберемо. Якщо віримо в те, що добробут і гроші зможуть забезпечити наше щастя, — ми будемо пожинати те, що

сіємо. Але це не дасть нам відповіді на головні питання нашого життя, адже життя не залежить від статків. Він пропонує дещо інше.

Апостол Павло, роздумуючи над пророцтвами, які здійснились у Христі і які через смерть Ісуса на хресті мають силу в нашому світі, відкриває простий закон — «...кожен, хто покличе Ім'я Господнє, спасеться» (Рим. 10:13). Тобто кожен, хто буде кликати до Господа про спасіння для своєї вічної душі, буде прийнятий Ним, вислуханий і спасений. Немає такого, кого би Бог виключив із цього списку, немає таких людей, які розкажись у тому, що вони творили проти Господа гріх, не змогли би знайти спасіння біля підніжжя Голгофського хреста. Слово «кожен» включає всіх і вся. І ми ще сумніваємось у Божій любові? Ми ще думаємо: «Як ТИ мене любиш?» Що може бути більшим за всеохоплюючу любов Божу і Його прощення у Ймення Його Сина?!

Багато людей кажуть, що не розуміють, що означають слова «в Ім'я Його Сина». Коли ми заходимо в якусь установу й кажемо, що ми від Івана Івановича, і перед нами, мов від помаху чарівної палички, відчиняються всі двері, ми діємо від імені цієї людини, що має певну владу. Теж стоїть і Бога. Вірніше, наше життя відображає цей духовний принцип, який закладено Богом. Коли ми приходимо до Нього від Імені, або вірячи в силу Імені Ісуса Христа, який має

владу над життям і смертю, який на хресті приніс Себе в жертву за грішників світу, щоби дати їм життя, то Бог, дивлячись на нас, немов би питає свого Сина: «Сину мій, цей (чи ця) приходив просити прощення через те, що Ти приніс Жертву?». А Син відповідає: «Так, Батьку, я прощаю його і хочу дати йому нове життя, бо він вірить у те, що Я помер за нього». І тоді Бог прощає грішника заради подвигу Свого Сина, заради славного Імені Спасителя всього світу.

Ось що означає прощення в ім'я Сина Божого. Ось що означає те, що кожен, хто покличе Його Ім'я, буде спасений. Ось що означає Божу любов — вихід із найгіршої ситуації в нашому існуванні — невідомості ві-

чності. А все решта — це просто доток, який супроводжує наше життя. І кошти, і обставини, і люди відходять на задній план після вирішення цього питання.

І так починається Книга Малахії — Бог указує на Своє вибране євреїв, щоби із ними будувати стосунки. Він указує на те, що Він їх оберігає, карає їхніх ворогів і вчить слідувати за Ним, не кидає їх і не відмовляється від Свого плану щодо їхнього спасіння. Господь немов промовляє: «Я люблю тебе і показую тобі це. Яких ти хочеш ще знаків і підказок? Адже все це я чиню лише і тільки тому, що Я полюбив тебе».

Коли я дивлюся на те, що відбувається в нашій країні і світі, і чую

питання, на кшталт, «як дізнатись, чи Бог мене любить?», хочу відповісти: подивіться навколо. Скільки Він вас беріг, скільки вів і скільки давав від Своїх щедрот. А ще — подивіться: заради спасіння людей, що всім своїм життям пропагують ворожнечу супроти Бога, Він віддав найдорожче, що в Нього було, — Свого Єдинородного Сина, щоби кожен, хто покличе Ім'я Господнє, спасся. Хіба це не доказ Його любові до нас? Якщо ви це заперечуєте, то така позиція — це самообман і виправдання небажання отримати від Нього вихід і відчуття ніжну Вітцівську любов...»

Олег Блощук

Любов покриває багато гріхів

Дух і буква слова «покриває» у Святому Письмі

У дитинстві ми часто гралися «в слова»: у різних варіантах — на першу букву, на кінцеву ланцюжком, «тварини-рослини-птахи-риби», складати з букв якнайбільше слів, вгадувати за першою і останньою, заповнювати квадрат тощо. Ви теж грали? У багатьох сім'ях у такий спосіб займають дітей зимовими вечорами, у дорозі або на прогулянці.

Слово — це дуже глибоке, багатогранне поняття, можливо, навіть правильніше сказати, — субстанція. Кілька закарлючок на папері або коливань повітря при вимові можуть викликати в уяві безліч образів, а в душі — океан почуттів. Конкретні й абстрактні поняття, власні та загальні назви, різні частини мови й члени речення, активні й пасивні дієслова, синоніми, омоніми, пароніми... Яке розмаїття! Боже, дякуємо тобі за мову!

А яке захоплення і задоволення отримуєш, коли досліджуєш слова з Божого Слова (вибачте за тавтологію): яка мудрість закладена в них, краса висловів, стрункі логічні ланцюжки — і, раптово, повна алогічність Божого Провидіння, історія і майбутнє, таємниці й інструкції до виконання, поради і накази. А головне — воно живе! Воно реально діє!!!

Усі християни знають, що вивчати Слово Боже важливо, погоджуються, що це корисно, але, здається, не всі відчують, що це ще й дуже цікаво. Тим більше зараз, коли є електронні версії різних перекладів Біблії з різноманітними допоміжними функціями. До речі, якщо ви маєте комп'ютер, але ще не встановили програму BibleQuote, обов'язково зробіть це. За допомогою цієї програми дуже зручно працювати з Біблією.

Є різні методи читання Святого Письма. Хтось щодня читає визначену кількість розділів за порядком, а хтось там, де розгорнеться книга. Дехто рекомендує обов'язково конспектувати прочитане й вивчати напам'ять ключові вірші. Відомий і такий спосіб: читати підряд до того місця, коли щось примусить тебе зупинитись, і над цим (останнім) текстом розмірковувати протягом дня. Можна читати вибрані самостійно або вказані в календарному плані церкви тематичні уривки, досліджувати всі посилання, вивчати за допомогою індуктивного методу (спостереження — тлумачення — застосування), по всій Біблії шукати тексти на задану тему.

Наразі зупинимось на останньому, щоб дослідити значення слова «покриває» у тексті «Найперше майте щирю любов один до одного, бо любов покриває багато гріхів!» (1 Петр. 4:8).

У Біблії зустрічаємо ще два подібні уривки: «Ненавість побуджує сварки, а любов покриває всі вини» (Пр. 10:12);

«...хто грішника навернув від його блудної дороги, той душу його спасає від смерті та безліч гріхів покриває!» (Як. 5:20).

Алгоритм роботи наступний:

1) за допомогою «Симфонії», або програми BibleQuote, або послідовного читання Писання знаходимо біблійні тексти, у яких використовується шукане слово і спільно-кореневі з ним слова (наприклад, «покривати», «покриття», «покров», «покривало», «покровитель» тощо);

2) знайомимось з контекстом і вияснюємо значення слова;

Не жалкуймо витратити себе на дітей

Інтерв'ю з Лідією Онишко, співробітником міжнародної громадської організації «Товариство Євангелізації Дітей»

Лідія Онишко народилася 1963 р. у Львові, у 1995 р. закінчила Ірпінську біблійну семінарію, у 2006 — факультет релігієзнавства Національного університету «Острозька академія», працює координатором МГО «Товариство Євангелізації Дітей» у Львівській обл.

Лідо, коли і як ти відчула покликання працювати з дітьми?

— Поклик займатися з дітьми я відчула ще в дитинстві. Пригадую, що мені дуже хотілося бути вихователем у дитячому садку.

Повертаючись думками назад, я бачу, як Бог мудро провадив і готував мене. Я росла в багатодітній сім'ї, нас у батьків було шестеро, і я — найстарша. Доводилося багато допомагати в домі. Це й була моя перша підготовка до служіння дітям.

Згодом у церкві мені доручили вести заняття з дітьми в недільній школі. З великим задоволенням трудилася там близько десяти років. Але з якогось часу мене почало турбувати питання, хто нестиме Добру Звістку дітям поза межами церкви.

Під час навчання в Ірпінській біблійній семінарії я познайомилася з діяльністю «Товариства Євангелізації Дітей» (ТЄД), а через рік після закінчення навчання, у 1996 р., отримала від них анкету для проходження курсу «Місіонер на літо». Відучившись, я мала б змогу спілкуватися з дітьми

на вулиці й розповідати їм Євангелію.

— І ти скористалася запрошенням на курси «літніх» місіонерів?

— Добре пам'ятаю, як півтора місяця молилась і роздумувала про це навчання. Мені дуже хотілося нести Слово Боже дітям, та були серйозні сімейні проблеми. Я вирішила передати цю анкету комусь із сестер моєї церкви, щоб вони могли її заповнити й пройти це навчання, щоб ця анкета не пропала. Та вона все одно поверталася до мене. Мені здавалося, що ця анкета обпікає мені руки й серце. Нарешті зрозуміла, що це я повинна їхати на навчання, а Бог потурбується про всі сімейні потреби. Я заповнила анкету й надіслала в Київ. Бог відразу дав спокій моєму серцю, і я відчула, ніби Він сказав: «Я благословлю тебе і всю твою сім'ю». Відразу стало легко й радісно.

Після закінчення курсу «Місіонер на літо» впродовж двох тижнів я разом з командою молоді працювала з ді-

тьми на вулиці. Для мене це було щось надзвичайне! Я раділа й духовно зміцнювалася. Упродовж п'яти днів ми проводили по три зустрічі щодня в різних районах міста. Десь на третій день ми прийшли на одне з місць проведення занять, але нікого з дітей не було. Та за мить ми побачили, що вони біжать звідусіль і в руках тримають букетики польових квітів. Квіти були з коріннями, вони їх щойно вирвали та поспішали принести нам у подарунок. Таких квітів мені ще ніхто не дарував! Вони були особливими, бо дарували їх з великою любов'ю!

Додому я повернулася з переконанням трудитися з дітьми за межами церкви.

— Як твоя сім'я і церква відреагували на це?

— Я переконана, що це Бог дав мені таке бажання, Він і допоміг втілити

3) групуємо уривки з однаковим значенням слова;
4) перечитуючи згруповані тексти й роздумуючи над їхніми значеннями, намагаємося зрозуміти, яким чином вони пов'язані з нашим головним текстом;

5) аналогічно досліджуємо синоніми до шуканого слова (наприклад, у нашому випадку — накривати, одягати, прикрашати, задовольняти, приховувати та ін.) і антоніми (відкривати, викривати, розголошувати, показувати, оприлюднювати);

6) робимо загальний висновок (це може бути ширше розуміння відомих речей, а може бути й ваше особисте відкриття або прийняття рішення).

Ось, що вийшло цього разу.

На фізичному рівні поняття «покриває» має значення:

«наповнює»: Бог наповнив моря і океани — водою, суходіл — рослинністю, небо — зірками, землю — народами, Всесвіт — Собою;

«захищає»: людське тіло покрите шкірою, шкіня — покривалами, будівлі — дахом;

«прикрашає, прославляє»: честю і красою жінки є її волосся і покриття голови; священників вирізняли спеціальні шати й головний убір; культові споруди і предмети покривали золотом; грішниця в домі Симона покрила ноги Ісуса сльозами й пахощами; Марія, сестра Лазаря вилила на голову Ісуса дорогоцінне миро;

«робить невидимим, приховує»: наготу перших людей Сам Бог прикрив одягом; Петро накинув одяг, коли зрозумів, Хто в його човні; одяг священників повинен був повністю закривати їхні ноги; навіть про нечистоти сказано, що їх треба спеціальною лопаткою прикидати землею.

На душевному рівні, тобто у стосунках між людьми, теж багато чого потрібно «покривати»:

«припиняти сварку»: «Глумливого вижени, й вийде з ним сварка, і суперечка та ганьба припиняться» (Пр. 22:10); «З браку дров огонь гасне, а без пліткаря мовкне сварка» (Пр. 26:2);

«уникати пліток»: «Не будеш ходити пліткарем серед народу свого» (Лев. 19:16);

«зберігати таємниці»: «Виявляє обмовник таємне, вірнодухий же справу ховає» (Пр. 11:13);

«непорозуміння з братом з'ясовувати наодинці»: «А коли прогрішиться твій брат проти тебе, іди й йому викажи поміж тобою та ним самим...» (Мт. 18:15);

«не виливати на ближніх свої негативні емоції»: «Ліпший від силача, хто не скорий до гніву, хто ж панує над собою самим, ліпший від завойовника міста» (Пр. 16:32). Молитву прославлення Бога виголоси на майдані, а свій сердечний біль вилий за замкненими дверима.

На духовному рівні Сам Бог є нашим покровом, у тіні крил Його маємо захист, Він дарує нам праведність Ісуса Христа (покриває нею), закликає зодягнутися в нову людину.

«Господи, Владико мій, сило мого спасіння, що в день бою покрив мою голову...» (Пс. 139:8).

«Покрова твоя — Бог Предвічний і ти в вічних раменах Його. І вигнав Він ворога перед тобою...» (Повт. Зак. 33:27).

«Ти покрова моя, Ти від утиску будеш мене стерегти, Ти обгорнеш мене радістю спасіння!» (Пс. 31:7).

«Хто живе під покровом Всевишнього, хто в тіні Всемогутнього мешкає, той скаже до Господа: «Охороно моя та твердине моя, Боже мій», — я надіюсь на Нього...» (Пс. 90:1–2).

«Ти провини народу Свого простив, увесь гріх їхній покрив!» (Пс. 84:3).

«...і зодягнутися в нового чоловіка, створеного за Богом у справедливості й святості правди» (Еф. 4:24);

«...нехай носить він благословення від Господа, а праведність — від Бога спасіння свого!» (Пс. 23:5);

«І їй дано було зодягнутися в чистий та світлий вісон, бо віссон — то праведність святих» (Об. 19:8).

А інакше людина залишається вкритою проказою гріха, соромом (Єр. 7:19) і неславою (Єр. 3:25). І якщо вона залишиться в такому стані, то може наступити момент, коли їй нічого не залишиться, як благи: «Гори, покрийте нас!» (Лк. 23:30).

Протилежним за значенням до слова «покривати» є «відкривати».

Насправді Богові не потрібно нічого відкривати. Чому? Тому що перед Ним усе відкрите. Він всюдисущий і всезнаючий! Він Сам відкриває уста, вуха, таємниці, знання, обличчя Своє. І навіть коли ми говоримо це слово стосовно Бога, тобто коли кажемо, що відкриваємо Йому своє серце, біль, розказуємо бажання та мрії, то насправді це означає, що ми просто погоджуємося і визнаємо, що Бог усе бачить і знає і що ми цілковито залежимо від Нього.

У Писанні згадуються речі, які не слід покривати:

— *свої гріхи*: тому що у своїх гріхах потрібно каятися, визнаючи їх перед Богом, і «коли ми свої гріхи визнаємо, то Він вірний та праведний, щоб гріхи нам простити, та очистити нас від неправди всілякої» (1 Ів. 1:9);

— *своє світло (свідчення про Бога)*: «А світла засвіченого ніхто не покриває посудиною, і не ставить під ліжко, але ставить його на свічник, щоб бачили світло, хто входить» (Лк. 8:16);

— *покривало засліплення і неприйняття Євангелії*: «Але засліпилися їхні думки, бо те саме покривало аж до сьогодні лишилось незняте в читанні Старого Заповіту, бо зникає воно Христом. Але аж до сьогодні, як читають Мойсея, на їхньому серці лежить покривало, коли ж вони повернуться до Господа, тоді покривало здіймається» (2 Кор. 3:14–16).

Висновок

Своїм існуванням (від початку, а особливо після гріхопадіння) світ завдячує Божій любові. Богові властиво «покривати». Він любить милувати. І нас Він хоче бачити такими.

Божа любов є і нашим надійним покровом.

Ми не знаходимо ні в собі, ні в оточуючих людях нічого схожого на Божу любов, а от «багато гріхів» і шукати не доводиться. Але завдяки голгофській жертві Ісуса Христа наші гріхи не лише покриті, але й прощені, знищені назавжди. І відтоді, як Ісус Христос оселився в нашому серці, ми можемо користуватися Його любов'ю.

Ми не покликані викривати чи покривати чиїсь гріхи, наше завдання — любити і служити ближнім, тобто стати провідниками, через яких Божа любов виллється на людей і виконає своє призначення.

Можливо, усі ці міркування видалися вам заплутаними або й узагалі зайвими. Не біда! Читайте Біблію так, як вам зручно, користуйтеся уже готовими тлумаченнями або винайдіть свій спосіб дослідження Писання. Тільки не залишайте його припадати пилом на книжковій полиці.

Якщо ви вмієте читати, маєте або спроможні придбати Біблію, знаєте, що вона є Словом Божим, зверненням особисто до вас, а тепер ще й ознаямлені з різними методами дослідження Писання — Бог дав вам усе необхідне для пізнання Його волі й духовного зростання. Не нехтуйте Його подарунком! 📖

Надія Доля

Львів, липень 2012

Табір у Закарпатті.

Приватна школа «Надія»

«Настав юнака на початку дороги його, і він, як зостаріється, не оступиться з неї» (Книга Приповістей Соломонових 22:6).

Особливості школи

Школа працює відповідно Закону України «Про загальну середню освіту», державної національної програми «Освіта (Україна XXI століття)» з використанням традиційних та нетрадиційних методів, які спрямовані на індивідуалізацію навчання.

Питання, яке хвилює нас сьогодні: якою буде школа в XXI столітті? Думаємо, що освіта буде індивідуалізованою і комп'ютеризованою. Вона дасть дитині так багато навчального змісту, скільки вона зможе засвоїти, тобто навчання буде необмеженим.

Сучасна освіта та освіта України висувають на порядок денний нові завдання, які відображають основні тенденції розвитку сучасного суспільства:

- ♦ використання передових сучасних технологій у процесі навчання: індивідуальний підхід, інтегрування друкованого матеріалу підручника з можливостями навчальних комп'ютерних програм;
- ♦ виховання особистості на основі систем традиційних цінностей: батьки та суспільство все частіше звертаються до абсолютних біблійних істин, як основ виховання якостей характеру, які визначаються батьками та суспільством, як бажані та необхідні;
- ♦ формування міжнародного економічного, наукового та освітнього простору; зближення країн у всіх галузях економічної та наукової сфери вимагає оволодіння учнями певних знань та навичок, які дозволяють адекватно функціонувати в нових умовах;

Екскурсія в музей

Той, хто керує школою, йде за такою логікою: не тільки планує роботу на рік чи кілька років, а й формує концепцію розвитку як загальну картину на перспективу.

Історична довідка

У 1991 р. була заснована перша на Буковині приватна школа — «Християнська експериментальна спеціалізована приватна школа з англійською мовою навчання».

У 1995 р. у зв'язку із змінами у законодавстві про освіту школу було закрито.

У 1999 р. школа відновила свою діяльність як «Приватна загальноосвітня школа I — II ступенів "Надія"».

У 2000 р. — отримала ліцензію на право здійснення освітньої діяльності.

У 2011 р. (у рік свого 20-ліття) школа пройшла атестацію і отримала ліцензію на подальший термін роботи.

Нині в школі навчається 57 учнів. Педагогічний колектив очолює засновник і директор школи Василь Іванович Манчул.

Інструкторський курс, м. Ірпінь

робкою програм для занять з дітьми та підлітками.

Гуртки «Добра Звістка» проводять в інтернатах, дитячих будинках, школах, лікарнях.

— Лідо, а як відбулася твоя особиста зустріч з Богом?

— Одного вечора я слухала християнську радіопередачу. Проповідував Степан Білак. Господь торкнувся мого серця і дав зрозуміти мою гріховність, потребу в Господі. Мені було 19 років. Я просила, щоб Господь прийшов у моє серце. У 21 рік я остаточно вирішила жити для Бога і служити Йому. Я прийняла святе водне хрещення.

— Хто мав особливий вплив на тебе, на твоє духовне становлення?

— Найперший вплив на моє життя мала віруюча мама. З дитинства Бог давав мені Себе пізнавати. Я могла бачити, як Він відповідає на молитви моєї мами. Минули роки, але я добре пам'ятаю, як Бог благословляв нас, проявляв Свою вірність, посилавши необхідне для життя. Пригадую один приклад Божої турботи до нашої сім'ї. У нас закінчилася картопля, а коштів не було. Мама молилася, щоб Бог допоміг у цій потребі. Не встигла вона стати з колін, як ми почули дзвінок у двері. На порозі стояла сусідка з мішком картоплі, який вона запропонувала взяти безкоштовно. Відразу ж ми стали на коліна і зі слізьми дякували Богові за почуті молитви і Його вірність.

Я дуже любила слухати християнські радіопередачі трансівного радіо. Любила читати оповідання про життя християн, про служіння місіонерів. Згодом багато для свого духовного становлення черпала з проповідей під час церковних богослужінь.

— Чого найперше потрібно навчити дитину, чим не можна нехтувати батькам і вчителям?

— Дітям, як і дорослим, насамперед потрібна Євангелія. Кожен християнський учитель чи вихователь повинен використовувати кожну можливість, щоб розповісти дітям про Бога, гріх, Ісуса Христа, спасіння. Але для цього він повинен любити Бога та дітей, бути винахідливим, багато молитися і постійно навчатися.

На мою думку, дитину необхідно навчати не лише словами, але своїм життям, своїм ставленням до Бога.

Ні в якому разі не можна нехтувати можливістю усією сім'єю збиратися для молитви та читання Слова Божого.

— Чи спостерігала ти зміни в житті дітей у результаті біблійного навчання?

— Багато учнів з моїх класів недільної школи сьогодні самі трудяться у церквах вчителями недільної школи, молодіжними лідерами, музичними керівниками, дияконами та ін.

У житті учнів з гуртків «Добра Звістка» також очевидні зміни. Є діти, які повернулися до Бога під час літніх таборів. Я можу спостерігати їхнє бажання молитися та читати Слово Боже, бачити в їхніх очах захоплення.

Нерідко разом із дітьми приходять батьки, бабусі, які з великим бажанням слухають істини Божі. Слово Боже також знаходить відгук і у їхніх серцях.

— Якщо хтось із читачів зацікавиться методикою вашого викладання, що їм можна запропонувати?

— «Товариство Євангелізації Дітей» має чудові навчальні матеріали для дітей віком від 3 до 14 років, проводить курси для вчителів «Ефективне навчання дітей» для цієї вікової категорії.

Якщо ви зацікавилися матеріалами ТЄД, хочете організувати навчання для вчителів, відкрити гурток «Добра Звістка», провести денний табір при церкві, організувати молитовну конференцію тощо, звертайтеся до національного офісу в м. Ірпінь. Телефони: 04597–62702, 04597–56747; ел. пошта: cefukr@irpen.kiev.ua.

— Що б ти хотіла побажати читачам ХДПЧ «Слово вчителю»?

— Не жалкуймо витрачати на дітей наші сили, час, кошти, здоров'я. Наша праця обов'язково принесе плоди. Тоді церкви, країна наповнюватимуться живими християнами — чесними і сумлінними людьми, хорошими дружинами та чоловіками, дбайливими батьками.

Молімося, щоб Бог вислав на дитячу ниву багато вірних працівників, які б любили дітей.

«Ви і я не станемо частиною величезного механізму Божественної любові, якщо наші душі не наповняться ревним старанням заради блага улюблених дітей. Любов — найбільша підготовка до служіння і в церкві, і в класі. Любіть, а потім пасіть. Якщо любиш, паси. Якщо любов відсутня, зачекай, доки Господь розпалить її, а тоді доклади своїх незанецижених рук до цього священного служіння» (Ч. Сперджен).

Матеріал підготувала Надія Доля

його в життя. Мої рідні та друзі підтримали мене й молилися про мене. І досі продовжують це робити.

У 1997 р. я мала можливість пройти тримісячний курс в Інституті лідерів «Товариства Євангелізації Дітей» і розпочати працю з дітьми у Львівській області. Уже 15 років з Божою допомогою виконую це служіння.

Курс «Навчання дошкільників», Чернівці-2012

— Розкажи, будь ласка, більш детально про «Товариство Євангелізації Дітей».

— Мета цієї міжнародної громадської організації — познайомити хлопчиків та дівчаток із Євангелією, привести їх до Ісуса Христа, допомогти їм духовно зростати й скерувати їх у помісні євангельські церкви.

В Україні служіння ТЄД почалось у 1991 р. і зараз розповсюджене в 12 областях і Автономній Республіці Крим. Щороку завдяки різноманітним служінням ТЄД Добру Звістку чувають близько 65 000 дітей України.

ТЄД пропонує допомогу церквам в організації навчання вчителів, євангелізацій на відкритому повітрі, стаціонарних таборів, денних таборів при церквах, проведенні гуртків «Добра Звістка», підліткових біблійних клубів, молитовних служінь, біблійних кореспондентських центрів, займається перекладом літератури й роз-

Команда служителів ТЄД на Львівщині
Наталія Молостова, Надія Решота, Лідія Онишко

Святкування Дня матері

♦ широке використання англійської мови, як мови міжнародного та ділового спілкування; формування в учнів навичок писемної та усної мови, достатньої для спілкування та доступу до сучасних передових технологій.

Виходячи з цих завдань, школа «Надія» працює над такими освітніми та виховними проблемами:

- диференціація та індивідуалізація навчання;
- формування особистості школярів у процесі засвоєння християнських морально-етичних цінностей

Реалізація цих завдань здійснюється через особистісно-зорієнтований підхід до кожного учня, створення умов кожній дитині для максимальної самореалізації, запровадження нових педагогічних технологій, використання вітчизняного та зарубіжного досвіду.

П'ять головних законів освіти

Навчання насамперед має бути:
КЕРОВАНИМ,
МОТИВОВАНИМ,
ПРОГРЕСУЮЧИМ.

На ілюстрації (праворуч) ви знайдете 5 принципів, які називають 5-ма основними законами навчання.

1. Наскільки важка ноша?
2. Наскільки ефективне керування?
3. Наскільки довга палиця?
4. Наскільки велика морквина?
5. Наскільки голодний осел?

Ці п'ять законів визначають шлях віслюка, і цю ілюстрацію нескладно витлумачити в термінах педагогіки: вона ілюструє можливості академічного прогресу, якого діти можуть досягти у школі. Саме це і є керованим прогресуючим мотивованим навчанням.

Які кроки робимо ми?

Школа використовує традиційні методи навчання, поряд з ними робить практичні кроки з індивідуалізації навчання, використовуючи технологію та методику міжнародної християнської навчальної програми «Школа майбутнього».

Те, що називається шкільним навчанням, ми перетворюємо на серію досить дрібних, легких для сприйняття за один раз цілей і покладаємо відповідальність за їх досягнення на саму дитину.

При допомозі з боку педагога учень стає відповідальним за процес навчання, і тому сам оцінює свої результати. Дитина перебуває в середовищі, де вона вчиться, а не в середовищі, де її вчать. Це середовище називають у нас «офіс» учня. У кожного учня на робочому місці є прапорці, які він може підняти в разі необхідності, якщо потрібна допомога вчителя.

Перед кожним учнем розміщена картка прогресу (успіхів), яка відображає досягнення учнів, і картка цілей (завдань), з якою він працює кожний день.

Прийшовши вранці на своє робоче місце, учень перевіряє, які цілі й завдання він поставив сам собі на сьогодні, і починає працювати. Дитині не потрібно чекати, коли вчитель скаже, що йому робити. Учень самостійно під контролем вчителя опрацьовує сторінку за сторінкою навчальний матеріал. У нього є текстова інформація, перелік видів навчальної активності, прийоми для перевірки правильності виконання ним завдань. Учень вчиться самостійно опрацьовувати матеріал, концентруватися на вивченні матеріалу, шукати відповіді. А вчитель допомагає учневі знайти відповіді на запитання та контролює роботу учня. Такі методи навчання виробляють працездатність та формують характер учня.

У нашій школі успішно працює система методів захоплення: «шкільні гроші» і «крамнички» з різноманітним шкільним приладдям.

Як результат, ми отримуємо кероване прогресуюче мотивоване навчання. Таким чином діти вивчають англійську мову, історію та математику.

Гурткова робота

У школі активно працюють гуртки, які доповнюють систему обов'язкових занять та сприяють розвитку індивідуальних здібностей та нахилів учнів, створенню

сприятливих можливостей для всебічного формування особистості, організації позаурочного часу учнів.

На базі школи створено гуртки, які працюють за різними напрямками виховання:

- художньо-естетичний: театральна студія, студія дизайну та декоративно-прикладного мистецтва;
- спортивний: настільний теніс, студія ритміки та пластики.

Шкільні традиції

Традиції — це те, що робить школу цікавою для дітей, рідною та близькою.

Шкільні традиції — це те, що об'єднує колектив, робить його справді колективом. Вони виховують в учнів почуття обов'язку, честі, гордості за рідну школу, учнів, їхні успіхи в навчанні та праці.

У нашій школі є свої традиції, передають їх старшокласники, а підхоплюють малюки, які із задоволенням беруть участь у житті школи. Школа — одна дружна родина, тому шкільні традиції підтримують і батьки учнів. Вони із задоволенням беруть участь у шкільних заходах, що створює неповторну та затишну родинну атмосферу.

Традиційно ми святкуємо:

- ♦ Свято першого дзвоника;
- ♦ День рідного міста;
- ♦ День народження школи;
- ♦ День подяки;
- ♦ Різдвяні та новорічні свята;
- ♦ День матері;
- ♦ Шевченківські дні;
- ♦ Свято останнього дзвоника;
- ♦ Випускний вечір.

Учні полюбляють створювати театральні дійства та постановки. Вони мають можливість проявити свій талант та розвивати його. 🧡

Директор школи,
Манчула Василь Іванович

Свято останнього дзвоника

Основні педагогічні заповіді вчителя приватної школи «Надія»

1. Якщо б я міг досконало пояснити своїм учням все, що завгодно, але не любив їх, то з таким самим успіхом я міг би звертатись до порожньої кімнати.

2. Якщо б я міг знайти відповіді на всі проблеми освіти, але не мав любові, то всі мої зусилля були б марними.

3. Якщо б я міг придбати будь-які необхідні навчальні посібники і пожертвувати їх для справи, але не мав би любові до дітей, все це було б безплідне.

4. Любов довготерпить, коли потрібно знову і знову повторювати складний матеріал тим, кому важко його зрозуміти.

5. Любов допомагає змінити свій розклад і плани таким чином, щоб вони відповідали потребам інших.

6. Любов не кричить на дітей, коли вони себе погано поведуть, а шукає, як допомогти їм зрозуміти всю важливість хорошої поведінки.

7. Любов не припиняє спроб пояснити учневі матеріал, коли здається, що він ніколи не зможе його зрозуміти.

8. Усі методи викладання і підручники з часом відійдуть у минуле, але любов перебуватиме вічно.

9. Ось три речі, які я відкрив (ла) для себе у викладанні: постійність, терпіння, любов, але Любов серед них — найбільша.

ЛЮБОВ ЯК ВИЯВ САМОВІДДАНОСТІ

Урок для 5 класу

Автор Світлана Дубініна, директор Липецької ЗОШ І–ІІІ ст.
Харківської районної ради Харківської області

Мета: навчити учнів розуміти, чому любов визначають як найвище почуття й у чому вона може виявлятися, у чому проявляється любов Господня до людей і як навчитися бути самовідданим Богу; розвивати вміння висловлювати свої думки, пам'ять, уміння аналізувати прочитане та робити висновки; виховувати в учнів почуття любові та поваги до Бога, батьків, учителів, бажання дотримуватися законів Божих.

Обладнання: підручник, Біблія, картки з тестовими завданнями за змістом біблійного оповідання, картки-позначки у вигляді сердечок, поняття «любов», картки-визначення терміну «любов», 2 баночки з написом «мед» — одна повна, одна порожня; картки для гри «Моральний вибір», маркери, мультимедіа для перегляду кліпу.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

II. Актуалізація опорних знань

1. Усне опитування.

Що це за предмет «Християнська етика» і що він вивчає? (Християнська етика — це наука про християнську мораль.)

Що таке християнська мораль? (Християнська мораль — правила і норми життя людини, визначені Богом і записані в Біблії.)

Що означає слово «Біблія» і як її ще називають? (Біблія — найвідоміша Книга, від грецького слова «бібліос» — «книги», її звуть «Божественна мудрість», «Святе Письмо», «Слово Боже», «Боже одкровення», «Книга книг».)

Хто автор Біблії? (Це Бог, Святий Дух, який передавав Свою мудрість через пророків, апостолів, євангелістів.)

З яких частин вона складається? (Старий Заповіт (50 книг — законодавчі, історичні, пророчі) та Новий Заповіт (27 книг — 4 Євангелія, історична — Дії святих апостолів, послання апостолів з повчанням, пророка — книга Об'явлення).)

А хто такі християни? (Люди, які вірять у народження, життя, смерть та воскресіння Ісуса Христа.)

Що означає ім'я Ісус Христос? (Ісус — Бог спасає. Христос — посланець, месія, помазанець.)

Дуже добре, діти, молодці, дякую вам за такий початок роботи.

2. Оголошення теми та мети

Сьогодні розглянемо найважливішу моральну цінність Святого Письма — ЛЮБОВ. Ми зрозуміємо, у чому вона може виявлятися і що означає навчитися любити Бога й бути самовідданим Йому.

III. Вивчення нового матеріалу

1. Асоціативний куц.

Любов — це прекрасне, різноманітне, містке й багатогранне почуття, яке серед моральних цінностей посідає особливе місце. Любов виникає у нашому серці й має багато значень. Вона наче сонечко зігріває нас у житті. А ви мали в своєму серці таке почуття? До кого?

Візьміть паперові сердечка й запишіть на них маркером, кого може зігрівати світло любові.

2. Етичний діалог, занурення в етичну проблему

Скільки музичних, художніх, літературних творів створено митцями на цю тематику! Пропоную вам обрати одне з висловлювань, записаних на дошці, яке сподобалося найбільше, і пояснити, чому саме воно сподобалося.

«Суть сприйняття Всесвіту — пробуджувати здатність любити» (Симон Соловейчик, письменник).

«Не великі діла угодні Богу, а велика любов, з якою вони чиняться» (Св. Василій Великий, церковний діяч).

«Любов сильніша за смерть і за страх смерті. Тільки нею, тільки любов'ю тримається і рухається все життя» (Іван Тургенєв, письменник).

«Люби Господа Бога свого всім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією своєю думкою... Люби ближнього свого як самого себе» (Біблія, Мт. 22:37–39).

Ще в давні часи філософи Середньовіччя намагались визначити види любові (звертаю увагу на картки, що висять на дошці):

філіо (philia) — любов-дружба;

сторге (storge) — любов до близьких, батьків, дітей;

агапе (agape) — вічна, розумна, жертвна, безумовна любов, любов-повага;

карітас (caritas) — висока любов до Бога;

ерос (eros) — любов чоловіка й жінки.

3. Логічний ланцюжок розвитку проблеми

♦ Діти, а що значить любити або виявляти любов? (Допомогти, пробачати, співчувати, розуміти, приймати людину такою, як вона є.)

♦ Любов — таємниця, подібна до творчості. Вона обов'язково пов'язана з вірністю і відданістю. Любов означає віддавати себе тому, кого любиш, щиро виражати йому свої почуття, приділяти увагу, виділяти час.

♦ Але люди по-різному розуміють любов. Для багатьох любов — це слова про любов. Людям приємно чути слова: «Я люблю тебе». Але слова — це лише слова. Наприклад, у банці з написом «Мед» може бути мед (демонструю баночку з медом), а може й не бути, тобто банка може бути порожньою (демонструю таку ж баночку, але порожню).

♦ Іноді люди використовують слова про любов лише для того, аби щось отримати від іншої людини. Наприклад, діти кажуть: «Татусю, я люблю тебе», а насправді просто хочуть отримати солодощі, подарунок чи прощення за витівки. У цьому немає ніякої любові. Ми просто використовуємо іншу людину.

♦ Дехто вважає, що любов — це почуття. Але як це стосується того, кого я люблю? Адже почуття відчуваю я, а не той, кого я люблю, і воно приємне мені, а не йому. До того ж ми не здатні керувати своїми почуттями. Хіба я зможу змусити себе відчути любов до того, хто мені байдужий чи неприємний? Проте Бог наказує любити всіх. Навіть ворогів, до яких я ніякої любові не відчуваю. Як же так?

♦ Річ у тім, що ми неправильно розуміємо любов, не так, як її розуміє Бог. Ми перетворюємо любов на гарні слова або на особисті приємні відчуття, чи навіть на засіб для досягнення наших егоїстичних цілей.

♦ Бог називає любов'ю таке ставлення до іншої людини, коли я щось роблю для неї, чимось ділюся, у чомусь допомагаю. Тому Біблія говорить нам, що любов — це праця (1 Сол. 1:3; Євр. 6–10). А праця — це завжди зусилля. А зусилля — це завжди трохи страждання. Щоб поділитися з другом цукеркою, я мушу відібрати її в себе. Мені доведеться відмовитись від перегляду улюбленого мультика, якщо я вирішу допомогти мамі помити посуд. Навіть щоб посидіти коло ліжка хворої бабусі, мені треба відібрати в себе час, наприклад, час гри на дворі чи на комп'ютері.

♦ Тобто моя любов вимірюється тим, як багато свого часу я можу віддати іншим. Це може бути також сила, увага, гроші, речі... Із усього цього складається наше життя. Віддаючи щось своє, ми віддаємо іншим часточку себе. А виходить, страждаємо заради тих, кого любимо.

♦ Приклад такої самовідданості демонструє для людей Бог. У Біблії написано, що Бог так полюбив світ, що віддав свого Єдиного Сина — Ісуса Христа, щоб визволити всіх людей від смерті і гріха.

♦ Які з вищезазначених висловів належать Господу? (Люби Господа Бога свого всім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією своєю думкою... Люби ближнього свого як самого себе... Біблія, Мт. 22:37–39).

4. Читання біблійної історії «Як Господь випробував Авраама»

— У чому переконався Бог після випробування Авраама?

— Як ти розумієш термін «смиренність»?

— Що означає любити Бога?

— Що означає бути невірним Богові?

— У чому може виявлятися любов?

— Чи здатні сучасні люди на таку жертву, як Авраам? Чому?

— Чи складається з жертв навчання? А дружба?

5. Самостійна робота з картками

Виберіть правильні відповіді.

1. Якось Бог захотів випробувати віру Авраама і промовив:

а) «Принеси свого сина мені в жертву»;

б) «Стрибни зі скелі вниз».

2. Ісак запитав у батька:

а) «Чому ми йдемо на гору?»

б) «Де ягня, щоб принести Богові жертву?»

в) «Де наші слуги?»

3. Авраам відповів:

а) «Не твоя справа»;

б) «Ні про що не питай»;

в) «Бог сам вибере собі ягня».

4. З'явився і зупинив Авраама:

а) диявол;

б) ангел;

в) голуб;

г) Люцифер в образі змія.

5. Авраам приніс у жертву:

а) сина;

б) орла, який впав неподалік;

в) ягня, що заплуталося ріжками в кущах.

IV. Закріплення вивченого

1. Вихід на моральний вибір

Уважно прочитайте поняття, записані на дошці. Біля тих, які, на вашу думку, є негативними прикріпіть сумний смайлик ☹, а біля позитивних — веселий 😊.

Слухатися батьків
Ображати слабших
Бути невірним Богові
Йти проти Божої волі
Ненавидіти когось
Зневажати Бога

Любити Бога
Чинити зло
Бути самовідданим Богові
Вірити в Бога
Виконувати закони Божі
Не слухатися батьків

2. Читання Першого послання св. апостола Павла до коринтян (розділ 13, вірші 3–8, 13) з Біблії російською та українською мовами.

Мені дуже хочеться, щоб саме така любов панувала у ваших серцях та родинах. Говорять, що ви, діти, — дар Божий для своїх батьків. Бо тільки з любові народжуються такі прекрасні діти. Не забувайте, що Божа любов дана нам, як безцінний дар. Бог любить навіть тих, хто відкидає Його любов. Бажаю, щоб вам ніколи не було шкода віддавати її іншим. Тож, як нагадування, я дарую вам і нашим гостям своє сердечко.

V. Підсумок уроку

1. Коротка бесіда, тлумачення основних понять

— Люби Бога і люби ближнього свого, як самого себе.

— Всі, хто мене оточує, мої ближні й потребують моєї любові.

— Любить ворогів ваших, добро чиніть тим, які вас ненавидять.

— Любитимемо Господа, тому що Він перший полюбив нас.

— Любити Бога — значить вірити у воскресіння Сина Божого Ісуса Христа.

— Люби себе як людину, створену на образ і подобу Божу.

— Все, що бажаєш, щоб тобі чинили люди, те і їм чини.

2. Перегляд відеокліпу пісні «Боже, яка краса!»

ЛЮБОВ ЯК ВИЯВ САМОВІДДАНОСТІ

Урок для 5 класу

Автор Тетяна Філіпчук, учитель етики та основ християнської етики ЗОШ І-ІІІ ст. с. Колодяжне Ковельського р-ну Волинської обл.

Мета: використовуючи конкретні приклади та між-предметні зв'язки, показати, в чому полягає справжня любов, охарактеризувати жертву — як вияв любові, на прикладі історії про Авраама та Ісака поглибити знання учнів про біблійне розуміння любові як самовідданості, розкрити можливість вияву любові у вірності й відданості; розкрити учням поняття «самовідданість», переконати в необхідності бути самовідданими Господу; виховувати позитивні почуття задоволення від вірної любові до Бога.

Основні поняття: жертвність, самовідданість, вірність, любов.

Обладнання: заготовки для смайликів, слайди, чисті аркуші паперу, негативні й позитивні смайлики, 2 серця (одне розрізане), стрічки із написами, «сердечка» червоного кольору на бали, оповідання на аркушах, завдання на картках, картки 3 кольорів (зелений, жовтий, червоний).

Міжпредметні зв'язки: українська мова та література, історія, природознавство, образотворче мистецтво.

Література до уроку

1. Біблія в переказі для дітей. Старий і Новий Завіт. — К.: Українське Біблійне товариство, 2009. — 436 с.
2. Ганжелюк Л. Зернятко добра. — Дубно, 2004. — 154 с.
3. Гілберт Беерс. Біблія в малюнках. — К.: Українське Біблійне товариство, 1998. — 192 с.
4. Жуковський В. М. Методика викладання основ християнської етики в школі. — Острого: Національний університет «Острозька академія», 2007. — 80 с.
5. Жуковський В. М. Основи християнської етики, 5 клас. /Посібник для вчителя. — Острого: Національний університет «Острозька академія», 2006. — 129 с.
6. Основи християнської етики. 5 клас. — К.: Літера ЛТД, 2007. — 224 с.
7. Основи християнської етики: Хрестоматія: 5 клас. — К.: Літера ЛТД, 2007. — 248 с.
8. Християнська етика. Зернини духовності в сучасній школі. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2008. — 104 с.
9. Християнський духовно-просвітницький часопис «Слово вчителю». — 2011. — № 2.
10. Християнська етика. Хрестоматія. 5–6 класи. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2010. — 144 с.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний етап

1. Привітання.

- Учитель.** Доброго ранку! Усіх ми вітаємо.
Щастя й здоров'я всім вам бажаємо.
- Учень 1.** Благослови нас, любий Боже!

- Хай Твоя ласка нам допоможе
Знання на уроках здобувати
І Тебе восхваляти.
- Учень 2.** Захисти нас, добрий Боже,
Від усього злого.
Дай нам мудрості Твоїєї,
Добра та любові.

Слайд № 1

2. Вправа «Смайлик»

Учитель. Перш ніж розпочати наш сьогоднішній урок, визначимо, який у вас настрій. Для цього оберіть смайлик, що відповідає вашому настрою.

Учитель підходить до кожного з набором трьох смайликів.

Покажіть мені всі разом, які смайлики ви обрали. Я бачу, що в більшості учнів настрої гарний, а в інших, сподіваюсь, буде таким після завершення уроку.

3. Пояснення оцінювання

Учитель. За кожну правильну відповідь на уроці кожен з вас буде отримувати по ось такому «сердечку» (*вистинанка з червоного паперу*). Наприкінці уроку підрахуємо кількість балів — це буде ваша оцінка за урок.

II. Актуалізація опорних знань

Учитель. Яку тему розглядали минулого уроку?
Учні. Гостинність та щедрість.

Вчитель. Молодці! А тепер перевіримо ваші знання з цієї теми. Для цього виконаємо вправу «Встав пропущені слова». Ви вставлятимете пропущені слова в речення на екрані комп'ютера. Розпочинаймо.

Слайд № 2

Вправа «Встав пропущені слова»

1. Ключовий вірш звучав так: ... («*Будьте гостинні один до одного без нехоті!*»).
2. Також ми ознайомилися з біблійною історією: ... (*Незвичайні гості*).
3. У ній розповідалося про Божого чоловіка ... та його дружину ... (*Авраама, Сарру*).
4. Одного спекотного дня Авраам побачив.., які проходили неподалік. (*Трьох подорожніх*).
5. Авраам вийшов їм назустріч і поцікавився, ... (*чи не хочуть вони перепочити в затінку та освіжити себе водою*).
6. Коли вони погодилися, Авраам побіг ... (*до Сарри й наказав їй приготувати гарне частування для несподіваних гостей*).

7. Під час частування старший з-поміж подорожніх сказав: ... («*Через дев'ять місяців у твоєї дружини Сарри буде син*»).

8. За рік в Авраама та Сарри народився.. (*син, і назвали його Ісаком*).

9. Ця історія свідчить про те, ... (*як гостинність Авраама була щедро винагороджена Богом*).

10. Одного разу старий швець чекав на гостину ... (*Ісуса Христа*).

11. У той день до старого завітали ... (*двірник, жебрачка, молода мати з малям*).

12. Ісус приходив до старого шевця ... (*три рази*).

III. Мотивація навчальної діяльності

Слайд № 3

Коли мовчиш — мовчи з любові.
Коли говориш — говори з любові.
Коли виправляєш — виправляй з любові.
Коли вибачаєш — вибачай з любові.
Май завжди вглибині серця корінь любові.
З того кореня виростуть тільки добрі справи.

Учитель. Епіграфом до сьогоднішнього уроку я вибрала саме ці слова Святого Августина. А зараз дайте відповіді на декілька запитань.

Вправа «Мозковий штурм»

1. Яке слово зустрічається в цьому вірші найчастіше?
2. Як ви думаєте, що означає слово «любити»?
3. За що ви любите своїх батьків?
4. Що ваші батьки роблять для вас?
5. Що ви робите для своїх батьків?

Учитель. Як ви думаєте, чи можливо це без любові? Отже, що таке справжня любов і якою вона може бути, — ми ознайомимось на сьогоднішньому уроці.

IV. Виклад нового матеріалу

Слайд № 4–5

Учитель. Розгорніть, будь ласка, робочі зошити на С. 31 і запишіть сьогоднішню дату, тему й мету уроку.

Слайд № 6

А тепер познайомимось з новими словами й поняттями.

Любити Бога — шанувати Його, виконувати Його закони, вірити Йому, надіятися на Нього, бути вірним Йому.
Бути відданим Богу — присвятити всього себе Богові.
Бути невірним Богу — не вірити в Бога, зневажати Його заповіді, грішити.

Жертвність — здатність людини задля любові до Бога і ближнього віддати найдорожче, найважливіше, без чого важко обійтися самому, навіть власне життя.

Господь через пророків закликає кожного з нас дотримуватися Божих заповідей, тоді наше життя на землі буде добрим. Саме про це говорить апостол Іван. Його слова є ключовими сьогоднішнього уроку, але щоб прочитати ключовий вірш, його потрібно спершу скласти. Для цього попрацюємо в парах.

Гра «Пазл».

Слайд № 7–8

Ключовий вірш: «Хто заповіді Мої має та їх зберігає, той любить Мене» (Ів. 14:21).

Вчитель. Як ви розумієте цей вірш? Пригадаймо заповіді Божі. (I. «Я — Господь, Бог твій, що вивів тебе з єгипетського краю з дому рабства. Хай не буде тобі інших богів передо Мною!». II. «Не роби собі різьби і всякої подоби [Бога]...». III. «Не призывай Імення Господа, Бога твого, надаремно...». IV. «Пам'ятай день суботній, щоб святити його!». V. «Шануй свого батька та матір свою...». VI. «Не вбивай!». VII. «Не чини перелюбу». VIII. «Не кради». IX. «Не свідкуй неправдиво на свого ближнього!». X. «Не жадай...»).

Фронтальна бесіда вчителя з учнями (учитель-клас).

Учитель. Діти, у руках я тримаю шматок крейди. Як ви думаєте, з чого він складається?

Учні. Атомів, молекул.

Учитель. Із природознавства ви знаєте, що тіла складаються з речовин, а речовини з ще менших частинок. Об'єднуючись у молекули, атоми «віддають» себе для створення нової речовини.

Учитель. Погляньте, що в мене в склянці?

Учні. Вода.

Учитель. Так, вода, найпоширеніша речовина на Землі. Молекула води складається з атомів водню і кисню, які «жертвують» себе один одному, утворюючи молекулу води. Вода дає життя рослинам і тваринам, випаровується з річок, морів, озер і випадає у вигляді дощу. Так здійснюється кругообіг води в природі. А для чого ростуть рослини?

Учні. Зелені рослини на світлі виділяють кисень, необхідний для дихання усього живого; є поживою для тварин і людей; створюють затінок та прохолоду.

Учитель. Отже, рослини також приносять себе в жертву. В природі ніби існує закон послуху Божим законам, а також закон жертви. Лише людина порушує ці закони, через що стається хаос та безпорядок. Людина збунтувалася своїм непослухом проти Бога, вчинила гріх. Але добрий і милосердний Господь чекає на наше покаєння. Він послав на землю Свого єдиного Сина Ісуса Христа і віддав Його в жертву за наші гріхи. То тепер ви вже можете точніше сказати, що таке жертва?

Учні. Жертва — це віддати щось, не чекаючи нагород, віддачі, не одержавши нічого взамін; лише той, хто любить, може жертвувати; жертва без любові неможлива.

Учитель. Завдання людини — робити те, для чого вона створена. А як ви думаєте, для чого Бог створив людину?

Учні. Для спілкування.

Учитель. Життя людині дається для того, щоб вона засвідчила любов до Того, Хто її створив. Образ Божий повинен світитися у нас. Гріхопадіння спотворило цей образ. І для того, що спокутувати гріх, люди повинні були приносити Богові жертви. Ці жертви вказували на одну найбільшу, найдосконалішу, вічну жертву, якою став Божий Син Ісус Христос. У дохристиянські часи жертвою також виражали Богові подяку за благословення. Для цього використовували найкраще, найдорожче для людини: з рослин та звірят, із плодів своєї праці. Усюди, де вчені-археологи знаходять сліди людського життя, вони натрапляють на *жертovníки* — місця складення Богові подяки, місця принесення жертви, через які людина виявляла своєму Творцеві найщиріші побажання, прохання і перепрошення. Але дуже часто давні жертви перетворювались у звичайну традицію, позбавлялися духовного значення любові і навіть супроводжувались жорстокістю. Люди, які керували принесенням жертв, поганські жерці, ►

нерідко вимагали вбити єдину в сім'ї корівку чи найкрасивішу в селі дівчину. Така жертва немає нічого спільного з самовідданою жертовністю християнина.

У Святому Письмі є розповідь про Авраама і його жертвопринесення. Повідомлення про це підготувала наша учениця (*випереджувальне завдання*).

Життя в наметах

Кочівники, одним з яких був Авраам, жили в наметах. Вони влаштовували табори в місцевостях, де були пасовиська та вода для їхньої худоби. Іноді вони перебували на одному місці досить тривалий час, доки тварини не потребували свіжих пасовищ. Усе своє майно вони перевозили на віслюках і верблюдах. Намети виготовляли зі шкур тварин і декоративної тканини. Ці намети забезпечували захист від сонця, піску та вітру. Авраам, прабадько єврейського народу, народився біля 2000 р. до Р. Х. 70 років він прожив у м. Ур в Месопотамії (зараз Ірак), відтак, послуховавши Бога, переселився в землю, обіцяну Богом (сьогодні — Ізраїль). Господь пообіцяв йому величезну кількість нащадків. На 100-му році життя Авраам отримав від Бога обіцяне — сина Ісака.

Учитель. Усе життя Авраам у всьому покладався на Господа Бога. Він виявив свою вірність та відданість і в той момент, коли Господь наказав йому принести в жертву свого сина. Про те, як розвивалися події, нам повідомлять учні, які мали домашнє завдання опрацювати цю біблійну історію і показати її нам (*випереджувальне завдання*).

Слайд № 9

Інценізація біблійної історії в ролях: автор, ангел, Авраам, Ісак.

Як Господь випробовував Авраама

Автор. Після того, як одного разу незвичайні гості відвідали Авраама і Сарру, через рік у них народився син Ісак. Авраам і Сарра дуже любили свого єдиного сина. Незабаром хлопець підріс. Якось Бог захотів випробувати Авраама: чи любить він Його, чи вірить Йому і чи готовий коритися Божій волі. І Бог послав до Авраама ангела.

Ангел. Аврааме! Візьми свого єдиного улюбленого сина, зійди на гору й там принеси його в жертву.

Автор. То був нелегкий наказ, однак Авраам не перечив Богові. Він підвівся вдосвіта, осідлав віслюка, нарубав дров і вирушив з Ісаком у дорогу.

Ісак. Тату! Ось дрова, кресало та ніж. Де ж ягня, яке ми принесемо в жертву Богові?

Авраам. Бог сам вибере Собі ягня, синку.

Автор. І ось вони зійшли на вершину гори. Авраам розклав на камені дрова, міцно зв'язав Ісака й приготувався принести його в жертву Богові, тому що безмежно вірив, що всемогутній і люблячий Бог воскресить його.

Ангел. Аврааме! Не чіпай хлопця! Тепер Я знаю, що ти Мені віриш. За те, що ти Мене послухав, Я благословляю тебе та всіх твоїх нащадків.

Автор. Тут Авраам озирнувся і побачив барана, який заплутався рогами в кущах. Цього барана Авраам приніс у жертву Богові, і разом із сином повернувся додому.

Учитель. Дякую за розповідь. А зараз перевіримо, як ви запам'ятали та зрозуміли біблійну історію за допомогою вправи «Світлофор». У вас на столах є картки 3-х кольорів. Якщо ви знаєте відповідь на запитання, то підіймайте зелену картку, сумніваєтесь — жовту, не знаєте — червону.

Слайд № 10

Вправа «Світлофор»

1. Як Господь випробував Авраама? (*Наказав принести в жертву сина.*)
2. Яку жертву готовий був принести Авраам? (*Єдиного сина Ісака.*)
3. Чи насправді Бог хотів жертви Ісака — сина Авраама? (*Ні, Він хотів лише його випробувати.*)
4. Хто зупинив Авраама? (*Господь, руками й устами ангела.*)
5. Кого віддав Авраам у жертву замість Ісака? (*Барана.*)
6. У чому переконався Бог? (*Що Авраам відданий Богу.*)
7. Яку нагороду слухняний Авраам отримав від Бога? (*Господь благословив усіх його нащадків.*)
8. Чи здатні теперішні люди на такі жертви, як Авраам? (*Так.*)

Учитель. Нам інколи важко знайти декілька хвилин для спілкування з рідними і близькими, для того, щоб допомогти тим, хто потребує нашої допомоги. Ми дуже мало часу віддаємо спілкуванню з Богом. Хоча і рідні, і близькі, і Сам Господь Бог чекають розмови з нами, а ми не можемо пожертвувати для них свого часу.

Любов має багато значень:

- ♦ до батьків,
- ♦ до друзів,
- ♦ рідної землі і своєї Батьківщини,
- ♦ кохання.

Любити потрібно не на словах, справжня любов вища багатьох слів. Любов — це вірність, відданість, увага, це бажання віддати себе іншим людям. Читаючи Біблію, ми не можемо не помітити, що любов Бога до людей виявилася саме в жертві й у служінні. Святе Письмо відкриває нам Бога, Який Сам є джерелом любові.

Слайд № 11

Вправа «Антоніми і синоніми»

Учитель. Пригадаймо з уроків української мови, що таке антоніми?

Учні. Це слова протилежні за значенням.

Учитель. У нас на дошці є серце і напис в ньому — Любов. А який антонім є до цього слова?

Учні. Ненависть.

Учитель. У нас на дошці є серце, розбите ненавистю. А скажіть мені, будь ласка, що таке синоніми?

Учні. Це слова, що близькі за значенням.

Учитель. Ми зараз попрацюємо з словами-синонімами до понять *Любов* і *Ненависть*. У кожного з вас є стрічка зі словом-синонімом до цих слів. Ви по черзі будете підходити до дошки і прикріплювати своє слово до одного з понять.

Любов	Ненависть
Терпіння	Жадібність
Милосердя	Грубість
Прощення	Пихатість
Щедрість	Роздратування
Чесність	Гнівливість
Доброзичливість	Злорадство

Учитель. А хто вчить людей любові? Хто показує їм приклад жертвності?

Учні. Бог, Ісус Христос.

Учитель. Як це виявилось?

Учні. У Біблії написано, що Бог так полюбив світ, що віддав Свого Єдиного Сина — Ісуса Христа, щоб визволити всіх людей від смерті і гріха.

Учитель Як, на вашу думку, можна показати свою любов до людей і до Бога? (*Відповіді учнів.*)

V. Закріплення вивченого

Учитель. Своє життя і здоров'я ми довіряємо тим, кому віримо, хто не підведе, у кому ми впевнені, кого ми любимо й шануємо. У нашому житті цих людей стільки, що нам і пальців на руках не вистачить: батьки, лікарі, водії... (*діти продовжують ланцюжок слів*). Щоб вияснити, кого це ми любимо, виконаємо наступну вправу.

Слайд № 12

Малюнок-завдання «Я люблю...»

На аркуші паперу обвести свою руку; посередині написати «Я люблю», а на пальчиках написати кого (*Бога, батьків, друзів, вчителів, однокласників*).

Учитель. Зачитайте, будь ласка, що ви написали. Подумайте, чи хочемо ми, щоб нас любили.

Учні. Так.

Учитель. Як потрібно жити?

Учні. Вірити в Бога, служити Йому і людям.

Учитель. Уявіть собі світ, де всі люди один одного люблять. Добре жити в такому світі! Тож, живімо, люблячи Бога і ближніх. Для цього постараємося розібратися з наступним завданням. У кожного з вас на парті є смайлик, в одних — позитивний, а в інших — негативний. На дошці написані вислови. Зараз ми оберемо позитивні й негативні і позначимо їх цими смайликами.

Слайд № 13

2. Робота в робочих зошитах

Уважно прочитай подані нижче поняття. Біля тих, які, на твою думку, є негативними, намалюй 😊, а біля позитивних 😊.

Слухатися батьків	Любити Бога
Ображати слабших	Чинити зло
Бути невірним Богові	Бути самовідданим Богові
Йти проти Божої волі	Вірити в Бога
Ненавидіти когось	Виконувати закони Божі
Зневажати Бога	Не слухатися батьків

3. Повчальне оповідання (розповідає вчитель)

ПЕТРУСЬ І ПОДАРУНКИ

Бабуся приїздила до Петруся часто. Вона приїжджала і взимку, і влітку, завжди привозила іграшки, цукерки, черешні або великі апельсини. Тільки-но бабуся ступала на поріг, Петрусь біг до неї і запитував:

— Що ти мені привезла?

Бабуся виймала подарунки, і Петрусь цілував її. Одного разу Петрусь, як завжди, побіг назустріч бабусі, але подарунків у неї не було... Бабуся дуже поспішала до свого внука і нічого не встигла купити. Тоді Петрусь набурмосився, одвернувся і не поцілував бабусю. Наступного разу бабуся привезла йому гостинець. Петрусь зрадів, кинувся її цілувати. Та бабуся зупинила внука:

— Не треба, Петрусю, — сказала вона. — За подарунки дякують, а кого люблять, того цілують і без подарунків. Петрусеві стало дуже соромно.

Учитель. Чого нас учить це оповідання? Як ви думаєте, Петрусь змінить свою поведінку?

VI. Підсумок уроку

1. Бесіда

Про що ми сьогодні розмовляли на уроці?

Які нові слова дізналися? Яке їх значення?

Чому вчить біблійна історія?

Що нового ви взяли для себе?

Що вразило вас настільки, що вдома ви розкажете це своїм батькам?

Слайд № 14

2. Оцінювання учнів

Порахуйте, будь ласка, скільки сердечок ви отримали на уроці. Це і є ваша оцінка. Чи погоджуєтесь ви з нею?

Виставлення поурочних балів.

VII. Домашнє завдання

Слайд № 15

Учитель. А тепер запишіть у щоденниках домашнє завдання.

1. Заповнити сторінки в зошиті (*урок № 12*).
2. Розказати зміст уроку членам сім'ї (про їхнє враження повідомити наступного уроку).
3. Вивчити напам'ять ключовий вірш.
4. Написати твір-роздум «Любов змінює світ».

На закінчення уроку хочу прочитати мій улюблений вірш *Олега Блоцук*а.

*Над усе, що лише стережеться,
Своє серце найбільш стережи,
Адже з нього життя наше летить,
В Ньому справжність твоєї душі.
Стежку ніг порівняй ти на Бога,
Не бажай ти чужих манівців,
І зміцнить Він життєву дорогу
Та врятує від зла і від бід.
Ти на Бога надійся всім серцем,
А на розум надій не клади,
Бо із серця в уста наші рветься,
Чим насправді наповнений ти.*

Учитель. Тож живімо з любов'ю у серці. Я хочу, щоб і ви сьогодні, повернувшись до домівок, принесли частинку нашої любові до ближніх і до Бога. А на згадку про цей день кожному з присутніх хочу подарувати частинку нашого спільного серця (*плакат із сердечок у вигляді великого серця*). Урок закінчено. До побачення!

ДИСК ІЗ ЗАПИСОМ ПРЕЗЕНТАЦІЇ УРОКУ можна придбати, звернувшись до редакції.

БОГ Є ЛЮБОВ

Урок для середніх класів (для учнів із вадами зору)

Автор *Тетяна Комарницька, учитель школи-інтернату № 93
для сліпих дітей, м. Одеса*

Мета: пояснити зміст поняття «любов»; допомогти зрозуміти її значення у людському житті; розкрити призначення людини у світі, обговорити мету її появи на світ; домогтися усвідомлення власного місця та ролі у світі, цінності людського життя.

Обладнання:

- 1) ілюстрації творіння землі і людини, Христа на Голгофі, вознесіння Ісуса Христа;
- 2) аудіозаписи пісень про Божу любов та притчі про званих на весілля (Лк. 14:15-);
- 3) картки (за кількістю учнів) у вигляді серця, на одному боці яких написано 1 Ів. 4:16, на другому — Ів. 3:16.

ХІД УРОКУ

Звучить пісня про Божу любов, учитель розкладає перед учнями картки у вигляді серця.

Вступна частина

Вітаю вас, любі діти! Сьогодні в нас дуже важлива тема «Бог є любов». Нехай Господь допоможе нам зрозуміти її і користатися цими знаннями у своєму житті.

Зверніть, будь ласка, увагу на картки, що лежать перед вами. Прочитайте ще один раз тему нашого уроку і зверніть увагу, де в Біблії записані ці слова?

Хто записав їх?

Що ми знаємо про Івана?

Іван — улюблений учень Ісуса Христа. Ще його називають апостолом любові.

1. Що таке любов

Щоб краще зрозуміти нашу тему, нам потрібно з'ясувати, що таке любов. *(Спонукає учнів висловити свої думки.)*

Про природу любові не одне століття сперечаються мислителі та митці. В одному вони дійшли згоди: здатність любити — виняткова властивість людини, завдяки якій ми цінуємо життя.

Любов є вільним, таємничим, невимушеним і непередбачуваним почуттям.

Утім, кожен точно знає, що ті, кого ми любимо, або те, що ми любимо, є для нас найважливішим у житті.

Мабуть, немає людини, яка б не прагнула, щоб її любили рідні, кохані, друзі... Бо коли ми відчуваємо любов до себе, то розуміємо, що нас цінують, що ми потрібні іншим. Відтак життя набуває сенсу.

Григорій Сковорода радив: «Любов виникає з любові; коли хочу, щоб мене любили, я сам перший люблю». Та поспостерігаймо за собою впродовж дня. Чи завжди ми чинимо відповідно до цієї поради?

Здатність відчувати любов, сприймати її та дарувати іншим визначають як ознаку духовного зростання людини. Адже почуття любові спонукає нас зазирати всередину своєї душі, міркувати над своїми вчинками. Любов спонукає нас до самовдосконалення.

Так, любов — найвище почуття, на яке здатна людина, але чому часто поруч з любов'ю йдуть біль, гіркота, розчарування?

Чи є в світі досконала любов?

У наступній частині нашого уроку ви побачите приклад досконалої любові.

2. Історія Божої любові

Я хочу розповісти вам найпрекраснішу й найсумнішу історію любові.

Він існував завжди, навіть тоді, коли нічого ще не було. Він великий, досконалий і прекрасний. Він - Бог. І Він є любов. Любов неосяжна, безмірна, нескінченна. Вона випромінювалась у стосунках Трійці й переповнювала всесвіт. Нею було пронизане все, що Він творив.

Учитель передає учням із залишковим зором ілюстрації творіння і просить прокоментувати їх для незрячих дітей.

Земля була створена гармонійною й прекрасною. А вінцем творіння стала людина. Бог створив її за Своїм образом і подобою, вдихнувши в неї Свій дух. Перший чоловік Адам міг постійно спілкуватися з Богом. Подібно до того, як ми налаштовуємо радіоприймач на нашу улюблену радіохвилю, дух людини був налаштований на Бога. Бог створив людину з вільною волею. Він дав їй право вибору. Уявімо собі безлюдний острів, на якому опинилося лише двоє людей, чоловік і жінка. Ймовірно, що між ними складуться близькі стосунки, але в них немає вибору, тому іц стосунки важко назвати любов'ю. Любов тісно пов'язана з беззавітною відданістю і вірністю тому, кого любиш. Бог дав першому чоловікові лише одну заповідь, яку він не повинен був порушити. Люди були щасливі й щодня купалися в Божій любові, однак вони не встояли перед спокусою і порушили Божу заборону. Як попереджав Бог, у людину увійшов гріх, а через гріх — смерть, її дух помер, і вона вже не могла безпосередньо спілкуватися з Богом.

Адам утратив образ і подобу Бога. Усі ми вже народжуємося у світ за образом і подобою Адама. Гріх зіпсував усе творіння: і землю, і тваринний світ, і кожну людину, — тому у світі так багато зла й горя. Людина, не зберігши вірності Богові, розтоптала Його любов і прирекла себе на вічну загибель. Але Бог є любов. Він незмінний і вірний.

Ми живемо в часі й не знаємо, що чекає на нас завтра. Бог поза часом. Лише уявіть собі, що до того, як Бог створив людину, Він знав, що вона не встоїть, Він бачив усе зло, яке відбувається на нашій планеті. Він бачив і кожного з нас з усіма нашими гріхами. І незважаючи на все це,

Він любить Своє творіння. І ще до того, як розпочати творення світу, Бог запропонував план спасіння гріховного людства.

Дві тисячі років тому Син Божий добровільно залишив Небо, Славу і все, що мав у Отця, зійшов на землю в образі людини, випробував голод, холод, приниження, ганьбу, біль і помер на хресті за гріхи людей.

Учитель передає по класу ілюстрації з зображенням Ісуса на Голгофі.

Тепер кожний, хто вірить у Христа, отримує прощення своїх гріхів і подарунок від Бога — життя вічне. Прочитаємо слова, записані на звороті наших карточок.

«Так-бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого, щоб кожен, хто вірує в Нього, не згинув, але мав життя вічне» (Ів. 3:16).

Ісус умер, але на третій день Він воскрес. У Євангеліях описано, як Він з'являвся учням, і одного разу при багатьох свідках відбулося те, про що Ісус говорив ще перед Своїми стражданнями: Він вознісся до Отця на Небеса.

Учитель передає по класу ілюстрацію вознесіння Ісуса Христа.

Останні слова, які сказав Ісус учням, були: «І ото, Я перебуватиму з вами повсякденно аж до кінця віку!» (Мт. 28:20). Це означає, що Христос, Який перебуває зараз на Небесах по правіці Отця, перебуває і з нами Духом Святим. Він обіцяв, що всі віруючі в Нього будуть там, де Він, тобто на Небесах.

Настане день, коли історія нашого світу закінчиться, часу вже не буде, настане вічність. У Біблії це названо весільним бенкетом. Святком возз'єднання Христа і Церкви в Небесах. Завдяки подвигу Христа, Бог набув Собі багато синів і дочок, які ніколи не порушать Його волю, але славитимуть і любитимуть свого Небесного Отця всю вічність.

3. Чим відповісти на Божу любов?

Сердце Бога сумує через те, що мільярди людей не хочуть чути голосу Його любові. Вони вперто вибирають

темряву, а не світло, зло, а не добро. Цар Соломон, наймудріший чоловік на землі, записав: «Буває, дорога людині здається простою, та кінець її — стежка до смерті» (Пр. 14:12). Люди чинять за бажанням своїх сердець і час-то поводяться зухвало стосовно свого Творця, але Бог у Своїй любові посилає дощ і сонце на праведних і неправедних, довго терпить і стукає в людські серця.

Життя людини має велику цінність, тому що вона — Боже твориво, Бог любить її і віддав за неї на смерть найдорожче, що в Нього було, Свого Сина Ісуса Христа.

Ісус Христос розповів людям притчу про багату вечерю, яка гарно ілюструє, як виявляється Божа любов у наш час.

Звучить аудіозапис притчі про багату вечерю, Лк. 14:16–24.

...Один чоловік спорядив був велику вечерю, і запросив багатьох. І послав він свого раба часу вечері сказати запрошеним: «Ідіть, бо вже все наготовано». І зараз усі почали відмовлятися. Перший сказав йому: «Поле купив я, і маю потребу піти та оглянути його. Прошу тебе, — вибач мені!» А другий сказав: «Я купив собі п'ять пар волів, — і йду спробувати їх. Прошу тебе, — вибач мені!» І знов інший сказав: «Одружився ось я, і через те я не можу прийти». І вернувся той раб і панові своєму про все розповів. Розгнівався господар тоді, та й сказав до свого раба: «Піди швидко на вулиці та на завулки міські, і приведи сюди вбогих, і калік, і сліпих, і кривих». І згодом раб повідомив: «Пане, сталося так, як звелів ти, та місця є ще». І сказав пан рабові: «Піди на дороги й на загороди, та й силюй прийти, щоб наповнився дім мій. Кажу-бо я вам, що жаден із запрошених мужів тих не покуштує моєї вечері... Бо багато покликаних, та вибраних мало!

Господь запрошує кожного з нас відгукнутися на Його любов.

Просить Його, щоб Він простив вас, наповнив Своєю любов'ю і привів на чудовий весільний бенкет у вічне Царство Божої любові.

Мій край

Краю мій, розбещений украй,
З жахом я на тебе поглядаю.
Ти у мріях здобуваєш рай,
А на ділі пекло засіваєш.

Чи ж не пекло, краю, посуди:
Викладає етики основи
В школі дітям вчитель, що в блуді,
Зранку — Бог, а ввечері — Гоморра.

А предмет безпечного життя
Викладає вчитель небезпечний.
Накурившись, мовби натяка:
Нікотин — дрібниці, безперечно.

Поряд з нами хлопчик, майже рік
Він живе у лікарській палаті.
Мати є, а батько — той утік,
Малюка нема кому забрати.

А торік, коли був карантин,
Хлопчєня набралось спиртного.
Врятувати лікарі змогли.
Чи надовго, Боже, чи надовго?..

Краю мій, повсюди лиш біда!
Чи звернеш з широкої дороги?
Лиш вузька до раю пролягла,
Лиш вона благословенна Богом.

Алла Кириченко

БОГ Є ЛЮБОВ

Урок для 7 класу

Автор Олена Краснова, учитель християнської етики
ЗОШ №38 м. Харкова

Мета: розкрити дітям поняття справжньої любові, діяльної і спрямованої на добрі справи; на прикладі життя Ісуса Христа пояснити головні християнські заповіді — любити Бога й любити один одного; розвивати в дітях розуміння, що любов — це служіння, і в цьому полягає основа християнського спілкування; виховувати повагу до Бога і Його Слова, бажання жити згідно з заповіддю любові, даною нам Богом.

Біблійна основа: Євангеліє від Івана, 1 і 2 Послання Івана, 1 Послання до Коринтян.

Ключовий вірш: «Так-бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого, щоб кожен, хто вірує в Нього, не згинув, але мав життя вічне» (Ів. 3:16).

Обладнання: напис «Бог є любов», Біблії на кожній парті, кольорові ілюстрації (слайди) до кожної частини уроку.

ХІД УРОКУ

I. ВСТУПНА ЧАСТИНА

Вітання, установлення контакту з учнями.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

1. Актуалізація знань

Розповідь учителя

У п'ятницю ранком група римських солдатів привела молодого Чоловіка на пагорб поблизу Єрусалима. Євреї називали цей пагорб Голгофа, тому що своєю формою він нагадує череп (сьогодні ми б його назвали Лобне місце). Це було місце страти — там виконували смертні вироки. Цього Чоловіка привели, щоб розіпнути. Йому було трохи більше тридцяти років. Його й воїнів супроводжував розлючений натовп — люди, з перекошеними від ненависті обличчями. Вони вигукували, глузували й проклинали. Поза всяким сумнівом, вони жадали крові — Його крові.

Ким був цей Чоловік, і що привело Його до такого фатального кінця?

Його історію ви можете прочитати в Євангелії. Цю Людину звали Ісус Христос, Син Бога Живого. За що Його розіпнули? За те, що Він любив. Любив друзів і рідних, далеких і близьких, любив навіть цю розлючену юрбу. На Голгофі Він молився: «Отче, відпусти їм, бо не знають, що чинять вони!..» (Лк. 23:34).

Він прийшов на землю з небес, став Людиною, проповідував, зціляв хворих, годував голодних, і вмер на Голгофі тільки тому, що любив.

«...Христос полюбив вас, і видав за нас Самого Себе, як дар і жертву Богові...» (Еф. 5:2).

В основі всіх інших релігій лежить або страх покарання, або заохочення за догоджання богам.

Християнство — єдине вчення, яке ставить у центр любов Вищої Істоти. «Бог є любов» (1 Ів. 4:8).

2. Оголошення теми і мети уроку

Сьогодні пропоную вам докладніше поговорити про Божу любов.

А що означає слово «любов» у вашому розумінні? (Відповіді дітей.)

Слайди на екрані: Ромео і Джульєтта.
Символ любові — серце. Ілюстрації, що відображають звичне розуміння любові.

3. Вивчення ключового вірша

Уважно прочитаємо й вивчимо напам'ять головний («золотий») вірш усієї Біблії: «Так-бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого, щоб кожен, хто вірує в Нього, не згинув, але мав життя вічне» (Ів. 3:16).

4. Виклад нового матеріалу

Розглянемо головні питання сьогоднішнього уроку.

КОГО ЛЮБИТЬ БОГ?

А. БОГ-ОТЕЦЬ ЛЮБИТЬ СВОГО СИНА ІСУСА ХРИСТА
Бог-Отець особисто підтвердив це: під час хрещення Ісуса в річці Йордан пролунав голос із неба: «Це Син Мій Улюблений, що Його Я вподобав!» (Мт. 3:17). Подібні слова пролунали й під час преображення Христа (Мт. 17:5); «Отець любить Сина...» (Ів. 3:35).

Б. БОГ ЛЮБИТЬ ТИХ, ХТО ВІРИТЬ У НЬОГО
«...бо Отець любить Сам вас за те, що ви полюбili Мене та й увірували, що Я вийшов від Бога» (Ів. 16:27). Людина, яка щиро вірить у Бога, перебуває в центрі любові Божої, і ніщо «не зможе відлучити нас від любови Божої, яка в Христі Ісусі, Господі нашим!» (Рим. 8:39). Як незмінна любов Божа до Сина Його, так незмінна вона й до нас, тому що ми єдині з Тим, Кого Він любить. «...А хто любить Мене, то полюбить його Мій Отець...» (Ів. 14:21).

В. БОГ ЛЮБИТЬ УСІХ ЛЮДЕЙ
«Так бо Бог полюбив світ...» (Ів. 3:16). Бог любить не частину людства, а ВСІХ людей, незалежно від їхніх моральних якостей.
«А Бог доводить Свою любов до нас тим, що Христос умер за нас, коли ми були ще грішниками» (Рим. 5:8). Як приємно про це дізнаватися! Любов Бога ширша, ніж її може зрозуміти людина. Бог бажає спасіння всіх людей (1 Тим. 2:4).

ЯК ПРОЯВЛЯЄТЬСЯ ЛЮБОВ БОГА?

А. ІСУС ХРИСТОС ПРИНІС СЕБЕ В ЖЕРТВУ ЗАРАДИ СПАСІННЯ ЛЮДИНИ

«Любов Божа до нас з'явилася тим, що Бог Сина Свого Однородженого послав у світ, щоб ми через Нього жили. Не в тому любов, що ми полюбили Бога, а що Він полюбив нас, і послав Свого Сина вблаганням за наші гріхи» (1 Ів. 4:9–10).

Голгофський хрест є найбільшим виявом Божої любові до грішної людини.

Б. ЧЕРЕЗ ДАРУНОК ПОВНОГО Й АБСОЛЮТНОГО ПРОЩЕННЯ ГРІШНИКОВІ, ЯКИЙ ПОКАЯВСЯ

При покаянні Бог прощає всі гріхи людини.

«...так потрібно було постраждати Христові, і воскреснути з мертвих дня третього, і щоб у Ймення Його проповідувалось покаяння, і прощення гріхів між народів усіх...» (Лк. 24:46–47).

У Христі маємо «відкуплення кров'ю Його, прощення провин, через багатство благодаті Його» (Еф. 1:7).

Бог, завдяки Своїй великій любові, спасає занепалу людину й дарує їй не тільки прощення, але й життя вічне.

«Бог же, багатий на милосердя, через Свою превелику любов, що нею Він нас полюбив, і нас, що мертві були через прогріхи, оживив разом із Христом, — спасені ви благодаттю...» (Еф. 2:4–5).

«Поправді, поправді кажу Вам: Хто вірує в Мене, — життя вічне той має» (Ів. 6:47).

«Життя ж вічне — це те, щоб пізнали Тебе, єдиного Бога правдивого, та Ісуса Христа, що послав Ти Його» (Ів. 17:3).

В. ЧЕРЕЗ ЗБЕРЕЖЕННЯ БОЖИХ ДІТЕЙ У СКЛАДНИХ ОБСТАВИНАХ ЖИТТЯ

«В усякому утиску їхньому тісно було і Йому, і Ангол обличчя Його їх спасав. Любов'ю Своєю й Своїм милосердям Він викупив їх, і їх підніс і носив їх усі дні в давнину», — згадує пророк про всі утиски Ізраїлю, і як Бог виявляв їм любов Свою (Іс. 63:9). Він був для них люблячим другом. Він страждав з ними.

«Чи ж жінка забуде своє немовля, щоб не пожаліти їй сина утроби своєї? Та коли б вони позабували, то Я не забуду про тебе!» (Іс. 49:15).

Бог сповнений турботою про Своїх дітей. Ісус Христос, знаючи про майбутні труднощі в житті й служінні учнів, говорив: «Я не кину вас сиротами, — Я прибуду до вас!» (Ів. 14:18).

ЩО БОГ ЧЕКАЄ ВІД ЛЮДИНИ?

Бог любить людину й чекає від неї взаємності.

«Ми любимо Його, бо Він перше нас полюбив» (1 Ів. 4:19).

«Ми пізнали й увірували в ту любов, що Бог її має до нас» (1 Ів. 4:16).

Митрополит Антоній Сурозький говорить: «Син Божий любить нас усім Своїм життям і всією Своєю смертю, Хрестом, Розп'яттям і Воскресінням Своїм! Що це значить для нас? Чи може наше серце відгукнутися на цю дивну, незрозумілу нам, людям, любов? Чи є в нашій серці радість і подяка Богові за те, що Він нас спас, за те, що ТАК нас любить? Усе наше життя повинно стати живим, постійним знаком радісної вдячності Богові за те, що Він є, за те, що Він так нас уміє любити».

Отже, ця любов повинна скеровувати все наше життя. Без неї втрачає сенс і віра, і надія (1 Кор. 13:1–3).

Бог хоче, щоб ми — Його діти — зодягнулися «в любов, що вона союз досконалости» (Кол. 3:14).

КОГО НАМ ЛЮБИТИ?

Звичайно виникає запитання: кого любити? Коли в Ісуса Христа запитали, яка найбільша заповідь, Він відповів: «Люби Господа Бога свого всім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією силою своєю, і всім своїм розумом, і свого ближнього, як самого себе» (Лк. 10:27).

«А хто то мій ближній?» — прозвучало наступне запитання (Лк. 10:29). Відповідь Христа прочитайте в Євангелії від Луки, 10 розділ, 30–37 вірші. (Учні читають самостійно.)

Так що ж? Ми повинні любити лише тих, хто робить нам добро? Ні! Ми повинні любити всіх людей, навіть тих, хто завдає нам болю.

«Любіть своїх ворогів, добро робіть тим, хто ненавидить вас. Благословляйте тих, хто вас проклинає, і моліться за тих, хто кривду вам чинить» (Лк. 6:27–28).

Так сказав Ісус Христос, наш Господь. Такою глибокою, такою сильною є любов, до якої ми покликані!

Щира любов до Бога проявляється:

а) любов'ю до ближніх

«Як хто скаже: «Я Бога люблю», та ненавидить брата свого, той неправдомовець. Бо хто не любить брата свого, якого бачить, як може він Бога любити, Якого не бачить? І ми оцю заповідь маємо від Нього, щоб, хто любить Бога, той і брата свого любив!» (1 Ів. 4:20–21);

б) дотриманням заповідей Бога -

«Бо то любов Божа, щоб ми додержували Його заповіді, Його ж заповіді не тяжкі» (1 Ів. 5:3).

Варто звернути особливу увагу на такі аспекти любові.

Любов учити нас прощати.

Любов у Христі — всепрощаюча любов. Прощаючи нам наші гріхи, Бог проявляє Свою любов до нас. Прощені, ми повинні навчитися прощати інших, навчитися прощати близьких, друзів і навіть ворогів.

«А ви один до одного будьте ласкаві, милостиві, прощаючи один одному, як і Бог через Христа вам простив!» (Еф. 4:32).

Любов спонукує нас до служіння.

Прочитайте Ів. 13:1–17; 1 Ів. 3:18 (учні читають з Біблії ланцюжком). Любов повинна бути дієюю і підкріплюватися ділами любові — служінням. І в служінні ми покликані керуватися чистими мотивами, шукати користі для інших (1 Кор. 10:24); служити безкорисливо, не заради похвали від родичів і друзів, визнання в суспільстві, тому що ми служимо не їм, а Христові (1 Кор. 3:23). Його любов повинна спонукати нас до служіння, а не до очікування нагороди (Лк. 17:10).

Любов намагається зрозуміти інших і прийняти їх такими, які вони є (1 Кор. 13:1–8) (учні читають з Біблії ланцюжком).

В основі добрих взаємин лежить розуміння. Усі люди різні — немає двох людей, абсолютно схожих між собою (різний спосіб мислення, ставлення до життя, походження, статура, зовнішність). І оскільки нам доводиться жити у світі, населеному різними людьми, варто намагатися зрозуміти навколишніх, а не судити:

«Отож, не будемо бльше осуджувати один одного, але краще судити про те, щоб не давати братові спотикання та спокуси (Рим. 14:13).

ЯК НАМ ЗБЕРІГАТИ ЦЮ БОЖУ ЛЮБОВ?

Ми розуміємо, що жити в любові — це прекрасно. Ми хочемо по-справжньому любити Бога, близьких людей і навіть ворогів. Але, на жаль, у нас це не виходить.

Чи можна навчитися любити за допомогою освіти? Чи можна придбати любов за гроші? Чи можна змусити себе любити? Ні. Господь у Своєму Слові — Біблії — відкриває нам, як одержати цю любов Божу.

Під час навернення людини до Господа, тобто звернення до Нього з покаяттям у своїх гріхах і вірою в спокутну смерть Христа — Сина Божого, Бог виливає в серце людини Свою любов Духом Святим і Сам навчає нас любити один одного:

«...любов Божа вилася в наші серця Святим Духом, даним нам» (Рим. 5:5);

«А про братолюбство немає потреби писати до вас, бо самі ви від Бога навчені любити один одного» (1 Сол. 4:9);

«Оце Моя заповідь, - щоб любили один одного ви, як Я вас полюбив!» (Ів. 15:12).

III. ЗАКРІПЛЕННЯ ЗНАНЬ

Ви щасливі? Ви справді щасливі? Чого бракує вам для повного щастя?

Коли людина шукає своє щастя поза Богом, вона часто розчаровується. Невіруючим важко зрозуміти, чому християни щасливі, тому що невіруючі вважають, що щастя в грошах, у коханні тощо.

Про що ти сьогодні мрієш? Ти думаєш, що мрія зробить тебе щасливим? У цьому світі щастя немає, де б ти його не шукав. Радість є, але й вона тимчасова.

Господь каже: «Якщо ти знайдеш Мене, ти знайдеш щастя!»

Дуже важливо, щоб усі ми розуміли, що потрібно людині для щастя. Відповідь дуже проста — Ісус Христос! Ісус промовляє прості слова: «Пий з Мого джерела, і не прагнутимеш ніколи!».

Яким ми бачимо Ісуса?

Ось Ісус пише пальцем по землі, а поряд із Ним — злякана жінка й натовп, який чекає вироку.

Ось Ісус миє ноги Своїм учням.

Ось Він нахилився до багаття і смажить для учнів рибу...

Любов-служіння — ось підстава християнського спілкування.

IV. ПІДСУМОК УРОКУ

Бог є любов, це Його сутність, Він любить кожного з нас і бажає взаємності. Як я можу любити Бога? Виконувати Його заповіді: «Як хто любить Мене, той слово Моє берегтиме...» (Ів. 14:23).

«...Люби свого ближнього, як самого себе» (Мт. 22:39).

«Ніхто більшої любові не має над ту, як хто свою душу поклав би за друзів своїх» (Ів. 15:13).

Перші християни жили за цим принципом. Про життя перших християн можна прочитати в Біблії, в Книзі Дії святих апостолів. Учні Ісуса любили один одного, були одностайними, збиралися на спільні вечери любові, ділилися майном і допомагали один одному. Так навчив їх Ісус.

Як бути вдячним? — Бути ним!

Коли образили? — Й в стражданнях.

Від болю серденько щемить. —

Простити треба без вагання.

В глибокій тузі друг. — Візьми

На себе страх його й тривогу.

Як хто упав? — То підведи.

Завжди спіши на допомогу.

Благословляти? — Кожну мить.

А тих, хто прагне проклинати? —

Їх також, бо жорстокий світ

Любов лиш може врятувати.

Домашнє завдання

Вивчити напам'ять ключовий вірш.

Підібрати якомога більше синонімів до слова ЛЮБОВ.

ВЕЛИЧ ТА СИЛА БАТЬКІВСЬКОЇ ЛЮБОВІ

Урок для старших класів

Автор Антоніна Мельничук, учитель християнської етики

Рівненського НВК № 14

латинській та інших мовах заздалегідь
підготовлені учні.

Одного разу учні попросили Ісуса Христа: «Господи, навчи нас молитися». Ісус переказав їм молитву «Отче наш», тому цю молитву ще називають «Молитва Господня». Вдруге Він навчав цієї молитви на горі в Галілеї, коли зібралось багато народу.

Поміркуємо, в чому особливість цієї молитви?

— Ісус Христос навчив називати Бога нашим Небесним Отцем.

— Син Божий при Своєму земному житті визнав людей Своїми братами і дітьми Божими, якщо тільки люди хочуть бути ними.

— Грішні люди відчували безумовну, безмежну батьківську любов, адже Він дав для спасіння грішників Свого Єдиного Сина.

— Знаючи, що Бог наш Отець, ми без страху можемо просити в Нього всього добра. Він нам ніколи не відмовить, якщо будемо просити того, що є нешкідливим для нас і наших ближніх.

— Усі люди — одна сім'я, в якій один Небесний Батько.

— Якщо людина називає Бога «нашим», а не «моїм» Отцем, тоді вона показує свою любов до своїх братів, дітей одного Небесного Отця.

Отже ми, як діти Божі, повинні зрозуміти, що всі люди, які визнають себе синами і доньками Божими, мають право звертатися до Бога молитвою «Отче наш» рідною мовою.

На важливості такої молитви наголошував митрополит Василь Липківський в одній із своїх проповідей. Він сказав: «У Євангелії від Матвія 25:31–32 мовиться, що під час другого пришествя Ісуса Христа, коли Він сяде на престолі Своєї слави, зберуться перед Ним усі народи. Зверніть увагу, не окремі люди, а народи. Яке місце на страшному суді займе український народ, залежить і від нас з вами. Можливо, Господь скаже: «Український народе! Я дав вам великий скарб — вашу українську мову. Я чув молитви на всіх мовах, а молитва на твоїй мові не доходила до Мене. Чому ти закопував цей скарб, а не віддавав на служіння Мені?». Лінивий раб, який закопав у землю Свої таланти, почув від Бога такий присуд: «А раба непотрібного вкиньте до зовнішньої темряви» (Мт. 25:30)». Погодьтеся, що українцям слід задуматися над своїм майбутнім.

2. Актуалізація знань. Перевірка домашнього завдання

Протягом усіх навчальних років, коли вивчали християнську етику, ми періодично звертались до теми любові. Пригадаємо, поринемо у власні роздуми й дамо визначення поняття «любов».

Учні озвучують свої думки, міркування, які записуються на магнітофон.

Мета: узагальнити знання учнів про Божу любов, її значення в житті людини, родини, народу і людства загалом; розвивати в учнів інтерес до Слова Божого; виховувати потребу, бажання та вміння керуватися в особистому, родинному та суспільному житті заповідями любові, як гарантами щасливого життя.

Ключовий вірш: «Хто не любить, той Бога не пізнав, бо Бог є любов!» (1 Ів. 4:8).

Біблійна основа: Пс. 32:6; 103:4; Мт. 25:30–32; Кол. 1:22; 1 Кор. 13:4–8; 2 Кор. 5:19.

Словник:

міскуїтет (лат. — promiscuus — змішаний, спільний) — невпорядковане статеве життя з різними партнерами (у первісному людському суспільстві, до створення інституту сім'ї, невпорядковане статеве життя індивіда); епітулія — статева насолода; зцілення — впорядкування.

Обладнання:

мікрофони, аудіозапис пісні «Де згода в сімействі»; таблиці: Десять Заповідей, Заповіді любові, «Види любові», «Я вибираю любов»; «Без любові все ніщо!»; «Гімн любові»; альбом «Біблійний живопис для дітей»; картки з біблійними віршами; картки з молитвою «Отче наш» різними мовами.

Міжпредметні зв'язки: основи здоров'я, мистецтво, мовознавство.

Література до уроку

1. Біблія/пер. проф. І. Огієнка — К.: УБТ, 2002.
2. Архієпископ Лука (Войно-Ясенецький). Дух, душа і тіло. — Мгарський Спасо-Преображенський монастир, 2002. — С. 22–23.
3. Ігумен Євменій Анатолій. Батьківська любов. — Миколаїв: Літопис, 2009. — 377 с.
4. Калашнік А. Педагогічно-методичні підходи та дидактичний матеріал до уроків християнської етики // Навчально-методичний посібник. — Тернопіль: Астон, 2007. — 184 с.

ХІД УРОКУ

1. Вступна частина

Християнське вітання. Молитва «Отче наш»

Спершу всі моляться українською мовою, потім молитву читають на німецькій, англійській, російській,

Учитель. Дякую, з ваших відповідей я відчула, що ви старанно прочитали й законспектували в зошити біблійні вірші про любов, які я запропонувала вам опрацювати вдома. З них ви дізнались, що Бог є любов, що любов зцілює, а її антипод гріх — розділяє, що Бог-Отець через Мойсея дав нам правила життя, а Ісус Христос, Який з любові до людей, які через гріх були приречені на смерть, об'єднав Закон Мойсея в дві Заповіді Любові і в Своєму земному житті показав, якою повинна бути любляча й безгрішна людина, дав нам зразки смирення, терпіння та послуху Небесному Отцеві.

«...*Не Моя, а Твоя нехай станеться воля!*» (Лк. 22:42).
Нещодавно, читаючи працю архієпископа Луки (Войно-Ясенецького) «Дух, душа і тіло» (С. 22-23), натрапила на його досить оригінальне тлумачення слова «любов». Він стверджує, що це духовна енергія, яка має властивість і потреби виливатись на когось або на щось. І ця властивість і потреба привели до створення Богом світу. Енергія любові й Слово Боже дали початок усім іншим формам енергії, які в свою чергу породили спершу часточки матерії, а потім через них і весь матеріальний світ.

«Словом Господнім учинене небо, а подихом уст Його все його військо» (Пс. 32:6).

Божа любов створила і весь духовний світ, світ розумних ангельських істот, людський розум і весь світ духовних психічних явищ.

«Він чинить вітри за Своїх посланців, палючий огонь — за Своїх слуг» (Пс. 103:4).

ДЕ ЗГОДА В СІМЕЙСТВІ

Іван Котляревський

Де згода в сімействі, там мир і тишина,
Блаженні там люди, блаженна сторона.
Їх Бог благословляє, добро їм посилає
І з ними ввік живе, і щастя їм дає.

Де згоди немає, там мир не царить,
Там Бог не вітає, добро їм не дарить.
Руйнуються пожитки, добро їх, їхні дітки,
Все марно пропаде... все марно пропаде...

Пошли нам, Боже, згоду, і мира Твій покров,
Щоб жити в Твоїй волі, і щиру дай любов!
Пошли нам щастя й долю, щоб жити в Твоїй волі,
Ти нас благослови! Ти нас благослови!

<http://kant.org.ua/?p=252>

III. Виклад матеріалу уроку

Учитель. Відомий російський поет Роберт Рождественський написав чудовий вірш «Все починається з любові». Слово «любов» дуже часто вживане людьми. Воно звучить і в привітаннях, і у віршах, і в піснях. Однак люди вкладають у нього різне значення. Одного разу на «Радіо ФМ» почула пісню «Любов — це хімія!» Подумалось, що таку пісеньку придумала людина, улюбленим предметом якої у школі була хімія. Бо любов людська є часточкою Божої любові — величній, могутній і безмежній, без якої не зміг би існувати світ.

Чи можна поставити знак рівності між Божою і людською любов'ю? (Роздуми учнів.)

А що заважає поглибленню і вдосконаленню людської любові? (Гріх.)

У народі кажуть: «Шлюби створюються на небесах!», «Любов будує, а гріх руйнує», «Любов зцілює, а гріх розділяє». Пригадайте біблійні слова: «І стануть вони одним тілом». Отже, слово «зцілення», маючи один корінь із словом «ціле», говорить про єднання людини з Богом і єдність в подружжі, родині, суспільстві. Гріховне розділення викликає недовіру, ворожість, конфлікти, війни. Як долати гріховне розділення, можна прочитати в Слові Божому.

Учні читають біблійні вірші 2 Кор. 5:19; Кол. 1:22.

Учитель. Зараз доречно звернутися до біблійного тексту, який називають гімном любові — 1 Кор. 13:4–8, де апостол Павло вказує, за допомогою яких якостей любов зцілює. Назвіть їх, будь ласка. (Відповіді учнів.)

Учитель. Однією з якостей гріховної сутності людини є конфліктність. Конфлікт (від лат. conflictus) — зіткнення, протиставлення, вороже ставлення. Найважливіший крок вирішення конфлікту — примирення з Богом. Для цього існує молитва. Вирішення конфліктів слід починати з власного серця.

Чи так вирішують конфлікти, які виникають між людьми, у родині, у суспільстві? (Роздуми учнів.)

Учитель. З ваших розповідей, з щоденних телепередач, спостережень за стосунками між нашими ближніми, можемо зробити висновок, що любов людська, на відмінну від Божої, недосконала, піддається гріховним впливам, і основою цієї недосконалості є зло, а джерелом зла є богоненависник — диявол, для якого поняття «любов» є нестерпним. Тому він і спокушає молодих людей «вільною» любов'ю. Через таку псевдолюбов, де порушується Божий порядок, такі якості, як дошлюбна чистота, вірність, цнотливість, просто висміюють як пережитки минулого. Але ми знаємо, що Бог, Творець і Владика Всесвіту, висміяний, зневажений не буває. Він довготерпеливий, багатомилостивий, милосердний, але коли беззаконня і гріх серед людей переповняють чашу Божого терпіння, Він, як праведний суддя, прийде у славі судити живих і мертвих, і за так звану «вільну любов», яка руйнує підвалини сім'ї та домашньої церкви, також.

IV. Закріплення знань

Учитель. З усього, що ми дізнались, обговорили і зрозуміли на сьогоднішньому уроці, ви зробили певні висновки. Які вони? (Роздуми учнів.)

Чи можете ви, учні, своєю поведінкою, своїм життям вплинути на життя своїх ровесників, змінити світ на краще? Чи відчуваєте відповідальність за все, що діється навколо нас? Чи відчуваєте потребу й можливість щось змінити? (Роздуми учнів.)

На сьогоднішньому уроці ми, можна сказати, легенько торкнулись Божої любові, якою переповнений світ, наповнене Слово Боже, і людина протягом усього свого життя може жити і насолоджуватись цією любов'ю, або відсторонитись від неї з усіма трагічними для себе наслідками.

V. Домашнє завдання

1. Принести родинні фотографії.
2. Вивчити пісню «Де згода в сімействі».

ДОШЛЮБНА ЧИСТОТА

Урок для старших класів

Автор Людмила Чернишук, м. Умань Черкаської обл.

— що ви можете сказати, дивлячись на ці сердечка, що вони символізують?

— яке свято нагадують вам ці сердечка? (День святого Валентина).

Ви, мабуть, неодноразово чули про це свято, але чи відомо вам, як воно виникло?

Історія виникнення Дня святого Валентина

У далекі часи римським легіонам були потрібні рекрути, тому що римський імператор Клавдій II мав план — воювати цілий світ. 269 року він наклав вето на проведення весіль та заручин, бо неодруженому солдату воювати набагато зручніше й легше. Священик Валентин знехтував наказом імператора і продовжував вінчати закоханих. Священика заарештували та засудили до страти.

Але й у казематі він учинив диво — вилікував доньку начальника в'язниці від сліпоты. Любов прекрасної дівчини до Валентина не врятувала його від страти, яка відбулась 14 лютого.

Священик Валентин лише виконував таїнство, яке започаткував Творець ще на початку існування людства: «Покине тому чоловік свого батька та матір свою, та й пристане до жінки своєї, — і стануть вони одним тілом» (Бут. 2:24).

2. Повідомлення теми та мети уроку

3. Викладання нового матеріалу

Першими, хто були повінчани — це Адам і Єва, з того часу кожна молода пара мала свою історію кохання та мала однаковий фінал — створення сім'ї, де двоє ставали однією плоттю. Шлюб — це печатка кохання, це таїнство, про яке говориться так: «Тож, що Бог спарував, — людина нехай не розлучує!» (Мт. 19:6). Цими словами Бог забороняє розлучення, втручання у життя подружньої пари з метою спокусити одного чи іншого, бо такий вчинок називають перелюбом, а «...блудників та перелюбів судитиме Бог» (Євр. 13:4).

Цнотливу чи розбещену людину видно не лише з її вчинків, але й з манери розмовляти.

Не можна уявити собі любов без вірності, яка є прекрасною християнською чеснотою. Зачитайте, будь ласка, тлумачення цього слова (тлумачення записані на зелених паперових листочках).

1. Вірність — християнська чеснота, яка заслуговує на довір'я; незрадлива, постійна у служінні Господу і ближньому.

2. Вірність — це бути відданим комусь, чомусь.

3. Вірність — повна відданість, твердість у слові й у ділі, надійність, точність, правдивість (В. Даль).

4. Вірність — стійкість і незмінність у своїх почуттях, ставленні, виконанні обов'язків, боргу (С. Ожегов).

Листочки прикріпити на дошці до паперової троянди, що символізує кохання.

А що ж тоді невірність? (Відповіді учнів: зрада, нечестність, непостійність, нечистота, підлість, величання над іншим, перелюб).

Ці слова написати на намальованих на папері колючках.

Свого часу Господь Бог, даючи ізраїльському народу заповіді, дав таке повеління: «Не чини перелюбу!» — це сьома заповідь. А вже в часи Нового Завіту Ісус Христос застерігав, що тих, хто чинить перелюб, судить Бог. Чому настільки суворо й безапеляційно забороняє ця заповідь подружню зраду?

Як ви бачили, приклеєні сердечка було дуже важко роз'єднати, неможливо без слідів і дірок, так і в подружньому житті, коли були поєднанні дві людини, дві різні долі, два серця, то розрив — це завжди страждання, біль, втрати.

Кожен шлюб будують на любові (*прикріпити квіточку*

Те, що є в людині, безсумнівно, важливіше за те, що є у людини. А. Шопенгауер

троянду до стовбура із листям), а розлучення — на невірності та зраді. Можливо, зрада з'явилася зовсім недавно, і в давні часи про неї не говорили? На жаль, Біблія говорить, що і в ті часи люди не тільки закохувались, одружувались, але й розлучалися. Свого часу Божий пророк Мойсей змушений був дати дозвіл на написання розвідного листа, але кому? Відкрийте Старий Завіт, Книгу Вторення Закону, 24 розділ з 1 по 5 вірші.

Учні зачитують по черзі.

Запитання:

— назвіть причину дозволеного розлучення;

— куди повинна була повернутися дружина?

— чи може перший чоловік повернути собі дружину, який дав розвідного листа, і чому?

— скільки часу чоловік міг бути вільним від військової служби?

— а що в нашому законодавстві написано про розлучення?

Стаття 38 Кодексу про шлюб та сім'ю проголошує: «За життя подружжя шлюб може бути розірваний шляхом розлучення за заявою одного з подружжя або їх обох. Чоловік не має права без згоди дружини порушувати справу про розірвання шлюбу під час вагітності дружини і протягом одного року після народження дитини». При розгляді справи про розірвання шлюбу суд повинен установити дійсні мотиви розлучення, з'ясувати фактичні взаємини подружжя і зобов'язаний вжити заходів до їх при-

мирення. При постанові рішення про розірвання шлюбу суд вживає в необхідних випадках заходи щодо захисту інтересів неповнолітніх дітей і одного з подружжя, який є непрацездатним.

4. Закріплення знань

Найбільшу владу має той, хто має владу над собою. Сенека

Як бачимо, і сьогодні розпад сім'ї — то трагедія не тільки двох людей, але й дітей, родини і держави.

Кожна людина хоче, щоб її любили, зберігали її вірність, не зраджували.

Що отримує людина, яка виявляє вірність або невірність?

Для цього ми об'єднаємось у дві групи, одна група називає наслідки невірності, інша — вірності.

Обговорення:

— що приємніше було писати: наслідки вірності чи невірності?

— чого на сьогодні більше: щасливих чи нещасливих сімей?

— що потрібно зробити, щоб сім'я була міцною?

— чим руйнують сім'ю?

— як ви розумієте сьому заповідь?

III. Підсумок уроку

Скільки б століть і навіть тисячоліть не жили люди, але тема кохання завжди була, є і буде актуальною. Кохання — це тема безмежна, трепетна і така, що без сумніву, зачіпає кожного з нас.

Кохання — найдорогоцінніше з почуттів, найвищий вияв духовного потенціалу особи. Людина бездуховна, аморальна любити нездатна, адже в її серці невірність, зрада, підлість і перелюб.

Кохати — значить бути готовим на безкочечну самовіддачу; хто прагне лише брати, а не віддавати, не пізнає щастя кохання, та й взагалі повноцінного людського щастя.

Кохання — великий труд; почуття, яке треба плекати, творити постійно, щохвилини всіма силами душі, розуму, рук.

І прописні істини потребують, щоб їх часом нагадували.

М. Рильський

На сторожі родинного благополуччя стоїть Сам Господь і сьома заповідь є попередженням для всього людства на всі часи: «Не чини перелюбу!» — і збережеш своє щастя і щастя інших людей.

ВІДВЕРТО ПРО ПОТАЄМНЕ

Засідання гуртка для старшокласниць «Між нами, дівчатами»

Автор Юлія Моклюк, психолог Мізоцької спеціальної школи-інтернату, регент Свято-Юріївського храму с. Кунин, Здолбунівський р-н, Рівненська обл.

На моє глибоке переконання як матері, психолога, представника церковної громади, у нашому суспільстві назріла гостра потреба удосконалення статевого виховання дітей і підлітків. Ця ідея аж ніяк не нова — вона означає повернення до так званого «ретро» — формування у молодого покоління цнотливості, як альтернативи безпечному сексу, до феномену чистоти (тілесної, душевної, духовної), як запоруки здоров'я окремої людини і всієї нації. Безперечно, головне у вихованні цноти — особистість учителя. «У сполучених посудинах рівень рідин однаковий» (Блез Паскаль). Якщо вчитель не цінує сім'ю, не любить самих слів «цнота», «духовність», то ніякі, навіть найкращі, посібники не допоможуть.

Отже, що ти, сучасний психологу сучасної школи, вручиш сьогодні своїм учням: свічку духовності чи контр-ацептивні засоби? Я особисто прагну запалити свічку духовності.

Мета заняття:

♦ профілактика соціально-негативних явищ у молодіжному середовищі;

♦ підвищення інформованості підлітків про сексуальну культуру, призначення сексу; прищеплення поняття цнотливості як альтернативи безпечному сексу; вироблення внутрішніх морально-етичних переконань на основі християнських цінностей.

Вправу «Очікування» ми проводили з дівчатками зазчасно, вони в письмовій формі висловили бажання дізнатися більше про сексуальну сферу життя: чи варто утримуватися від сексу до шлюбу, чим шкідливий аборт, коли починати статеве життя, про хвороби, що передаються статевим шляхом. Зі старшокласницями також було проведено анкетування, внаслідок якого з'ясувалося, кому із жінок-педагогів вони довіряють найбільше, з ким хотіли б поспілкуватися на таку делікатну тему. Учасники тренінгу сідають за столами таким чином: двоє дівчаток, одна доросла людина (це потрібно буде для вправи «Учимося сказати «ні»»).)

Вступне слово психолога

Психолог. Сьогодні ми зібралися з вами на зустріч для обговорення однієї з найскладніших і найцікавіших сфер людського життя — сексуальної. Ми багато бачимо й чуємо про секс. Він домінує у сучасній поп-музиці, йому присвячено чимало книжок. Сексуальні образи широко використовують у рекламі різної продукції. Про секс говорять на телебаченні, у фільмах, в Інтернеті. Але якщо у книжці або у фільмі є відверті сцени, основна мета яких — пробудження сексуального бажання, — це вже порнографія. Порнографічні матеріали ніколи не відтворюють реальних сексуальних стосунків і обманюють людей.

Напевно, ви хотіли б знати про секс, але це нелегка тема для обговорення, особливо з дорослими. Більшість із вас мають батьків, дідусів та бабусь, старших братів і сестер та інших рідних, хто говорив із вами про це. В інших такої розмови ще не було. Деякі вже мають певний сексуальний досвід і, можливо, знають усе, що хотіли дізнатися. Але секс — достатньо складна сфера людського життя. Це заняття має закликати вас думати про призначення сексуальних стосунків, підготує до правильного сприйняття статевої близькості, коли прийде час.

Сексуальність означає фізичну, соціальну, емоційну та духовну належність до певної статі — чоловічої чи жіночої. Коли ж ми говоримо про фізичний статевий контакт між людьми, то користуємося словом «секс». Секс — це будь-які дії, спрямовані на досягнення сексуального збудження з метою вступити у статевий контакт. Секс також пов'язаний з інтенсивними фантазіями, почуттями та бажаннями, які не лише викликають фізичне задоволення, а можуть і зашкодити. Секс — це важлива, прекрасна і в чомусь потаємна сфера нашого життя. Спробуємо проаналізувати ваші відчуття, загальні особливості.

Учениця. Юнацька сексуальність характеризується:

♦ фізичним дискомфортом (перепади тиску, порушення сну тощо);

♦ слабкою рефлексією (інколи ми вважаємо, що життя не склалося, і звинувачуємо у цьому себе або протилежну стать);

♦ полярністю (відчуттям, коли чогось кортить, але дуже страшно);

♦ демонстративністю (потрібні свідки, які б побачили вияви дорослості й успішності, визнання);

♦ різними коливаннями настрою (від пасивності до активності);

♦ дуже сильним сплеском емоцій (відчай — захоплення, високий рівень тривожності, виснаженість сумнівами: «Чи справжня я жінка, чи все в мене гаразд?»);

♦ зміною одягу (щоб привернути до себе увагу осіб протилежної статі).

Страх залишитися самотнім породжує агресію — ми стаємо цинічними, розповідаємо непристойні анекдоти, жарти, малюємо малюнки.

Психолог. Отже, молоду людину мучить бурхлива гама почуттів. Зрештою, перед нею постає запитання: чи варто зберігати цноту? Коли починати статеві стосунки? Подумаймо, з яких причин найчастіше відповідають «так».

Секс із цікавості — люди чують багато розмов про секс, читають, дивляться фотографії, у них з'являється бажання повторити побачене.

Секс для відпочинку — інколи хочеться відчувати фізичне задоволення, пов'язане із сексом, і при цьому не мати шлюбних обов'язків чи фінансової відповідальності. Вони сприймають секс як цікаву гру.

Секс заради популярності та відчуття, що тебе люблять, — спочатку дівчатам здається, що завдяки сексу вони стануть бажаними, відчуватимуть піклування, любов. Часто такі стосунки руйнуються, коли підлітки усвідомлюють, що секс не дав їм стосунків, яких вони чекали, і страждання тільки посилюються.

Секс заради відчуття влади і сили — інколи це закінчується насильством. Буває, що партнер погоджується на секс, бо не вірить у своє право і силу сказати «ні», боїться, що це зашкодить навчанню чи роботі.

Секс заради грошей — більшість людей, які займаються проституцією, не бажають статевого контакту з клієнтами, а просто очікують заробітку від нього.

Секс у шлюбі заради народження дітей — у цьому випадку людина використовує секс для вираження сильної любові, відданості й почуття близькості до партнера, з яким у неї встановилися зрілі стосунки. Виховання дітей для них — джерело радості.

Обговоримо справжнє призначення сексу й те, як він може дати людині щастя у житті.

Усе, що існує, має свою мету. Якщо щось було створене для певної цілі, а використовується для чогось іншого, це може призвести до негативних наслідків, спричинити шкоду або навіть зруйнувати життя.

Коли секс є позитивним явищем? Коли він використовується за призначенням. На моєму столі ви бачите предмети, створені з певною метою. Я хочу запитати вас, що буде, якщо я:

- 1) використаю цю ложку, щоб порубати нею м'ясо?
- 2) цією хустинкою наберу води?
- 3) підмету підлогу цією квіткою?

Припустимо, у вас є велосипед. Його створено, щоб перевозити людину з одного місця в інше. Якщо ви не використовуєте велосипед за призначенням, то не зможете насолодитися його гарними інженерними якостями. Якщо використовуєте його замість човна, він потоне. Якщо спробуєте політати на ньому, то розіб'єтесь. Те саме — і з сексом. По суті, сексуальний потяг є нормальною функцією, властивою людському організму. Однак суть гріха розпусти полягає не в самому факті існування такого потягу, а в постійному пошуку насолоди, яку він несе. Коли сексуальне життя людини стає тільки засобом отримання насолоди, воно спричиняє інші провини чи гріхи. Розпуста починається егоїзмом і бажанням догодити собі, часто — ціною щастя іншої особи. Згодом розпуста набирає розмаху, перетворюючись не тільки на збочений секс, але й на злочини.

Отже, визначимось, у чому полягає справжнє призначення сексу? Майже всі культури світу визнають шлюб як союз між чоловіком і жінкою, котрі вирішили жити разом, піклуватися одне про одного й мати спільних дітей.

Природна, Богом визначена мета сексу — вираження любові та близькості у шлюбних стосунках. В ідеалі шлюб — це унікальний динамічний союз, у якому двоє індивідів, об'єднаних розумовим, емоційним, фізичним та духовним зв'язком, стають одним цілим. Шлюб захищає стосунки і робить їх особливими і важливішими, ніж будь-які інші, які могли будь-коли з'явитися у вашому житті.

Вправа «Приліпиться чи ні?»

Розрахуйтеся на першого, другого, третього, четвертого. Кожен перший номер отримує клаптик клейкого паперу чи скотчу. Тепер я хочу попросити вас приліпити цей шматочок на руку другому. Приліпили? Чи у всіх других номерів є шматочок скотчу? Добре.

Тепер, другі номери, відліпіть скотч від руки. Болісна процедура, чи не так? Але ми ще не закінчили. Другі номери мають приліпити цей шматочок на руку третім. Приліпіть добряче.

Добре, тепер треті номери зніміть наліпку. Що трапилося? Вона не приклеїлася так само добре, як першого разу, чи не так? Треті номери, приклейте той самий клаптик четвертим. Четверті, зніміть його.

Чи воно приклеїлося? Думаю, що ні! Якщо приліпилося, то, мабуть, погано трималося, правда?

Для чого ми робили цю вправу? Щоб показати, що наші почуття подібні до клею та папірця. Щоразу, коли ви розриваєте стосунки з одним із партнерів і знаходите собі нового, ваша здатність формувати емоційні зв'язки знижується.

Секс до шлюбу з великою ймовірністю може завдати величезної шкоди й обмежити здатність людини формувати емоційний зв'язок із майбутнім чоловіком чи дружиною.

Ваша ровесниця підготувала повідомлення про споконвічні українські традиції, пов'язані з коханням, шлюбом, народженням дітей. Наш мудрий народ мав своє виражене однозначне ставлення до проблеми дошлюбного сексу й сексу у шлюбі. Йі слово.

Повідомлення «Як це було в недалекому минулому нашого народу»

Учениця. Останньої неділі перед весіллям, якщо не було за дівчиною поганої слави, хлопці скидали перед нею капелюха, віддаючи їй честь, а братові, якщо був такий, чіпляли вінок із дубового листу на рамена...

Дівоча честь — це чистота дівчини. Тому на весіллі їй кладуть на голову вельон (фату), щоб підкреслити цей знак, саме тому закоханий кидав їй у двір лілію, бо вона, як Діва Марія, пречиста, яка на іконах — саме з лілією в руках.

Дівчині, котра збиралася до шлюбу, могли розчавити під хатою калину, якщо за нею був поганий поговор. Чи, як виряджали з хати до вінця, хтось міг кинути під ноги кетяг калини. Весілля, зрозуміло, не відбувалося.

Після шлюбної ночі батьки молодого кетяги калини розвішували на воротах. Давали знак — чистою ввійшла молода пані в їхній двір, у їхню оселю.

Здавалося б, навіщо? Молодий же знає, кого у двір привів, що між ними було, кому ще діло?! Але не так просто. Постіль без Божого благословення — то лиш тваринячий інстинкт. Будуть діти оскоченими (жорстокими, тупими, недобрими) родитись. Мовби бочка з брудом десь там, нагорі, пробивалась, тектиме на родину зло. Гріх не обов'язково може проявитися на дітях, він може «відкотитись» і далі, на інші покоління. Бо вже на них прокляття, яке треба дуже спокутувати. А відповідальність, кажуть у народі, лежить на дівчині. Бо якби була неприступна, цього б не трапилось. Дівчину, яка допустила до цього, з роду проганяли.

Психолог. Дівоча честь і подружня вірність — це генетична основа сімейного добробуту й щасливого майбутнього батьків та їхніх дітей. Саме тому в українській культурі існувало надзвичайно трепетне ставлення до дівочої цноти. Статеве життя до одруження жорстко каралося, було ганьбою для дівчини та її сім'ї. Існували традиції, що показували непримириме та презирливе ставлення до блудниць: їм обмазували дьогтем ворота, сікли біля ганебного стовпа, вбити блудливу доньку міг навіть батько, і цю покару вважали виправданою: розпусник

прирікає свій рід на вимирання. Наші предки не знали наукового пояснення феномену цноти, але були мудрими, спостережливими й керувалися прикладами народження від нецнотливої нареченої поганого потомства. Не надто освічені різними науками, вони розуміли, що висока моральність потрібна і для конкретної особи, і для суспільства, оскільки статева розпуста призводить до розладу родини, що й призводить до розладу держави. Справді, навіть могутні держави занепадали внаслідок розпусти населення.

Отже, кожен непотрібний зв'язок жінки, хоч би скільки було таких зв'язків, — це батіг, яким вона б'є себе, свою долю, життя своїх дітей, онуків, породжуючи сімейні трагедії, вбивства і самогубства, відчужених чи ворожих батькам нащадків.

Педагог. Є ще один надзвичайно важливий факт. Якщо статеві клітини чоловіка відновлюються кілька разів протягом року, то жінка має з народження постійний набір яйцеклітин. Дівчина в молодому віці несе в собі зачатки майбутніх дітей, усе, що відбувається з її організмом, відбивається на статевих клітинах. Якщо вона курить і вживає алкоголь, то разом із нею отруюються і її майбутні діти, яких вона народить, можливо, через 10 чи 20 років. Ось чому дівчатам категорично заборонено курити, вживати алкогольні напої та інші наркотики з мутагенною дією: навіть одноразове їх уживання шкідливе.

Психолог. Усі ми знаємо, шановні дівчатка та дорослі, що світ навколо нас сповнений різноманітних спокус і загроз. Ми попереджаємо вас про небезпеку бути схиленими до сексуальних стосунків, навіть небажаних вами. Багато хто з молодих людей думає тільки про власні насолоди й зовсім не турбується, чим це може закінчитися. Ось тактики, які вони зазвичай вибирають (*дорослі учасники по черзі зачитують і коментують їх*).

Тактика підкупу — дівчині дарують дорогі подарунки, пригощають у ресторані, щоб вона відчула себе боржницею. Борг має бути сплачений статевою близькістю.

Тактика впливу алкоголем — алкоголь знижує самоконтроль, ослаблює моральні гальма, свідомий опір. Усе це знає юнак і цілеспрямовано прагне споїти дівчину, щоб вступити з нею в інтимний зв'язок.

Тактика вимог — юнак погрожує дівчині, що кине її і знайде іншу, не таку «недоторкану». Страх втратити його призводить до того, що дівчина поступається, не розуміючи того, що дружба, яку треба доводити статевою близькістю, має оцінюватися як зневага.

Тактика доказів кохання — юнак нібито не впевнений у коханні дівчини і на доказ цього наполягає на статевій близькості.

Тактика наполягання — інколи юнак, який додається дівчині, починає наполягати на близькості при першій нагоді. Його настирливість має насторожити дівчину. Не варто вже при першому знайомстві повідомляти свою домашню адресу. Це непристойно. Досить обмежитися номером телефону або домовитися про зустріч у людному місці.

Тактика обіцянок — юнак доводить дівчині, що він хоче мати з нею пристойні взаємини, що в нього серйозні наміри та є певний досвід: нічого, мовляв, не трапиться.

Тактика співчуття — мужчина розповідає дівчині, що потребує близькості подруги, бо він самотній, його життя зовсім нестерпне. Юнак — шукає співчуття, одружений чоловік — малює безрадісну картину свого подружнього життя. І тільки дівчина може врятувати й обігріти його своїм теплом.

Психолог. Коли ви, дівчатка, не погоджуєтеся з певною пропозицією (наприклад, вступити в інтимну близькість), єдине, що треба зробити, — це сказати «ні». Зараз ми потренуємося говорити «ні» в деяких небезпечних ситуаціях. Об'єднаємося в пари (*на кожного дорослого, який зачитує першу, провокативну репліку, — двоє дівчат-підлітків, які дають відповідь на неї*):

1. «Якби ти була сучасною дівчиною, ти б це зробила». — «А якби ти був справжнім другом, ти б так не казав».
2. «Ти станеш справжньою жінкою». — «Бути справжньою жінкою і займатися сексом — не одне й те ж».
3. «Погоджуйся, або ми припиняємо стосунки». — «Ось і добре, щастя тобі!».

4. «Невже тобі не хотілося б спробувати це?» — «Мені зовсім не хотілося б спробувати захворіти на СНІД, завагітніти або все життя страждати від спогадів, які хотілося б забути».

5. «Ти просто недостатньо кохаєш мене, якщо не хочеш зайнятися сексом». — «А ти просто недостатньо кохаєш мене, якщо не хочеш почекати».

6. «Ніхто про це не дізнається». — «Я знаю, і мені цього достатньо».

7. «Кому це зашкодить?» — «Як мінімум, мені: моїй душі, розуму, тілу й майбутньому».

8. «Та що з тобою таке?» — «Нічого, просто я думаю про майбутнє, а ти — ні».

9. «Я обіцяю тобі: щоразу буду використовувати презерватив». — «І обіцянку можна порушити, і презерватив випадково порвати, і це трапляється частіше, ніж ти думаєш».

10. «Ти просто боїшся». — «Щоб відмовитися від цього, потрібно більше сміливості, ніж щоб погодитися».

11. «Якщо ти мене кохаєш, ти дозволиш мені це». — «Якби ти мене по-справжньому кохав, то не наполягав би на цьому».

12. «Чого ж ти боїшся?» — «СНІДу, вірусу папіломи, гонореї, сифілісу, хламідіозу, герпесу й ще близько 40 захворювань, що передаються статевим шляхом».

13. «Ну давай спробуємо хоч один раз!» — «Ось цього я якраз і боюся. Краще вже я дочекаюся людину, яка мене кохатиме не один раз, а все життя».

(Коли прочитають усі репліки, можна обмінятися аркушами, придумати свої, додаткові відповіді на кожен репліку.)

Психолог. Відповідальність за близькість із юнаком несе насамперед дівчина, а не юнак. Тобто сама природа спонукає дівчину бути обачливою, доброчесною. Часто можна почути такі міркування юних: «Доки боротимешся за свою цноту і чесноти, вже нікому не будеш потрібною і можеш лишитися „старою дівкою»». Страх за наслідки, почуття самотності завжди супроводжують переживання дівчат при ранньому початку статевого життя. Чим, як правило, закінчується перша статевая близькість? Дуже часто — хворобами, які передаються статевим шляхом (їх близько 52), вагітністю. Не вірите? Залякуємо? Зовсім ні, досить нагадати слухачам: щороку в нашій країні народжується близько 400 тис. дітей від матерів-одиначок. Відомо, що один із піків позашлюбного народження дітей припадає на вік від 15 до 19 років. Думаю, прослухана вами притча про яблуньку багато кого змусить замислитися, чи слід прискорювати вступ у фізичну близькість, чи завжди варто переступати поріг дорослого життя, навіть тоді, коли переконаний у справжньому коханні, чи гарантує статевая близькість психологічну, душевну близькість закоханих.

«Притча про яблуньку» Є. Пермяка

Молоденька самовпевнена нетерпляча яблунька жила у великому саду. Незважаючи на всі перестороги старших, досвідчених яблунь, вона вирішила обов'язково весною зацвісти. Правда, зацвіла маленькими, жалюгідними, поодинокими квіточками, бо звідки ж було взяти юній красуні сили й соків для справжнього великого цвітіння: треба було зміцнити свій стовбур і крону. Квіти незабаром втратили пелюстки, і щаслива яблунька відчула зав'язь плодів на своїх гілках. Ось тут і збулося пророцтво старих яблунь. Хоч плодів було небагато, але й вони заважкі для молодого деревця. Тонкі гілки гнулися від важкого тягаря, корені ледь встигали жити плоди своїми соками. Деякі яблука, не дозрівши, попадали. Яблунька перестала рости, оскільки всі свої сили віддала плодам. Її ровесниці виросли стрункими, сильними й гарними й у призначений час зацвіли. Їхнім гілкам нічого було боятися тягаря плодів, зміцніле коріння могло жити і яблука, і яблуню. А та яблунька, що рано зацвіла, так і лишилася низькорослою, стала негарною, постаріла в юності. Усі жаліли її, але ніяк не могли допомогти.

Психолог. Досить поширеним варіантом поведінки дівчини після початку статевого життя є переривання вагітності. Щороку понад 23 тисячі підлітків, яким не виповнилося 17 років, позбуваються небажаної вагітності. Перші аборти (слово «аборт», як відомо, ще досі і в школі, і в сім'ї промовляють, соромлячись) закінчуються порізному. За статистичними даними у 12 % дівчат аборт завершується порушенням дітородної функції, кожна п'ята-шоста стає безплідною, 25 % починають слабувати на жіночі хвороби, що значно ускладнює подальшу вагітність. Аборт — це тема наших наступних спілкувань. А зараз вашій увазі пропонуємо тест.

Тест «Чи порадили б ви зробити аборт?»

Дорослі також виконують це завдання.

Ситуація 1. Сім'я священика живе в жахливих матеріально-побутових умовах і має вже 14 дітей. Жінка виявляє, що вагітна знову. Чи порадили б ви зробити аборт?

Ситуація 2. Чоловік — інвалід, жінка хвора на туберкульоз. У них уже народилося 3 дітей. Один із них сліпий, другий помер, третій хворий на туберкульоз. Чи порадили б ви жінці народжувати четверту дитину, якою вона завагітніла?

Ситуація 3. Білий чоловік згвалтував 13-річну негритянську дівчинку. Вона завагітніла. Чи порадили б ви зробити аборт?

Ситуація 4. Юна особа вагітна, а заручений із нею чоловік, коли дізнався про це, розчарувався і захотів порвати стосунки. Чи порадили б ви зробити аборт?

А зараз послухайте інтерпретацію.

Якби ви у першій ситуації (про священика) порадили жінці зробити аборт, то у світ не прийшов би відомий християнський проповідник-місіонер.

У другій — світ не знав би генія класичної музики — Бетховена.

У третій — не народилася б усесвітньо відома джазова співачка.

У четвертій — Ісус Христос.

Тест називався «Світ був би позбавлений багатьох відомих людей». Дякую за увагу!

Психолог. Ось і добігає кінця наше заняття. Дорогі дівчатка, ми мали на меті донести до вас сприйняття сексуальної сфери людини з позиції духовності, чистоти, розсудливості, відповідальності. Які враження ви отримали від сьогоднішнього заняття? Які висновки зробили? Якими думками хотіли б поділитися?

Від ведучої по колу передається лілія як символ чистоти, всі висловлюються. Присутні діляться враженнями, дякують, дівчатка роблять висновки про те, що будуть серйозно ставитися до проблеми статевих стосунків, прагнутимуть зберігати цноту, бо це позбавить їх від страху перед вагітністю, ХПСШ, дозволить зосередити енергію на досягненні життєвих цілей.

Кохання приходить до юних у пору формування сексуальних орієнтацій, інтенсивного міжстатевого спілкування, у пору найінтенсивнішого розвитку особистості. Статева близькість ще не робить юнака справжнім чоловіком, а дівчину — справжньою жінкою. Не варто прискорювати прекрасних миттєвостей весни людини, адже здавна відомо, що все приходить вчасно до тих, хто вміє чекати.

Бажаємо вам щастя, дівчатка!

Джерела

1. Говорун Т. В., Шарган О. М. Батькам про статеve виховання дітей. — К.: Рад. школа, 1990.
2. Життя на роздоріжжі. Життєві навички, які формують характер. — К., 2004.
3. Маковій Г. Прошу прийняти. — Чернівці: Народознавчо-просвітницький центр Марії «Факел», 2004.

О ЛЮБОВЕ БОЖА, ВІЧНА І СВЯТАЯ...

Літературно-музична композиція для учнів старших класів

Автор Інна Олійник, учитель християнської етики
Боремельського НВК «ЗОШ I-II ст. – колегіум»

Мета: показати учням Божу любов, що є протилежністю насильству, ненависті; допомогти дітям відкрити серце для Бога; розвивати прагнення душевної досконалості; вчити остерігатися гріха, щоб не заплямувати душу.

ХІД ЗАХОДУ

Святково прикрашена зала. На сцені — столик, на якому терновий вінок, свічки. На стіні — малюнок у формі серця, а під ним плакат «О любове Божа, вічна і святая...»

Сценка.

Виходить на сцену Учитель та Чоловік.

Чоловік. Я хочу знайти шлях до Бога. Допоможи мені!

Учитель (*уважно дивиться на нього*). Скажи мені спочатку, чи любиш ти когось?

Чоловік. Я не цікавлюся мирськими справами, любов'ю та іншим. Я хочу прийти до Бога!

Учитель. Подумай ще раз, будь ласка, чи любив ти в своєму житті батьків, дітей або хоча б когось?

Чоловік. Я ж уже сказав тобі, що я — не звичайний мирянин. Я — людина, що бажає пізнати Бога. Все інше мене не цікавить. Я нікого не любив.

Учитель (*з виразом глибокого суму на обличчі*). Тоді це неможливо. Спочатку тобі слід пізнати, як це — по-справжньому любити когось. Це й буде перша сходинка до Бога. Ти питаєш мене про останню сходинку, а сам ще не ступив на першу. Молись Богові, щоб Він відкрив тобі любов. А відкриваючи любов, Він відкриє тобі Себе. Адже Бог є любов.

Ведучий 1. Всім нам знайоме слово «любов», ми навіть переконані, що нам відоме це почуття, і знаємо, як воно проявляється. Людям украї необхідно відчувати чийсь любов. Кожній людині потрібна любов того, хто дорогий їй. Щоби з нами не сталося, є така любов, яка може кожного повністю задовольнити. Її кожен може знайти. Це любов Бога. «Бог є любов».

Ведучий 2. Дивіться, яку велику любов дарував нам Отець: у розп'ятому Христі Бог принизився перед кожною людиною Своєю любов'ю, бажаючи нас відкрити своїм серцем для Нього. Кожної хвилини Христос стукає у серце людини, щоб вона відкрила його і впустила туди любов — любов певну, вічну, безумовну. І, відчувши ту любов, щоб вона назавжди стала щасливою. Де шукати цю любов?

Виходять читці. Під час читання поезії звучить спокійна музика.

Кожен із читців після читання замирає в певній позі: один похилений у скорботі, другий складає руки в молитві, третій підносить руки до неба тощо.

1. Скажи мені, Боже, де знайти любов?

Яка не судить, словом не катує.
Яка в нещасті буде, мов покров,
І рани серця ніжно залікує?

2. Яка з голодними розділить хліб,
Не переносить ні плітки, ні чвари.
Яка в пітьмі горить, мов сотні свіч,
І кличе, манить у небес простори.

3. Де та любов, що не замислить зла,
Не возвишається над світом, не гордиться,
В якій достатньо ласки і тепла?
Де та любов, що всім зігріє серце?

4. Де та любов, котра вічно живе,
Яка не стліє, в серці не зів'яне,
І, коли треба, захистить, спасе,
Молитися повк не перестане?

5. Любов... Святая, чистая любов,
Ти знов людьми нещадно розіп'ята;
Тече з хреста, струмує Твоя Кров,
Повсюди ж збайдужіння, як в Пилата...

Ведучий 1. У світі немає нічого страшнішого за байдужість... З мовчазної згоди байдужих здійснюють на землі зради й убивства. Байдужість породжує пустку.

Ведучий 2. Байдужість витісняє Бога з нашого життя. Сьогодні світ живе переважно задоволеннями, розвагами, пристрастями, словом, люди шукають тілесної приємності, а не духовної.

Звучить музика з опери Пучіні «Смуток» (сучасна обробка).

Виходить юнак у сучасному костюмі й вишиванці.

Юнак.

Це сон пророчий чи гірка спокуса?

Це снилося чи, може, я не спав?

Я бачив самотнього Ісуса,

Що вулицями Києва блукав.

Ішов Христос Хрещатиком осіннім,

Повільно і прозоро, наче дим,

По вулиці, залузаний насінням,

Обдурений базіканням пустим.

Ішов Ісус, посвічуючи німбом,

Прикривши тіло білим полотном.

Стояли люди за насущним хлібом,

За грішним злотов і гірким вином.

А в переходах тислись перехожі,

Там грало банджо і магнітофон,

І жваво продавали Матір Божу

В компанії оголених «мадон».

Різдво Христове

Різдво — найпрекрасніше в світі,
Це свято надії на краще.
В цей день треба тільки радіти,
Не можна сваритися, нащо?

Маленьке Дитя в світ приходить,
Аби всіх людей врятувати.
І сльози на сміх перетворить,
І зло може всяке здолати.

Любов хай в серцях запанує,
А з нею і віра, й надія,
Моліться! Ісус вас почує
І здійснить усі ваші мрії!

Повірте у чудо, о люди!
В Ісуса усе є можливе!
В душі нехай завжди Він буде,
Бо з Ним усі стануть щасливі.

Тетяна Зінько

Блукав Ісус, невпізнаний, забутий,
Самотній, мов дитина у юрбі.
Скорботою виповнюючи груди,
Шукаючи апостолів собі.

Звучить запис дзвонів.

І вдарив грім Великої Софії,
Здригнулась твердь і день на мить погас.

До юнака підходять дві дівчини.

То повертався на небеса Месія
Молитися і плакати за нас.

Дівчата стають на коліна. Звучить лірична музика.

1-а дівчина.
Сльозою вмилось серце зранку. О, дай спокуту, Боже мій.
Я стерплю все, все до останку, занурюсь в каяття свої,
Переберу і дні, й години, свій шлях на вервечці жалю.
Усе згадаю до краплини, нічого в думці не втаю.

2-а дівчина.
Спалю усі мости облуди, від них біль серця не втиха.
Хай правда лиш зі мною буде, хай згине все, що від гріха.

*Юнак підходить до дівчат, підіймає їх з колін.
Усі підходять до тернового вінка, запалюють біля нього свічки.*

Ведучий 1. Молитва... Саме вона наближає нас до Бога. Найчастіше ми молимося під час випробувань чи невдач, але дуже часто забуваємо подякувати Творцю. Дякуймо Богові за все і завжди. Дякуймо і пам'ятаймо, що Бог є любов, а любов не може бути джерелом зла.

Звучить легка музика.

Дівчинка (склавши руки у молитві).
Молюсь Тобі, мій Боже, з сонцем ясным,
В порогах сяйних раннього світанку,
Молюсь Тобі, коли під сяйвом красним
Земелька-мати будиться зо спанку.
Молюсь Тобі, коли квітки маленькі,
Мов ароматами зітхають, дишуть,
Молюсь Тобі, коли вітри легенькі
Пестливо віттями дерев колишуть.
Молюсь Тобі, коли вогненні зорі
Таємно в безіменні далі сяють.
Молюсь Тобі, коли хмарки прозорі
Край місяця сріблястого дрімають.
Молюсь тобі всім серцем, щохвилини,
Й душа моя пісні Тобі співає.
Молюсь Тобі молитвою дитини,
Що тихо руки у мольбі складає.

Пісня «Моя молитва», сл. і муз. Христини Загаріної.

Ведучий 1. Ми часто не довіряємо Богові, чомусь переконані, що Бог не приймає нас такими, якими ми є. Ми гадаємо, що потрібно заслужити цю любов, а для цього треба стати святим і аж тоді Бог нас полюбить.

Ведучий 2. Але Господь любить нас такими, якими ми є. Перед ним не потрібно бути ідеальним, щоб бути достойним Його доброти. Любов Бога лікує від незадоволення собою, оточуючим світом і самим життям. Любов

Бога до людини — це щось незвичайне, те, до чого не можна звикнути.

Виходять читці — хлопець і дівчина. Звучить мінорна українська народна мелодія.

Хлопець.
Серед вітрів і бур житейських,
В щоденних клопотах буття
Єдина правда, як зірниця,
Нехай просвічує життя:
Я — християнин.
Тая правда дає обов'язок мені —
Я маю з Богом в серці жити,
І в сонячні, і в сірі дні,
Любить Його, людей любити.
Я — християнин.

Дівчина.
Важка коса спада на плечі,
Так щемно пахне материнка,
Хліб, молока парного глечик.
Я — українка.
Дитя степів полинокрилах,
Вітрів, що мріють у ковилі,
Дубів козацьких, верб розлогих —
Дитя Землі.
Землі? Ні! Я належу Богу,
Мій дім не тут, в захмар'ї десь.
Я не земна, — незвично трохи, —
Дитя Небес!
Святе Письмо гортає сутінь...
...Медовий трунок вабить п'янку...
Свята мережка Божих літер...
Я — християнка.

Ведучий 2. Бог любить нас, і в Його планах дати нам мир, мету життя і виразити себе, як особистість. Бог хоче, щоб ми були щасливими, бо Сам є любов'ю і не може бажати комусь зла. Шлях Ісуса — це шлях любові.

Легка музика. Звучать слова Ісуса Христа.

Читець 1.
Я не прийшов, щоб покарати світ,
Але зцілити все, що було хворе.
Я не прийшов, щоб загасити гніт,
А щоб розлити любов між вас, як море.
Я не прийшов у золоті і славі,
Те марнотою є в очах Моїх.
Я не прийшов судити й обмовляти,
Бо не за те розп'ястись дав за всіх.
Я не прийшов, щоб царство руйнувати,
І в бідності родився не на те.
Тому прийшов, щоби гріхи прощати,
Та пояснить, що грішне, що святе.

Читець 2.
Люби! Христос навчав нас всіх.
Посмієш заповіт цей стерти?
Люби, — казав в хвилини смерті, –
Щоб серцем змити серця гріх!
Люби! І не питай кого,
Бо тут Христос різниць не творить.
Він лиш про ближнього говорить:
«Так, як себе, люби його!»

Звучить запис або співають пісню «Бог — любов», сл. Єремії Іванишин, муз. Людмили Панасюк.

Ведучий 1. Коли людина відчує на собі погляд Бога, дотик Його любові, вона неодмінно захоче, щоб це тривало вічно.

Ведучий 2. Нині, коли ми дивимось у безкрає синє небо або ловимо кожен лагідний порух на обличчях рідних, друзів, можемо відчуті цей одвічний дотик Божої любові. З цієї любові ми черпаємо сили, щоб самим бути люблячими і терплячими.

Пісня «Тому, хто біля тебе, дай любов».
Під звуки спокійної музики на сцену виходять усі учасники свята і розміщуються у вигляді серця. Перед тим, як говорити слова, кожен із них запалює свічку.

Ведучий 1. Вслухайся в тишу, у лагідний подих весняного вітру, в радісне щебетання пташок...

Ведучий 2. Вслухайся в тишу... І, можливо, тоді ти почувеш, як у двері твого серця Хтось стукає і просить: «Відчини!»

Ведучий 1.
Вслухайся в тишу...
Бо в тій тиші, що скапує на груди,
З безодні синяви, немов роса,
Витає Той, Хто завжди був і буде,
Найвища в світі Правда і Краса.

Ведучий 2. Він — світло для світу, яке не згасає, дорога правди, що веде нас до раю...

Ведучий 1. Вслухайся в тишу... Прислухайся до свого серця... Спробуй знайти ключ до нього і відкрити в собі Любов...

На сцену вибігає дівчинка в костюмі сонечка, стає у центрі серця.
На промінцях сонця є надписи. Кожен з учасників підходить і бере промінчик із надписом, зачитує його.

— Будь добрим та милосердним.
— Роби добро, уникай зла.
— Люби Господа і ближнього свого.
— Надійся і довіряй Богові.
— Виконуй Заповіді Божі.
— Прагни досконалості.
— Дякуй Богові за все, що маєш.
— Ступай слідами Ісуса.
— Збережи храм своєї душі.
— Щиро молися.
— Читай Святе Письмо.
— І твоє серце стане оселею Бога.

Сонечко передає одному з учасників ключик, а він прикріплює його біля серця, що висить на стіні.

Усі разом. Бог є любов.

Учасники вечора передають свічки глядачам, як символ світла, тепла, любові Господа.

ДИСК ІЗ ЗАПИСОМ МУЗИЧНОГО СУПРОВОДУ УРОКУ можна придбати, звернувшись до редакції.

Бог — любов

Dm A
Коли в твою душу Загляне тривога,
Dm A
І дні проминають в журбі,
Dm A
Зверни своє серце В покорі до Бога,
Dm A
Він радо допоможе тобі.

Приспів:
F
Бо Він — це любов
Gm
Така чиста і тиха!
C F
Бо Він — сонце правди ясне!
B
Відкрий Йому серце,
Gm
Ні горе, ні лихо
A Dm
Вже буде тобі не страшно!

Тому, хто біля тебе, дай любов

Dm A7 Dm
Тому хто біля тебе дай любов. (2р.) /2р.

Приспів:
C F
Незалежно від раси, чи від кольору людей,
A7 Dm
Ти люби усіх, усім роби добро.

Як тебе не вітають, дай любов. (2р.) /2р.
Ісус тебе навчає, щоб любив. (2р.) /2р.
Ісус тебе чекає, щоб спасти. (2р.) /2р.

Моя молитва нехай лине

Dm B
Моя молитва нехай лине,
Gm A Dm
До Тебе наче фіміам.
Dm B
І серце лине безупинно
Gm A Dm
В чудовий Твій небесний храм.

F C
Боже, я молюсь за Україну,
Dm A
Боже, молю Тебе за людей.
B C
Ти їх прости, Ти їх спаси
A Dm
І милість Свою нам яви.
F C
Боже, я знаю, що ти будеш з нами
Dm A
В Храмі Твоєму під небесами.
B C
Радість і мир Ти дарував
A Dm
Життя для людей віддав
B A
В книгу життя нас записав.

В Своєму слові живому
Ти для життя веління дав.
Щоб люди всі молились Тому,
Хто на хресті за них вмирав.

СВЯТО ЗИМОВОГО ІМЕННИКА

Сценарій позакласного заходу

Автор Ірина Курченко, м. Рівне

Дійові особи: Вітамінки Я (1 люд.) і Ми (2 люд.), Зима, ведучий.

Матеріали та обладнання

1. Клас прикрашений по-зимовому: сніжинки, різноманітні гірлянди, свічки, новорічні прикраси. Вітамін С.
2. Дзеркало.
3. Торбинка з чупа-чупсапми.
4. Тлумачний словник.
5. Велика Біблія.
6. Плакати з висловами.
7. Шоколадні медальки.
8. Скриня з великим замком.
9. Макет Сніговика.
10. Подарунки для іменинників.
11. Призи.

Напередодні свята іменинники, які народилися взимку, роздають друзям запрошення і кличуть у гості.

Клас, де проходить захід, називається Льодовий палац.

Вітамінки Ми стоять при дверях і всім гостям роздають вітамінки й запрошують до Льодового палацу.

Вітамін Я (стоїть перед великим дзеркалом і вихваляється). Я — найсильніший, Я — найгарніший, Я — найкмітливіший, Я — найголовніший у Льодовому палаці. У мене повна торба моїх вітамінів — найкорисніших у світі! Хто їх скуштує, той забуде про всіх і думатиме лише про себе. (Витягає з торби великі чупа-чупси.)

Підходять Вітамін Ми.

Ми. Привіт усім.

Діти. Усім, усім привіт!

Ми. 1. А що це за хвалько?

2. Звідки він прибув до нашої Країни друзів?

Діти. Це не просто хвалько, а справжній егоїст, який бачить і любить лише себе.

Ви ж погляньте, він нікого не помічає, ніби в цьому Льодовому палаці лише він один.

Я (не зважає на розмову, нікого не бачить навкруги). Я піду обійду свої володіння, а раптом хтось перетнув кордон мого палацу. (Відходить від дзеркала, нашттовхується на Вітамін Ми і на дітей). Ви хто? І що ви робите в моєму домі?

Ми. 1. Можливо, ти спочатку привітаєшся? Чи у вашому, так званому, домі хороші манери — це виняток?

2. Дозволь тебе запитати, що ти робиш у нашій Країні друзів? І як тебе звати?

Я. Я — вітамін Я. А як ви назвали країну?

Діти. Друзів!

Я. Що це за слово? У моєму лексиконі такого немає.

Ми. 1. Шановний, у цей знаменний і святковий день ми тобі з радістю подаруємо тлумачний словник. Тримай.

2. У ньому ти знайдеш багато нових слів, а заодно й розтлумачиш їх.

1. Друзе, не відмовляйся, корисну справу зробиш — поповниш свій запас слів.

2. Гаразд, будемо вважати, що свято зимового іменинника розпочалося! До речі, ти часом не взимку народився?

Я. Узимку, а як ви здогадалися?

Ми. 1. Випадковостей не буває!

2. Друзі, ми запрошуємо нашого загадкового гостя до святкового Льодового палацу?

Діти. Звичайно!

Я. Дуже добре, можете вважати мене почесним гостем свого свята, але я щось не бачу іменинників. (Хитро і лукаво до себе говорить: Думаю, що вони швидко погодяться стати моїми копіями.) У мене для вас є те, перед чим жодна дитина встати не може (витягає чупа-чупс). Обіцяю: якщо скуштуєте мого вітаміну — ви забудете про всіх, навіть про батьків, сестричок, братиків і про якихсь друзів, а думатимете лише про себе. Це буде мій подарунок, від щирого серця, для кожного з вас.

Ми. Ти помиляєшся. Мешканці Країни друзів вживають інші вітаміни, набагато корисніші, а тому живуть за іншими законами. Один з них звучить так: «Один за всіх і (разом із дітьми) всі за одного».

Я. Ха-ха, зараз протестуємо ваших іменинників. Чи ви боїтеся мене з ними знайомити?

Ми (разом). Чому? Ми не проти знайомства. Будь ласка, іменинники, ті, хто народився в зимовий період, у грудні, січні, лютому, підійдіть до нашого гурту.

Виходять іменинники. Я знайомиться з ними.

Я. Я — це я, а ти...

Кожна дитина називає своє ім'я. Я тисне руку.

Я. Так хочеться, аби ви були схожі на мене (пропонує кожному чупа-чупс).

Діти відмовляються від цукерок.

Я. Не розумію, чому ви відмовляєтеся від такої смакоти?

Ми. Вибач, але ми тебе випередили. Доки ти милувався собою, ми дітей пригостили своїми вітамінами, які справді принесуть їм користь. Ніби вакцинація відбулася, щоб хвороба егоїзму не змогла до них пристати.

Я. Зачекайте, шановні! Я хочу почути відповіді самих дітей? Чому ви не хочете стати схожими на мене?

Відповіді дітей.

Я. А за яким це законом ви живете і звідки черпаєте правила?

Діти. З Біблії.

Я. А хто ваш законотворець?

Діти. Ісус Христос.

Я. І чого Він навчає?

Надруковані уривки з Нагірної проповіді розмістити на дошці. Діти їх по чергово зачитують.

1. Нехай сяє твоє світло перед людьми так, щоб вони, побачивши твої добрі діла, прославили Отця, що на небесах.
2. Будь миротворцем.
3. Хто просить у тебе щось, дай; й від того, хто хоче в тебе позичити, не відвертайся.
4. Роби добро всім.
5. Вмій прощати.
6. Шукай перш за все Царства Божого, а про всі земні потреби Бог потурбується Сам.
7. Не осуджуй.
8. Що тільки бажаєш, щоб чинили тобі люди, так чини і сам.
9. Іди вузькою дорогою до Неба.
10. Будуй свій дім на скелі.

Я. Ой-ой-ой, які ми біленькі та пухнасті. А мої правила знаєте які? За ними живе увесь світ! До мети — по головах. Не збрешеш — не проживеш. Тягни все, що погано лежить. Підійми свій авторитет, згнатьбивши авторитет свого друга. Наглота — найкращий друг. Непослух — мій поводитир.

Також прикріплює вислови до дошки. Пропонує імениннику вибрати правило собі до душі.

Заходить Зима.

Зима. Вітаю вас, дорогі мої друзі, ви пройшли справжнє льодове випробовування і не спокусилися. За це вам нагорода — золоті медалі переможців.

Зима роздає шоколадні медальки.

Ми. Зимо, привіт! Невже ти все чула й бачила?

Зима. Так, я спостерігала за цим дійством, і в мене, зізнаюся, не раз свербіла рука торкнутися своєю чарівною паличкою цього егоїста й заморозити горе-вітамінку.

Ми. Не варто, нехай побуде на нашому святі, можливо захоче стати іншим. Адже ті, хто потрапляє до нашої Країни друзів, завжди стають кращими.

Зима. Гаразд. Даю тобі шанс і запрошую всіх на мас-карад. Адже в нас справжнє Зимове свято в Льодовому палаці!

Гра «Передай маску»

Діти об'єднуються в команди (по 8–10 людей) і сідають у коло.

Ведучий на своєму обличчі робить «маску» (вираз обличчя). Повертає голову («маску») до сусіда зліва, щоб він міг роздивитися і відтворити цей вираз обличчя, а потім поміняти його на свій, придуманий, і подарувати «маску» своєму сусіду зліва.

Зима. А яке зимове свято без музикантів. Запросімо музик!

Діти виконують пісні.

Зима. Наші іменинники підготували для вас сюрприз.

Вітамінки виносять скриню з великим замком.

Я. Це, мабуть, мені.

Ми. Можливо, і тобі також, але щоб узяти те, що тут лежить, потрібно спочатку відімкнути замок.

Я. Що ж тут важкого, я легенько справлюся з цим завданням. Давайте мені ключ.

Зима. Ключ є, але він із секретом, спеціальним захистом від шахраїв, закодований. (Витягає записку з ключа, читає). Замок зачинений на 10 обертів. Правильна відповідь — це один оберт.

Я. А де ж запитання?

Зима. У торбинці.

Я. А де торбинка?

Зима. У іменинника.

Я. У якого?

Зима. Відгадай. Можливо, тобі допоможуть діти

Хто відгадає, отримує приз від Зими.

Вікторина «Ерудит Країни друзів». Проводить іменинник.

Зима. Молодці, гарно впоралися із завданням. Настав час і розім'ятися. Морозцю, ти де? А ну пощипай за щічки і поморозь ручки й ніжки.

Спортивні естафети.

Після естафет дітей запрошують до солодкого столу.

Я заносить Сніговика, зробленого з цупкого картону, або з іншого матеріалу.

Я. Погляньте, кого я запросив на свято, доки ви грали в спортивні ігри.

Ми. Що це з тобою? Це на тебе не схоже.

Я. Я для вас зробив сюрприз, буде вам фото на пам'ять, на згадку про Свято зимового іменинника.

Ми. Але чому ти потурбувався про нас?

Я. Тому що хочу бути схожим на вас. Зізнаюсь, провівши час у вашому товаристві, зі мною щось трапилося: я подивився на себе в дзеркало і мені стало огидно.

Зима. Скажи, хто твій друг, і я скажу, хто ти. Нічого дивного, просто ти потрапив до нашої Країни і знайшов справжніх друзів. Попереду тебе чекає ще багато цікавого, а я, наразі, прощаюся з вами і передаю естафетну паличку своїй наступниці — Весні.

Ми. Дякуємо тобі, Зимонько! Радісно було з тобою! Адже ти подарувала нам декілька свят: найвеличніше — це Свято Різдва Христового, ми зовсім недавно згадували народження нашого Спасителя Ісуса Христа, і якби не Він, не було б ні цієї чудової Країни, ні справжніх друзів. Також свято Нового року і нарешті свято Зимового іменинника. Дякуємо! Чекатимемо на нову зустріч!

Зима. Що ж, дорогі іменинники, прийміть останні мої подарунки. До побачення! До нової зустрічі у 2013 році!

Дітям дарують подарунки.

Усі співають пісню.

Молитва.

Фото на пам'ять зі Сніговиком і Зимом.

СВЯТО РІЗДВА

Сценарій позакласного заходу для початкових класів

Автори: Світлана Савчук, Лариса Клепцьо, Людмила Савчук, учителі християнської етики ЗОШ І-ІІІ ст. № 18, м. Рівне

Мета: розвивати в учнів розуміння важливості приходу Ісуса Христа на землю; виховувати почуття радості та подяки Богові за народження Ісуса Христа.

Пісня «День Різдва»

Луїз Касельс «Тепер я розумію» (сучасна притча)

Жив собі на світі чоловік, який сприймав Різдво, як якесь безглуздя.

Він не був скнарою. Він був дуже добрим і порядним, щедрим до своєї сім'ї, чесним у стосунках з іншими людьми. Але він не вірив у те, про що говорять у церквах на Різдво, а лицемірити не хотів. Різдвяного вечора його дружина з дітьми збиралася на нічне служіння в церкву.

— Я не хочу тебе засмучувати, — казав він своїй дружині, що справно ходила до церкви, — але я просто не можу повірити, що Бог став людиною. Для мене це повне безглуздя. Я почуватиму себе там лицеміром, — пояснив він і залишився вдома.

Незабаром після того, як сім'я поїхала, почав падати сніг. Чоловік підійшов до вікна й побачив, що сніжинки стають усе більшими і більшими.

— Ну що ж, якщо в нас буде Різдво, — подумав він, — то нехай воно буде білим. Він повернувся до свого крісла біля каміна й почав читати газету.

Через кілька хвилин він здригнувся від глухого звуку. Потім почувся ще один удар. Потім ще. Він подумав, що хтось кидає сніжки у вікно.

Коли він відчинив двері, то побачив зграйку птахів, що скулилися в снігу. Мабуть, налякані негодою вони в пошуках укриття намагалися влетіти у вікно.

— Я не можу дозволити бідним птахам замерзнути, — подумав він. — Але як я можу допомогти їм?

Він згадав про сарай, де стояв поні. Там пташкам було б затишно. Чоловік швидко одягнувся і потупав по глибокому снігу до сараю. Він широко відчинив двері й увімкнув світло. Але птахи туди не полетіли.

— Їх потрібно заманити, — подумав він і швидко побіг додому за хлібом, розкришив його і притрусив кришками

сніг у напрямку до сараю. Та птахи проігнорували хліб і продовжували битися в глибокому снігу.

Він спробував загнати їх у сарай, ходячи навколо них і змахуючи руками. Пташки кинулися в усі боки, але зовсім не в теплий, світлий сарай.

— Напевно, я видаюся їм дивним створінням, і вони лякаються мене, — сказав він сам до себе, — як же мені допомогти їм зрозуміти, що вони можуть довіряти мені?.. Якби я сам міг стати птахом на декілька хвилин, я б, напевно, привів їх у безпечне місце.

Цієї миті почали дзвонити церковні дзвони. Чоловік завмер на місці, прислухаючись до дзвону, що звичав добу звістку Різдва. Потім він упав на коліна просто в сніг.

— Тепер я розумію, — прошепотів він, — тепер я знаю, чому Ти це зробив, Боже.

Серця

Автор. Упродовж 2000 років люди на землі щороку згадують день народження Ісуса Христа. У кожній країні це відбувається по-різному. Іноді ця звістка лунає голосно, іноді цю подію згадують таємно. Кожної людини це торкається: хтось із радістю приймає Новонароджене Немовля, а хтось з особливою старанністю відкидає Його.

Ставлення до Різдва залежить від серця.

1-е Серце (послух). Це серце було по-особливому слухняним. Хоча люди могли неправильно зрозуміти й хибно витлумачити народження Ісуса, ця жінка виконала повеління Бога, сказавши: «Нехай буде мені згідно з словом Твоїм». Виконавши волю Божу, вона народила Того, Хто приніс спасіння для всіх людей. Послух Богу в цьому серці займав головне місце. (Марія)

2-е Серце (довіра). Особливістю цього серця була довіра. Довірившись Богу, він, наперекір єврейському закону, прийняв на себе обов'язки опікуватися майбутньою матір'ю Господа і Святим Немовлям. Неодноразово у снах ангел Божий давав йому повеління, і ця людина, простий тесля з Назарета, довіряючи Богу в усьому, достеменно виконував їх. (Йосип)

3-е Серце (байдужість). У цієї людини було байдуже серце. За своє життя він бачив різних людей і став байдужим до їхніх проблем і турбот, тільки б мати прибуток. Побачивши перед собою стомлену жінку, якій прийшов час народжувати, він лише байдуже сказав, що нічим не може допомогти. Він байдуже зачинив своє серце для інших. (Господар готелю)

4-е Серце (гостинність). Під час перепису населення маленьке місто Віфлеєм було переповнене людьми. Будинок цього чоловіка також був забитий уцент. Куди ще розмістити двох подорожніх? Але він знайшов місце, хоча й у хліві. І цього було достатньо. Цей чоловік, сам того не знаючи, виявив гостинність Спасителю світу. (Господар хліва)

5-е Серце (радість). Це були прості люди. Все своє життя вони в поті чола працювали. Але саме їм у ту ніч Бог послав ангелів з радісною звісткою. Вони залишили свої отари на полі та поспішили до Віфлеєма поклонитися Новонародженому Малюкові. Їхні серця були переповнені неземною радістю. (Пастухи)

6-е Серце (щедрість). Ці люди були дуже розумними та освіченими. Але, окрім цього, у них були щедрі серця — вони прийшли здалеку, щоб віддати пошану Царю, що народився. Від щедрості своїх сердець принесли коштовні дарунки, гідні Царя. (Мудреці)

7-е Серце (тривога). Цей жорстокий чоловік мав велику владу. Та коли дізнався про народження Дитини, розхвилювався, що може втратити цю владу. У його серці була тривога, саме вона керували його діями. Вона підказала йому, що потрібно вбити Новонародженого Царя. Багато дітей постраждало від того, що ця людина злякала-ся за свій царський трон. (Ірод)

8-е Серце (жорстокість). Ми живемо в жорстокому світі. Жорстокість притаманна багатьом людям. Вони не знають, що таке любов, співчуття, милість. Виконуючи наказ царя Ірода, знищуючи малюків віком до двох років, ці люди виявили особливу жорстокість, заподіявши біль і страждання багатьом. (Воїни)

9-е Серце (невір'я). Блага звістка про Різдво звучить для всіх людей. Але багато людей не хочуть відкривати свої серця перед Ісусом, надаючи перевагу життю у гріху невір'я. І коли звучить різдвяний гімн, ця мелодія радості проходить повз такі серця, оскільки вони закриті для Ісуса. (Невіруючі люди)

10-е Серце (віра). Але не всі байдужі до Різдва. Приймаючи вірою Новонароджене Немовля, дозволяючи Йому увійти в своє серце, змінити його, людина отримує величезну радість, що супроводжує її все життя. (Християни)

Автор. Перевірте свої серця. Що в них? Якщо в них радість, мир, спокій, щедрість, віра — це добре. Якщо в них тривога, жорстокість, невір'я, тоді дозвольте Ісусові увійти у ваше серце, щоб день Його Народження став і днем вашого народження для нового життя.

Пісня «Моє серденько, таке маленьке...»

Марія Дель «Прийшло світло» (інсценівка із свічками)

Беруть участь 15 дітей: у першому ряду стоять семеро із свічками, позаду восьмеро без свічок.

1-а. Моє світло сповіщає про очікування.

8-а. «Не відійметься берло від Юди, ані з його стегон законодавець, аж прийде Примиритель, що Йому буде послух народів» (Бут. 49:10).

1-а. Бог людям в слові обіцяв Царя,
Що принесе спасіння,
Христа з небес до нас послав,
Він — Цар, Спаситель, Він — Месія!

2-а. Моє світло сповіщає про радість.

9-а. «Та ангел промовив до них: „Не лякайтеся, бо я ось благовіщу вам радість велику, що станеться людям усім. Бо сьогодні в Давидовім місті народився для вас Спаситель, Який є Христос Господь“» (Лк. 2:10–11).

2-а. «Радійте!» — ангели співають.
Сьогодні свято — день Різдва,
Всім людям радість сповіщають.
Славимо Господа Христа!

3-я. Моє світло сповіщає про мир.

10-а. «Слава Богу на висоті, і на землі мир, у людях — добра воля!» (Лк. 2:14).

3-я. Дарує зцілення усім —
Стражденим, змученим, побитим,

Самотнім, скривдженим, сліпим, —
Дарує мир і правди світло.

4-а. Моє світло сповіщає про віру.

11-а. «Так-бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого, щоб кожен, хто вірує в Нього, не згинув, але мав життя вічне» (Ів. 3:16).

4-а. Ти у серці лиш віру май,
Лиш краплинку — як зерня гірчичне,
Це достатньо, ти так і знай,
Щоб життя отримати вічне.

5-а. Моє світло сповіщає про любов.

12-а. «Бо я пересвідчився, що ні смерть, ні життя, ні Анголи, ні влади, ні теперішнє, ні майбутнє, ні сили, ні вишина, ні глибина, ані інше яке створіння не зможе відлучити нас від любові Божої, яка в Христі Ісусі, Господі нашім!» (Рим. 8:38–39).

5-а. Христос гріхи мої узяв,
За мене на хресті вмирав,
З Ним вічно буду в небесах,
Моє життя — в Його руках.

6-а. Моє світло сповіщає про розраду.

13-а. «Радійте, небеса, звеселися ти, земле, ви ж, гори, втішайтесь співом, бо Господь звеселив Свій народ, і змилювався над Своїми убогими!» (Іс. 49:13).

6-а. Мене втішить Ісус та розрадить,
Він — мій Пастир, мій друг надійний,
Сльози висушить, дасть пораду,
Йду я поруч із Ним спокійно.

7-а. Моє світло сповіщає про надію.

14-а. «І скажуть в той день: „Це наш Бог, що на Нього ми мали надію — і Він спас нас! Це Господь, що на Нього ми мали надію, — тішимося ж ми та радіймо спасінням Його!“»

7-а. Як би не було важко — є надія
На силу Господа та на Його любов.
Надія в небі зіркою жевріє
Й веде до перемоги знов і знов.

Тихо грає музика.

15-а. «Уставай, світися, Єрусалиме, бо прийшло твоє світло, а слава Господня над тобою засяла! Бо темрява землю вкриває, а морок — народи, та сяє Господь над тобою, і слава Його над тобою з'явилася!» (Іс. 60:1–2).

Різдвяна пісня.

РІЗДВЯНА ЗУСТРІЧ

Урок для дітей 6–8 років, на 45–60 хв.

Автор Оксана Смірнова, м. Рівне

Клас збирається до звичайного уроку.

Учитель вітається та оголошує тему уроку.

Учитель. Сьогодні ми познайомимося з далекими світами, з країною піщаних пустель та незвичайно гарної природи. Цю країну називають Галілея.

Удвері стукають. Учитель відчиняє двері і бачить на порозі Верблюда.

Верблюд. Вибачте, доброго дня. Я — верблюд-мандрівник. Я почув, що ви говорите про мою домівку, про мій край — Галілею.

Учитель. Так, Верблюдику. А що ти робиш у нашій школі?

Верблюд. Я з друзями-акторами запрошений на проведення великого християнського свята — Різдва Христового. Ось у мене є всі костюми і сценарій, та я загубив моїх друзів. А ви випадково не бачили веселих хлопчиків та дівчаток?

Учитель. Поглянь, друже, у нас є веселі хлопчики та дівчатка. І розмова в нас сьогодні саме про Різдво. Залишайся з нами.

Верблюд. Так то воно так, а як же репетиції? Як свято?

Учитель. У нас у класі дуже здібні учні. Переконайся сам. Ти можеш провести святкову виставу з нами. А ми тобі допоможемо. Правда, діти?

Верблюд. Тоді я з радістю залишуся. Щоб підготуватися до репетиції, нам необхідно... взяти Біблію — книгу, у якій написано про свято Різдва. Ось. А тепер отримуйте костюми.

Помічник допомагає роздати елементи костюмів, розсаджує дітей по колу.

(Костюми ангела, Марії, Йосипа, царського посланця, зірки, пастухів (3 шт.), господаря, господині, овечок (3 шт.), віслиюка, ангелів для хору (3–5 шт.), мудреців (3 шт.). Щоб задіяти всіх учнів, можна зробити більший хор ангелів, додати господарям дружин, в отару овечок.)

Учитель. Ну, що ж, Верблюдику, ми готові! Ми запрошуємо тебе ось сюди. Спостерігай, порівняй з Біблією, і якщо щось не так, то підкажуй нам.

Верблюд. Тож почнемо. (Звучить східна мелодія.)

Розповідь читає Учитель. Помічник виводить дітей, допомагає виконувати завдання.

У далекі та давні часи, коли ще не було ні мене, ні вас, ні навіть наших батьків, трапилася одна незвичайна подія. А відбулося це в галілейському місті Назареті, у домі, де жила молода дівчина на ім'я Марія (виходить Марія).

Марія була дуже працювитою (показує рухами замітання в домі), але було в ній дещо особливе: ця дівчина дуже любила Господа (складає ручки, як в молитві). Одного разу Марії з'явився ангел (виходить ангел).

Ангел сказав Марії: «Радій, ти народиш Особливу Дитину — Спасителя світу» (ангел піднімає руки вгору й повторює цю фразу).

Марія здивувалася: «Як це може статися, адже я ще не маю чоловіка?» (Розводить руками, повторюючи фразу.)

Ангел відповів: «Господь подарує тобі Сина, і Той, Кого Ти народиш, буде Сином Божим» (ангел сідає на місце).

Марія була дуже слухняною, тому вона сказала: «Нехай буде за словом твоїм» (іде на місце.)

Чи все так, Верблюдику?

Верблюд. Усе правильно. А ще Марія була зарученою. У неї мало бути весілля. Бог наказав Йосипу дбати про Марію, допомагати їй та берегти Дитину.

Учитель. Тоді вийшов наказ від кесаря Августа, римського імператора, про перепис населення.

Виходить посланець царя Августа. Читає наказ: «Наказую переписати всіх жителів країни. Тому кожен нехай іде в свою землю».

Учитель. Ось тому Йосип і Марія вирушили до міста Віфлеєм, рідного міста Йосипа (Марія і Йосип беруть віслиюка і проходять коло.) До речі, це місто було рідним містом славетного ізраїльського царя Давида.

От вже й перші будинки. Молоде подружжя підійшло до першої господині (стукають, виходить господар).

Йосип. Пустіть нас переночувати у вас, моїй дружині скоро народжувати.

1-й господар. У нас немає місць, ідіть далі (сідає на місце). Йосип проходить до наступного будинку. Стукає.

Йосип. Пустіть нас переночувати у вас, моїй дружині скоро народжувати.

2-й господар. У нас немає місць, ідіть до іншого дому (сідає). І ось стомлені мандрівники зупинилися ще біля одних дверей.

Господиня. І в нас немає місця в домі. Та ось тут є хлів. Там ночують овечки. Я принесу вам поїсти та дам ковдру. Якщо хочете, залишайтеся у мене. (Проводить Йосипа й Марію до підготовлених стільців, сама сідає на місце.)

Йосип і Марія зайшли в хлівчик. Йосип прив'язав віслиюка, намостив соломи, і подружжя лягло спочивати (показати рухами).

Уночі в Марії народився Син (дати сповиту ляльку).

У той час на полі за Віфлеємом пастушки сиділи навколо багаття (посадити дітей.) Поряд паслися овечки й голосно мекали (розсадити овечок).

Ураз хор ангелів з'явився на небі й урочисто заспівав: «Слава Богу! Слава Богу! Слава Богу!» (виходять ангели й усі разом проголошують). І ангел сповістив пастухам: «Нині в Давидовім місті народився для вас Спаситель, Який є Христос Господь» (Ангел читає біблійний уривок Лк. 2:11).

Пастушки злякалися, та потім вирішили подивитися, що ж трапилось у Віфлеємі. Пішли (провести пастушків до ясел) і знайшли Марію, Йосипа і Святу Дитину, що в яслах лежала. Вони вклонилися Ісусу і прославили Бога (проілюструвати рухами).

З народженням Ісуса на небі з'явилася дуже яскрава зірка (виходить зірка, кружляє.) А в далеких краях мудреці саме спостерігали за небом (виходять мудреці, дивляться на зорі). Побачивши таку гарну зірку, мудреці почали читати мудрі книжки (розгортають Біблію) і вияснили, що народився обіцяний Цар Ізраїлю. Зібравши коштовні дари (дати дітям дари), пішли мудреці туди, куди вела їх прекрасна Різдвяна зоря (йдуть за зіркою). Зоря привела їх до бідного хлівчика, де в яслах лежав сповитий Ісус Христос — Спаситель світу. Мудреці вклонилися Народженому й подарували Йому щедрі дари. А Марія і Йосип ніжно колихали Немовля і славили Бога за чудове народження Месії.

Верблюд. Ой, як гарно у вас вийшло! Неначе побував на рідній землі. Усе так, як описано в Біблії. Саме так народився наш Господь — Ісус Христос. Ви просто молодці! Ви можете сміливо розповідати цю гарну історію всім своїм друзям, родичам, знайомим. Найбільше мені сподобалося, як ангели співали: «Слава Богу! Слава Богу! Слава Богу!» Та мені однаково хочеться знайти своїх друзів. Може вони зараз мене шукають? Я піду, подивлюся.

Учитель. Гаразд, іди. А ти повернешся?

Верблюд. Так, обіцяю. А наразі — до побачення!

Учитель. Ну що ж, друзі, ми гарно попрацювали, саме час і в ігри пограти.

Блок ігор

1. Переправа (Ми йдемо у Віфлеєм на перепис).

Дітей об'єднати в дві команди. Кожній вручити по два плакати з зображенням віслиюка або верблюда. Завдання: переставляючи «тварин», перейти на інший кінець кімнати. Одночасно на плакаті може стояти тільки двоє дітей. Це має такий вигляд: двоє дітей стають на зображення ві-

слиюка, а іншого кладуть перед собою, переступають, перекладають попередню ілюстрацію поперед себе, таким чином ідуть до позначки «Фініш». Бігом переносять ілюстрації для іншої пари й стають позаду команди.

2. Передай дари мудреців.

Учитель і помічник по черзі вручають командам дари (це можуть бути пластикові баночки, кеглі, коробочки тощо), головне — чітко визначити й показати що — золото, що — ладан, а що — смирна. Завдання: передавати золото через ліве плече, смирну через праве, а ладан — над головою. Якщо гравець переплутав, дарунок повертають, гру розпочинають спочатку.

3. Зірочка.

Розсіпати зірочки (якомога більше), зроблені з кольорового паперу (приблизно 7 — 10 см у діаметрі). Кожному гравцю видати спеціальний пристрій — соломинку для коктейлю. Завдання: не торкаючись зірочок руками, перенести їх до своєї команди, «всмоктуючи» зірочки, здати командирі чи вчителю. Виграє та команда, яка назбирала більше зірочок.

Верблюд. Друзі, це я! Я повернувся! Мої актори щойно знайшли мене. Ось я приніс вам лист від них. Тут вони дещо запитують. Відповісте?

Учитель. Так.

Верблюд.

— Як звали Матір Ісуса?

— Де народився Ісус?

— Хто сповістив пастухам про народження Ісуса?

— Хто показав шлях мудрецам?

— Що ви сьогодні святкуєте?

Дякую! Ви все правильно запам'ятали. Я радий за вас. Та мені вже час. У нас квитки на поїзд через годину, і я поспішаю, та я приніс вам подарунки! Вітаю вас з Різдвом! Благословення вам від Бога! Бувайте!

Учитель. Дякуємо, друже.

Верблюд. Богу дякуйте. Це з Його скарбнички подарунки. До зустрічі.

Учитель. А й справді, діти, подякуймо Богові за Його чудові подарунки, і головне — за Народженого Месію! А подарунком Ісусу буде наша різдвяна пісня «Нині радість стала».

Із неба різдвяний ангелик злітає

Із неба різдвяний ангелик злітає,
«Христос ся рождає!» — він нам промовляє.
Маленьке Дитятко у світ цей прийшло,
І цим Воно кожному людину спасло.

Єднається Бог нині з нами, малята,
Бо хоче Він радо усім помагати.
Він щастя і злагоди всім нам бажає
І жити з Ним в серденьку нас закликає.

Різдво — найпрекрасніше свято у світі,
Яке дуже люблять дорослі і діти.
Ця ніч — чарівна, таємнича, казкова,
Несе бо усім подарунки чудові.

Дари ці Господь посилає з небес,
Щоб ми завжди вірили в чудо з чудес.
Хай в кожному серденьку Ісус ся рождає
І хай Він завжди там у нас проживає!

Тетяна Зінько

ЩЕ РАЗ ПРО РІЗДВО

Зустріч для дітей 1–2 класу, які вже знають Різдвяну історію

Автор Оксана Смірнова, м. Рівне

Мета: нагадати дітям події Різдвяної ночі, розвивати вміння логічно мислити, спонукати до читання Слова Божого, виховувати вдячність Богові за Ісуса Христа.

Біблійна основа: Лк. 2:1–20.

Обладнання: картки зі словами (див. у тексті), цукерки, костюм Часу, подарунки.

ХІД УРОКУ

Діти допомагають учителю святково прикрасити клас або залу. Звучить різдвяна мелодія.

Учитель. Дорогі діти, розпочнемо наше свято сніговою хурделицею (*сипле пінопластовий сніжок*). На честь відкриття свята зробимо урочистий феєрверк (*оплески*).

А тепер скажіть, будь ласка, яке ж свято ми святкуватимемо? (*Відповіді дітей.*)

Спрямувати розмову так, щоб було згадано про Новий рік, канікули, Різдво.

Усе правильно! Ми святкуватимемо і Новий рік, і канікули, а головне — свято радості для всіх людей — день народження Ісуса — Різдво Христове!

О! Я щось згадала! Я приготувала вам смачний салат зі слів. Ось тут, у моїй скриньці.

*Учитель дістає підготовлені заздалегідь картки зі словами: **Новий рік, зима, сніг, ялинка, подарунки, ковзанка, санчата, прикраси, святковий стіл, подорож, іграшка, гірлянда, салют, лід, мандарини, гості, Різдво, ангел, пастухи, мудреці, Марія, Йосип, віслюк, ясла, вівці, хор, сіно, ніч, зірка, Віфлеєм, перепис, хлів, ладан, смирна, золото, Ісус, Месія, Діва, радість, воїнство.***

Учитель. Ой! А хто ж це мені шкоди наробив? Хтось перемішав усі слова. Тепер доведеться довго сидіти, розбирати, що стосується Різдва, а що новорічних канікул. А може, ви мені допоможете?

Формуються дві команди, одна вибирає слова до Різдвяної історії, а інша — до новорічних свят. Учитель перевіряє роботу.

Учитель. Ви чудово попрацювали, та тільки слова про Різдво не за порядком лежать. А хочеться, щоб на нашому святі все було якнайкраще. Може, допоможете? (*Дати можливість 1 хв. розкласти картки.*)

Ой, щось у нас не дуже виходить. Покличмо помічника.

Дзвенить дзвоник, заходить Час.

Пісня про час

Як його побачити? Як його впіймати?
Як про цього дивака все на світі знати?
Знають на землі усі: і дорослі, й діти —
Має звичку цей дивак бігти і летіти.

Приспів:

Тік-так, тік-так,
Не ракета і не птах,
Бог створив його для нас,
Він слуга Господній, Час!

Не домовитися з ним і не обігнати,
В піжмурки або в футбол з Часом не зіграти.
Знають на землі усі: і дорослі, й діти —
Час потрібно берегти, треба з ним дружити.

Час. Добридень, друзі! Я і є слуга Господній — Час. Я зберігаю в пам'яті все, що траплялося від початку мого створення. А ще в мене є дуже багато пам'ятних книг, де записані різні цікавинки. От, наприклад, у Сашка був день народження 23 грудня, а в Оленки 15 травня.

Учитель. Зачекай, друже. Таку інформацію ми маємо. А от про те, що трапилося дуже давно, запитати хочемо в тебе.

Час. То запитуйте.

Учитель. Допоможи нам розібратися, що ж трапилося тієї Різдвяної ночі, більше 2000 років тому.

Час. Залюбки. А що це у вас? Якісь слова.

Учитель. Вони стосуються подій того часу, лише трішки переплуталися.

Час. Я придумав! Тут я бачу дуже розумних і спритних дітей. Вони допоможуть навести лад. Я читатиму головну книгу людства — Біблію, а наші юні друзі викладатимуть словами послідовність подій. А за гарну роботу обіцяю винагороду!

Читає уривок Лк. 2:1–20.

Учитель. Знаєш, ми наче самі побували там, на полях Віфлеєму. Дякуємо тобі.

Час. Я радий вам послужити. Та хочу до святкової розповіді додати ще кілька слів: Спаситель, вічність, віра. Хочу вам нагадати, що Ісус прийшов як Немовля, впріс і став Спасителем. Він приготував вічність для тих, хто вірить у Нього. Це ще одна важлива сторінка головної книги людства.

Учитель. Діти, вам цікаво, як це трапилося? Запросімо нашого гостя ще раз.

Час. Я залюбки прийду. Мені сподобались працювати діти вашого класу. У нагороду я дарую вам свої солодкі хвилини (*роздає цукерки*). А зараз мені час. Мій Господар і в цю хвилину пише Свою історію, тому я поспішаю. Бувайте!

Учитель. Дякуємо тобі, бувай! Що ж друзі, а наше свято триває! Адже сьогодні день подарунків. Я знаю, що багато хто з вас має подарунки для Христа. Сьогодні для Ісуса Маринка вивчила вірша, а Тарас і Сергій готувалися заспівати різдвяну пісню.

Літературно-музична композиція. Солодкий стіл.

Работорговець, який пізнав Божу любов

Якось я мав розмову із одним своїм знайомим. У того задзвонив мобільний телефон і він, перепросивши, узяв слухавку. А я здивовано зауважив, що мелодією, яка стояла у нього на дзвінку, була всесвітньо відома пісня «О благодать». Здивування моє було викликане тим, що мій товариш далекий від релігії. І ось, коли він завершив розмову, я запитав, чи знає він, що за мелодія у нього записана на телефоні. Він відповів, що новомодних дзвінків не любить, а в розділі класики в нього було всього лише дві — якийсь класичний твір і ця проста мелодія. Тож він її і обрав.

Після нашої розмови, крокуючи далі, я подумав — якою ж сильною і, водночас, міжкультурною повинна бути пісня, щоб потрапити в число світових класичних творів. Який вплив вона має мати на людей, щоб її, незважаючи на навалу різноманітних музичних творів, пам'ятали досі. А ще — як мало людей знають реальну історію не лише її виникнення, а й життя її автора — колишнього розбишаки і богозневажника, морського шибайголови і работорговця, а пізніше — відомого проповідника і духовного діяча — Джона Ньютона.

Джон Ньютон народився 24 липня 1725 року в Вепінгу, поблизу Лондона. Його мати померла, коли йому було лише сім років, проте встигла прищепити певні біблійні істини. Та після смерті матері батько мав на хлопця свої плани: капітан невеликої флотилії, він хотів виховати із Джона справжнього морського вовка. Тому одразу ж відправив сина навчатися в інтернат.

У 11 років Джона влаштували спочатку на одне із суден, що плавали Середземним морем. А пізніше він перейшов на корабель, що курсував між Африкою, Америкою та Старим Світом і займався работоргівлею. Там він почав вчитися «справжнього життя». Погані звички, жаргонні слова, вульгарна поведінка — ось що почав переймати юнак від своїх колег. І хоча наодинці зі своєю совістю йому було соромно за свою поведінку, втім, повертаючись на корабель, він знову ставав колишнім. Чим більше він виходив у море, тим більше ставав розбещеним, а докорів сумління ставало все менше і менше.

У 15 років у Джона почався релігійний підйом. Він багато роздумував, молився, почав їсти вегетаріанську їжу, постився двічі на тиждень.

Така поведінка була спричинена одним випадком із його життя: домовившись із друзями відвідати військовий корабель, він, як зазвичай, запізнився на човен, що доставляв усю компанію на корабель. І ось, стоячи на березі, він із жахом побачив, як човен перекинувся і всі люди, що були в ньому, потонули. Це нагадало йому, що його життя плінне, і підняло із пам'яті ті слова й повчання, які змалечку йому закладала мати. Він із жахом зрозумів, що може в будь-який момент постати перед Богом і відповідати за своє розгульне життя.

Батько, дивлячись на стан свого сина й не розуміючи його, вирішив діяти кардинально й записав його в далеке плавання. Проте Джон запізнився на корабель. (Саме тоді він закохався у Мері Кетлер, і три дні відпустки перетворилися на три тижні.) Гніву батька не було меж. Але дуже скоро Джон завербувався на військовий корабель «Харіджа», що виходив у море на боротьбу із французьким флотом. Це дало надію батькові на те, що в армії все ж зможуть приборкати його сина.

Але й там він регулярно отримував покарання за порушення статуту, постійні запізнення і ганебну пове-

дінку. Перебуваючи у Плімуті, Джон дізнався, що його батько в 20 милях від порту. Він узяв на себе відповідальність за групу моряків, що сходила на берег. Проте, скориставшись моментом, першим утік до батька. Відтак Ньютон став ще й дезертиром.

Після принизливого покарання за дезертирство, Джон став поводити себе ще гірше. Він набув слави непокірного, ненадійного й конфліктного чоловіка. Не раз отримував зауваження за лихослів'я, хоча це стимулювало його, лишень, вигадувати нові нецензурні вислови. Однією із розваг у молодого чоловіка стало читання вголос віршів із Біблії, які він перекручував і виголошував непристойні «проповіді» на прочитане. Це призвело до відчуження від нього команди і, навіть, моральної війни. Йому давали найважчу роботу, морили голодом, а іноді навіть заковували в кайдани, неначе раба.

Таке ставлення пригнічувало Джона. І тому він, дізнавшись про набір команди на корабель, що плив до Сьєрра-Леоне, сам попросився про перевід. Його із радістю відпустили. Проте на новому кораблі характер його не покращився. Як він сам писав: «З того часу я став повністю зі-

псутим. Я не лише сам грішив, але і вводив у гріх інших людей».¹

У 23 роки Джон став капітаном корабля, що перевозив рабів. Цим він займався 6 років, аж до 1749 р., коли на кораблі спалахнула епідемія пропасниці. Похворіли всі: раби, команда і навіть сам капітан. Але, по милості Божій, Джон видужав. Та це не вплинуло на його поведінку. Стосунки із власником корабля були дуже напруженими, адже той не довіряв Джонови, знаючи його характер.

Утім пізніше життя його налагодилось, і він навіть думав кинути морську справу і залишитись на одному з островів. Та Бог зробив так, що його й ще одного молодика, який працював разом із Джоном, забрав корабель «Грейхаунд», що перебував у тих широтах. Молодий Ньютон був на кораблі як пасажир, що дало йому змогу зануритись у «веселе» життя із головою. І повторилась колишня ситуація: безбожна, розгнужана поведінка молодика сприяла побудові муру відчуження і ненависті між ним і командою. Його позаочі почали називати «Йоною», тобто людиною, що приносить нещастя кораблю, на якому він перебуває. І нещастя не забарилось.

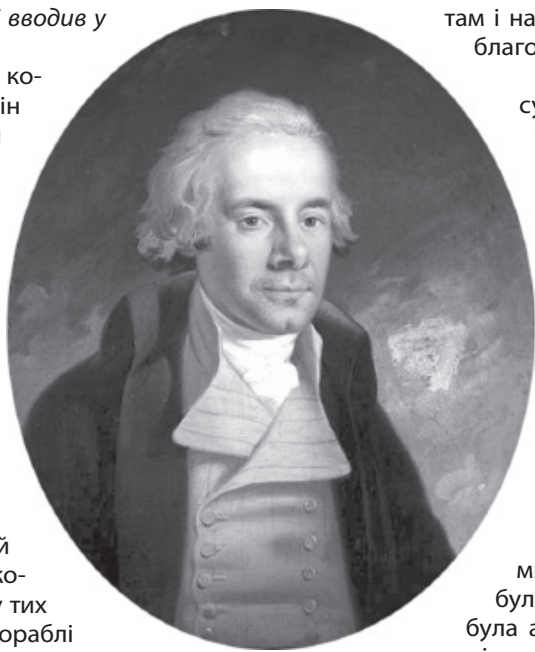
Корабель, виконавши всі свої операції біля берегів Африки, вирушив у Англію. Судно було старе, а шлях додому — сім тисяч кілометрів. У північній Атлантиці їх захопив шторм нечуваної сили. Корабель тріщав по швах, його заливали велетенські хвилі. Саме тоді Ньютон із жахом зрозумів, що може стати перед Богом, Якого він висміював. На його очах велетенська хвиля змила за борт матроса, який за наказом капітана щойно став на його місце. Вперше в житті Джон звернувся до Бога, прохаючи про його милість і прощення. Перебуваючи в центрі страшної стихії, він схилився в молитві перед Богом і, немов блудний син, знайшов прощення в Небесного Отця.

Шторм лишився позаду, і поволі, латаючи розтрощений бік корабля і постійно відкачуючи воду, вцілілі матроси попливли далі. Без їжі та води вони зуміли добратись до Ірландії. На берег зійшла уже зовсім нова людина. Він відчував себе Савлом із Тарсу, якого пробачив Господь і змінив його сутність: перетворив богоборця на апостола церкви.

Від того часу життя Джона Ньютона змінилось. І, хоча він проплавав ще деякий час на работорговельних судах, пізніше він відмовився від цього і став палким прихильником боротьби із работоргівлею і натхненником Вільяма Вілберфорса в його кампанії проти рабства.

У 1758 р., зважаючи на його благочестиве життя і проповідницьку діяльність, йому запропонували посаду архієпископа Йоркського, від якої Джон відмовився. А в 1764 р. став спочатку куратором, а потім простим англіканським священиком у невеликому містечку Олні. Саме

¹ Мастерс П. Люди особой судьбы. — Житомир: Издательский дом «Завет Христа», 2007. — С. 93.

там і народилась всесвітньовідома пісня «О благодате».

Ця пісня є автобіографічною й описує шлях грішної людини до Бога. Шлях того, кого лякала і, водночас, вабила чудова Божа благодать. І описує те, що може зробити любов Божа із кам'яним серцем. Ця проста і натхненна пісня стала улюбленою для мільйонів християн у всьому світі.

Протягом подальшого життя Ньютон у співавторстві із другом-поетом Вільямом Купером для своєї громади написали близько 348 гімнів англійською мовою, 280 із них були написані особисто Ньютоном. У них оспівувалась віра в Бога, жертва Христа і спасаюча милість Бога до грішників. Усі псалми були зібрані у збірку «Гімни Олні», що була анонімно видана в 1779 р. Багато із них і сьогодні використовуються в традиційній англіканській месі. А деякі співають по церквах усього світу, і ніхто навіть не здогадується, хто є автором цих чудових рядків.

Служіння Ньютона було надзвичайно успішним, і громада за кілька років зросла в декілька разів. Це було спричинено тим, що сам Джон піклувався про людей і не боявся визнавати свої колишні гріхи. Він відкрив одну із перших недільних шкіл в Англії. Таким чином люди реально бачили спасаючу силу Божу у житті їхнього священика.

У церкві Олні Джон Ньютон ніс служіння 16 років, після чого його запросили бути священиком у Лондоні. Там він перебував 27 років. Уже в столиці він прославився як чудовий проповідник, реформатор і письменник. Саме там він налагодив дружні й довірливі стосунки з багатьма впливовими людьми того часу, що давало йому змогу долучатись до вирішення всіх важливих суспільних подій того часу.

У віці 82 років, 21 грудня 1807 р., він відійшов у Царство Того, Хто змінив великого грішника Своєю благодаттю, Кому він повністю присвятив залишок свого життя, Кого оспівував у всіх своїх гімнах.

На його могильному камені вирізьблена епітафія: «Колись безбожник і гульвіса, раб рабів у Африці, який по великій милості Господа і Спасителя Ісуса Христа збережений, відновлений, прощений і визнаний гідним проповідувати ту віру, яку він так довго намагався зруйнувати».

Олег Блощук

О БЛАГОДАТЕ!

ДЖОН НЬЮТОН, 1779

О благодате! Ти спасла
Мене від тисяч бід:
Був мертвим — Бог життя послав,
Сліпим був — бачу світ.

Ти перш вселила в серце страх,
Затим спокій дала;
Скорботу вилив я в сльозах,
Твій мир смерть подолав.

Я стільки горя пережив,
Незгод і чорних днів,
Та знав — зі мною Ти завжди,
Ведеш в Отцівський дім.

Словам Господнім вірю я,
Моя вся сила в них,
Він вірний щит, душа моя
На всіх шляхах моїх.

Як плоті стихне гомін вже,
Прийде борні кінець,
Мене в небеснім домі жде
І радість, і вінець.

Минуть ще тисячі років,
Забудемо про смерть,
А Богу будемо співать,
Як в той найперший день.

Переклад з російської
Євгенії Рудницької

Любов космічних масштабів

**...Якщо вам зрозумілий Бог, значить,
ви перестали про Нього думати...**

«Чим більше взнаю людей, тим більше подобаються собаки», — сказав колись Гейне. Зізнаюся чесно, що й собаки мені перестали подобатись. Ось і сьогодні, вийшовши у вечірні сутінки понеділка, воліла б не зустрічати ні двоногих, ні чотириногих. Незважаючи на те, що робочий тиждень лише розпочався, чимало представників сильної половини людства, вочевидь, уже щось відсвяткували. Пригадала слова Якова Кротова: «Нам би так молитися, як вони п'ють: безперестанку й на всякому місці»...

Йшла, а в голові роїлися різні думки. Чому ми живемо в такому страшному світі? Чому Бог не зупинив це беззаконня, яке ми називаємо життям, кілька тисячоліть тому? Чому страждання — це обов'язкова складова дороги Додому? Чому іноді так страшно дивитися на все це? Я знаю, що питання «чому?» — це не ознака особливої зрілості, а радше глибокого дитинства... Можливо, я справді далека від зрілості, а може, періодично сходжу на дитячий розум, але іноді при зустрічі з тими, хто «створений для

Фото Алли Смаль

величі», стає нестерпно гірко й гидко... Зрозумійте мене правильно: питання «чому?» — це не докір Богові, мовляв, Він погано справляється зі Своїми обов'язками або зобов'язаний звітувати про Свої дії. Я ставлю подібні запитання, щоб хоч трішки зрозуміти, як мислить Бог, що Він відчуває, адже Він УСЕ бачить, але чомусь досі терпить.

Бог заговорив зі мною через відомий біблійний текст: «Так-бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого, щоб кожен, хто вірує в Нього, не згинув, але мав життя вічне» (Ів. 3:16).

Коли читаю «золотий» вірш Біблії, відчуваю себе на березі величезного океану, який не можу ні перепливати, ні вичерпати, ні передбачити. Мені залишається лише одне — захоплюватися тим, що бачу, і розуміти, як мало в цей момент бачу.

Якщо із захопленням дивитися на океан, стоячи по кісточки у воді, він здається величезним. Блакитні води притягують, а від відчуття його величі перехоплює подих. Але якщо подивитися на нього, піднявшись на гору, то ви зрозумієте, що ваше попереднє знання про океан було дуже поверховим. Дивлячись із вершини, ви раптом чітко розумієте, що він набагато більший, глибший і прекрасніший. Обрій віддаляється, а берегова лінія, звиваючись змійкою, утікає вдалину й здається просто нескінченною. Але як би високо в гори ви не підіймалися, вам не вдасться побачити океан повністю. Він неосяжний! Щоб побачити його цілком, вам потрібно дивитися на нього з-за меж Землі.

Раніше, коли я в неділю стояла на богослужінні, мені здавалося, що я щось знаю про Божу любов. Взагалі-то, Бог добре зробив, що полюбив світ. Усе ж таки було б прикро, якби такі хороші люди загинули через гріх Адама й успадковану гріховну природу...

Ніби зайшовши по кісточки в океан, скрикуючи від припливу емоцій, захоплююся його красою. Він здається в принципі зрозумілим і навіть відчутним. Я можу навіть дещо розповісти про нього. Ну, наприклад, я можу відчувати температуру води в океані. Ще можу розповісти, яке дно в мене під ногами — піщане чи кам'янисте. І на тій глибині, де я стою, можу навіть говорити про глибину океану й про те, що, яким би великим він не був, у нього все-таки є межі, тому що я бачу берег. Ось такий, напевно, вигляд мають наші міркування про Боже серце і Його любов, коли ми стоїмо в наших храмах: «Так, звичайно, є деякі люди, які не заслуговують доброго ставлення Бога, але загалом Бог не помилився, полюбивши світ».

Але зовсім по-іншому звучить цей текст, коли відкриваю сторінку новин в Інтернеті й переглядаю повідомлення про те, що діється на нашій планеті. Після 15 хвилин перегляду відчуваєш, що серце Бога неможливо зрозуміти...

Як можна полюбити такий огидний світ? Адже коли Ісус говорить про те, що Бог полюбив світ, Він не має на увазі орхідей і канарок. Він говорить про людей, про ось цих негідних людей. Як можна полюбити істот, які дихають злобою, випльовують прокляття, убивають один одного з насолодою? Як можна полюбити світ, що покрит себе ранами Освенціма, Хіросіми, терактами й жакливими війнами? Як можна полюбити світ, у якому одні пухнуть від надлишку їжі, а інші від голоду? Як можна полюбити світ, у якому обманюють, зраджують, катують, принижують, гвалтують?

У такі моменти, коли я думаю про Божу любов, то це начебто погляд на океан з гори: ти менше відчуваєш, але більше бачиш його неосяжність і нескінченність... Вигуки й надмір емоцій змінюються боязким мовчанням, і перехоплює дух від величі тієї картини, яку відкриває Бог.

А тепер уявіть, що ви знаєте все зло, всю підлість, всю ницисть істот, які сховалися під словом «світ». Не намагайтеся навіть особливо згущувати барви, він усе одно набагато гірший, ніж ви уявляєте. Тепер усе це помножите на ненависть, яку відчувають ці істоти (до речі, це ми теж) до Бога...

Я не можу зрозуміти, як можна полюбити світ, який ненавидить тебе. Ці маленькі істоти, створені з глини, які Ним рухаються та існують, з піною на губах щодня відкидають Його. Махають своїми кулачками в небо й вигукують: «Ну, де ж цей Бог?». Тільки подумати, твориво повстало проти Творця.

Кожний із нас щось виготовляв у своєму житті, і, якщо наш витвір втрачає свою привабливість, стає ні на що не придатним і нікому не потрібним, ми з легкістю викидаємо його в смітник. Бог міг би вчинити так само. Невже в Нього закінчилася глина й подих життя? Невже ця маленька кулька з назвою Земля така складна, що Він не створив би Собі іншої? Чому цей зіпсутий мотлох на землі такий цінний для Нього, що Він віддав найдорожче — Сина? Як можна ТАК полюбити? У вас є відповідь? У мене — немає...

Бог віддав Сина не туди, де Його прийняли з радістю й любили без тями. Він віддав Його туди, де Йому не було місця з перших днів життя. Бог подарував людству подарунок, якого воно не могло ні зрозуміти, ні прийняти, ні гідно оцінити.

Зрозуміти серце Бога може тільки Бог. Слова «так-бо Бог полюбив світ, що ВІДДАВ СИНА...» звучали з вуст Самого Сина. Він бачив весь масштаб трагедії й зла, але Його любов була масштабнішою! Він погодився прийти в заражений гріхом світ. «Син-бо Людський прийшов, щоб спасти загинуле» (Мт. 18:11), — одного разу скаже Він. Подумайте лишень, яка велика любов Сина, що Він прийшов урятувати те, що вже загинуло. Він прийшов не реанімувати, а воскресати, не реставрувати, а будувати заново, не приймати поклоніння, а схилитися і служити. Його прихід — це не послуга й не примус. «Я власне життя віддаю, щоб ізнову прийняти його. Ніхто в Мене його не бере, але Я Сам від Себе кладу його» (Ів. 10:17)...

Христом рухає не обов'язок, а любов. Оце **космічна любов!** Любов, масштаб якої досягнути із Землі просто неможливо!

«Чому?» — запитуємо ми.

«Тому що ЛЮБЛЮ», — відповідає Бог.

І ось тут я розумію, що це неможливо зрозуміти. Тому що для пізнання нескінченної любові нам буде потрібна нескінченна вічність! Любов Божа безмежна, вона перевершує наше розуміння, вона гідна захоплення й відданості!!!

Не слід обманюватися, що ми вже багато знаємо, що слова, записані в Ів. 3:16, давно відомі й вивчені нами, як алфавіт. Якщо ми ввійшли в безмежний океан Божої любові навіть по пояс, це не дає нам права стверджувати, що він нами пізнаний. Божу любов ми будемо пізнавати нескінченно, тому що — Бог є ЛЮБОВ!💖

Наталія Дубовик

Помічниця, або Щоденник одного дня

Оповідання

Пробудження

Цей буденний ранок нічим особливим не вирізнявся: звичне дзеленькання будильника, той самий підйом через силу й думка: «Попереду ще один важкий день...». Нелегко прокидатися взимку, коли надворі темно й завиває вітер. ... Ну все, досить скиглити, швиденько будити дітей, одягатися, снідати й притьмом у дитсадок і школу. «Боже, як же легко було прокидатися в дитинстві, ранок приносив багато сили й енергії. Допоможи мені повернути дитяче пробудження...». Поцілунком буджу молодшу доню, з-під ковдри з'являються рожеві рученята, а потім і усмінене личко:

— Мамо, сонечко вже прокинулося?

— Ось-ось прокинеться, — відповіла я, намагаючись теж усміхатися.

— Ну, значить, я перша... — повідомило маля, вискакуючи з ліжечка назустріч новому дню.

Діти, на відміну від дорослих, уміють радіти життю. З якою завзятістю вони беруться за нові справи, не боячись помилок і розчарувань. Як успішно долають безбарвну нудьгу й одноманітність. Від початку дня й до його кінця вони накопичують знання, із захопленням прямує вперед.

Під час сніданку розмовляю зі старшою дочкою. У неї проблеми в стосунках із однокласниками, тому, не відкладаючи, це потрібно обговорити. Розмовляючи з нею, бачу, що неспроможна допомогти. Часи зараз настають страшні: діти непокірливі, дух зарозумілості й бунтарства цвіте буйним цвітом. Умовляючи її залишатися в такому «квітнику» лагідною і миролюбною, розумію, що самими лише вмовляннями тут не допоможеш. Залишається одна надія — на Бога, на те, що Він зробить чудо і попри все виростить з моєї дитини хорошу людину. Квапливо допиваю вже остиглу каву й поспішаю помолитися з дітьми, перш ніж ми вийдемо з дому й розлучимось на цілий день. Весь цей час їм доведеться прожити без мене, багато що впливатиме на них, і я не зможу це контролювати, але Бог зможе.

Дме північний вітер, і дорога видається нескінченною. Мені б хотілося помовчати, дещо обміркувати, але трирічна малеча мовчати не збирається, у віці чомучки вона так і сипле запитаннями:

— Мамо, мамусю! А чому сніг білий? — запитує вона, умудрившись на ходу захопити жменю снігу. Обтрушуючи її рукавичку, думаю: «А й справді, чому? Вода прозора, а її замерзлі кристалики білі?» Чи варто вдаватися в наукові пояснення? Доні просто хочеться поговорити.

— Сніг білий, тому що взимку дуже мало кольорових фарб, — почала вигадувати, поступово захоплюючись розповіддю. — Немає соковитої зеленої травички в жовтий горшок з кульбаб, немає золотої, як твої коси, пше-

ниці й синіх, як твої очки, волошок. Усе навколо сіре й тьмяне, і, можливо, тому Бог створив чистий, білий, такий ошатний сніг, і прикрасив ним землю.

Якийсь час донька йшла мовчки, але незабаром вітер доніс до мене її наступне запитання:

— Мамо, а чому Максим у садочку увесь час б'ється? — тема різко змінилася.

— Ну, напевно, він в ігри грати не вміє. А ти навчи його хорошої гри, він битися й перестане.

— Краще ти навчи, бо я ще маленька...

— Гаразд, завтра в мене заняття у вашій групі, от ми й пограємо.

— А... чому буває завтра?

— Ну й запитання в тебе, одне складніше іншого, так відразу й не відповіси... Я тобі ввечері розповім, перед сном, замість казки, домовилися? ▶

На цьому розмова припиняється, бо ми вже підійшли до дитячого садка. Усе, тепер попереду довгий робочий день. Як добре було в давнину: жінки не працювали, а сиділи вдома й виховували своїх численних дітей... «Зачекай, зачекай... — осікла сама себе. — Хіба ти до цього готова?..» Так... Сучасність із її емансипацією, фемінізмом та іншими вигаданими популярними жіночими течіями зіпсували наше світобачення і виправити його може лише знання біблійних принципів побудови життя. Ми — покоління, виховане радянськими жінками, що належали державі, а не своїм чоловікам, увібрали в себе перекручену уяву про сім'ю, і хтозна, скільки ще знадобиться часу й молитов, доки сестри, матері й дружини, дізнаються, на решті, про своє справжнє призначення.

Дім

Добре, що робочий день усе ж таки закінчується. Я гостро відчуваю потребу в тиші, так хочеться залишитися наодинці зі своїми роздумами. Уже кілька днів поспіль у голові крутиться один рядок, і, знаючи себе, я розумію, що це паростком пробивається вірш. Поспішаю додому, щоб ще до повернення рідних встигнути попрацювати за письмовим столом, але дорогою згадую, що вдома нічого немає на вечерю, обов'язково потрібно прибрати, та й гора невибраної білизни помітно зростає...

Домашня робота — це така робота, у якій не можна поставити крапки. Приміром, якщо ти пишеш оповідання, то можеш розраховувати на те, що коли-небудь воно закінчиться, але з цією роботою так не буває. І ніщо так не вбиває творчу діяльність, як рутинна, — але я для себе знайшла вихід. Я роблю не генеральне, а художнє прибирання, або готую на обід не просто борщ, а створюю нову страву з різних компонентів, вдало підібраних за смаком, тобто одноманітність намагаюся прикрасити творчістю.

Наш дім — це те місце, де ми проводимо чимало часу. Внутрішнє облаштування дому, як внутрішній стан душі, може багато чого розповісти про господаря. Є такі будинки, у яких просто занурюєшся в тепло. У такому домі панує мир і злагода серед усіх його мешканців. Тут усі чесні й відверті, ти перебуваєш у безпеці й хочеш повертатися сюди знову й знову. Але є будинки, що нагадують сховища темних таємниць. Потрапиш у таке місце, відчуєш якийсь тиск, ніби не вистачає повітря для дихання і свободи для рухів. Життя немов зупинилося, хочеться вирватися звідти й ніколи більше не повертатися... Ми у своєму домі для своїх близьких створюємо особливий світ, і якщо це світ добра та світла, то він захистить рідних від незгод, але якщо зло поглинуло дім, то де ж знайти сховатися?

Так розмірковуючи, я впоралася, або майже впоралася, з усією домашньою роботою. Тепер можна приготувати чай і сісти за письмовий стіл. Кладу перед собою чистий аркуш паперу... Дзвінок у двері: до мене прийшов друг.

Важливішими від стосунків із близькою людиною можуть бути лише стосунки з Богом. Справжня дружба — це подарунок неба. З другом ти можеш бути відвертим, як і з Богом, адже головне бажання справжнього друга — допомогти. Ми знайомі багато років, і мені завжди є що розповісти йому, але зараз краще вислухати. Відверта розмова від серця до серця має цілющу силу. Правда й добра порада лікують, і особливо тоді, коли гасне надія і немає сили рухатись уперед. Віра й розуміння друга в такі хвилини здатні втримати нас від темряви... За розмовою час пролетів непомітно. Потрібно забирати дітей зі школи й дитсадка й поспішати на служіння, сьогодні це репетиція церковного хору.

Служіння

Якби кілька років тому хтось сказав мені, що я співатиму в церковному хорі, — нізащо б не повірила. Спів у хорі — саме по собі складне заняття, а спів для слави Творця Всесвіту — особливе заняття, що вимагає посвяти й часу. Я пам'ятаю, як переді мною постав вибір, чому або, точніше, кому віддаватиму свій особистий час. Щоб прийняти зважене рішення, навіть словник узяла. Виявилось, що слово «служіння» має два значення: виконання певних обов'язків при наймі на тимчасову службу й добровільна праця, присвячення на благо комусь. Мені знову потрібно було вибирати: або я служу тимчасовим на-

йманим робітником і деякий час для себе в мене все-таки залишається, або я стаю співробітником Бога назавжди й відмовляюся від часу для себе.

Як же тоді мені стало себе шкода! «Це несправедливо, — нарікала я, — маленькі діти й домашні справи й так забирають увесь мій час...» Але в молитві одержала від Бога відповідь, що тому, хто служить Богові, Господь Сам улаштовує дім. Багато чого мені тоді ще було незрозуміло, але вірити Тому, Хто дає тверду обіцянку, хотілося, — хіба можна було відмовитися від такої пропозиції?!

І виявилось, що справді легко служити й присвячувати свій час Тому, Кого любиш. Сили для Улюбленого ніколи не закінчуються, про примус немає і мови, не зауважуючи часу й втоми, ти шукаєш, чим же ще догодити. Ось такого служіння, я думаю, і чекає від нас Господь...

Любов

Я вчуся любити. Учуся в Бога й у дітей. Бог ніколи не припиняє любити, Він постійний. Чи можна собі уявити, що побут, неслухняність, усяке безладдя, життєві дрібниці раптом зробили б Господа злим, мстивим і дратівливим?.. Звичайно, таке й у голові некладається. Але нас, людей, неприємності просто виводять із себе: від мудрості й святості в такі хвилини не залишається й сліду. Ви зауважували, як у гніві сонце нашої любові миттєво заходить за обрій справедливості й на нас опускається пільма?.. Того, кого ще кілька хвилин тому ми вважали єдиним і боялися втратити, розсердившись, хльостаємо до болю злими словами й не бажаємо більше бачити. Гнів застилає наші очі, відбираючи в нас спроможність бачити; зло й образа вражають розум, позбавляючи розважливості; свавільне бажання помститися відбирає близьких і наше майбутнє...

Як легко й невимушено люблять діти. Діти здатні довіряти й вірити, незважаючи ні на що. А ще вони легко піддаються добру. Це дорослим правда неприємна, а прохання бути слухняним звучить як виклик.

День наближався до кінця. Вечір зібрав усіх нас за сімейним столом. Кожний приніс додому те, що нагромадив у плині довгого дня: нові знайомства, зустрічі й звичайно ж емоції з цього приводу. Від цього наша сімейна вечеря була гучною і навіть дещо дивною, але однозначно — жвавою. Після численних обговорень у всіх деталях подій цього дня, а потім прибирання залишків вечері зі столу, мої сили закінчувалися. Але в маленькій доні енергія ще вирує: смикаючи край мого халата й намагаючись вкласти в мою руку коробку з кольоровими олівцями, вона просить:

— Мам, мамусю, намалюй мені, будь ласка, будиночок з квіточкою у віконці, літачок із зірочкою, кицьку, собачку, рибку...

Я вже вирішую махнути рукою на невимитий посуд, але тут доню підхоплює її тато й вони летять на уявному великому птахові до маленького острова в теплих краях, де можна буде, заховавшись під пальмою, спокійненько побалакати й помалювати. Закінчуючи свої справи, я думаю про те, що добре виходить бути спокійною, коли тебе розуміють і допомагають. Але допомога не завжди під рукою; розуміння не завжди встигає за подіями, і я почала молити Бога про те, щоб Він подарував мені мудре серце, яке б незмінно зберігало мир і любов, незважаючи на втому від труднощів... «Мамо, про що ти думаєш? Ходи до нас. Ти вранці обіцяла казку розповісти», — долинає на кухню голос доні. Я гукнула старшу доньку й ми всі разом влаштувалися під теплим пледом.

— Так про що я обіцяла тобі розповісти? — запитую, приготувавшись.

— Про те, навіщо буває завтра.

— Отож, навіщо буває завтра...

Майбутнє

Завтра — це майбутнє, і добре, коли воно є в людини. Завтра — це надія. Надія на те, що настане новий день і принесе з собою нові зустрічі й нові знання. Дорога життя складається з безлічі завтрашніх днів, і ця дорога незмінно приводить нас у вічність. Там, у вічності, є дві країни. Одна з них країна вічного Життя, інша — вічної Смерті. Ви в яку хотіли б потрапити країну?

— Життя, звичайно, — серйозно відповіла старша дочка.

— Ну, тоді вам потрібно добре знати дорогу, що туди веде.

— А яка вона? — запитала молодша.

— Її ви впізнаєте по тому, що вона буде дуже, дуже...

— Вузька, — вчасно підказав мені чоловік.

— Так, вузька й досить важка.

— Чому? — засмутившись, запитали діти.

— Тому що йти доведеться проти течії бурхливої ріки Долі, зберігаючи сміливість і рішучість, навіть коли всі проти тебе...

— Усі, крім Бога, — знову підказав чоловік.

— Так, на цьому шляху Він обов'язково допомагатиме, учить любити людей навіть тоді, коли вони тебе ненавидять. Буде нелегко, але поступово крок за кроком, переборюючи труднощі, ви прийдете в країну вічного щастя.

— А інша дорога, яка вона? — поцікавилася старша дочка.

— Інша дорога простора й широка.

— Ну, то краще по ній іти.

— Це легкий шлях, тому по ньому багато хто йде, але цей шлях хибний: ти не опираєшся, а пливеш за течією, як усі, і бурхлива ріка Долі з темними водами несе тебе до берегів країни Вічної Смерті...

Діти нарешті заснули. У домі настала довгоочікувана тиша. Лежачи у своїй постелі, я мріяла про те, що колись мої дівчатка виростуть і, перш ніж зробити у своєму житті вибір, згадають цей вечір. І тут, уже крізь сон, я почула голос чоловіка: «Ти наша помічниця. Я люблю тебе». Гарною хвилиною в моє серце накопилось відчуття щастя! Я — помічниця, і бачить Бог, що мені це подобається! Подобається попри нескінченні турботи й втому. Подобається, тому що є ті, кого я можу любити, й ті, хто любить мене й кому необхідна моя допомога. А ще тому, що із цієї допомоги будується наше майбутнє.

...Намагаючись не шуміти, я закуталася в ковдру й підійшла до вікна. Місто спокійно спало. Крізь шибку було видно, як над будинками на фіолетовому нічному небі сріблилися зірки. «Господи, як добре, що з Тобою моя сім'я має майбутнє...» У моїх думках затанцював знайомий рядок, але вже не один, а в парі з римою. Підійшовши до стола, я увімкнула лампу й початку писати, передчуваючи, що цей вірш буде для мене найдорожчим. 📖

Оксана Попеску

Дорога до Бога

Рано-вранці до схід сонця
Ангел стукає в віконце,
Ніжно каже: «Уставай,
Свого Бога прославляй».

Радію я новому дню,
Й розмову з Богом розпочну,
Серце в грудях так тріпоче,
Наче вискочити хоче.

Молю за нашу Україну,
За мир і спокій у родинах,
За відпочинок і за труд,
Щоб йшов до Бога увесь люд.

Але не завжди так було. Зростала я в простій селянській сім'ї. Бога не знала й не прагнула Його знати, хоч мама була віруючою людиною. Однак, звертаючи свій погляд у минуле, я можу впевнено сказати, що Божа рука вела мене постійно, я завжди відчувала Його любов і турботу.

В дитинстві я мріяла вчителем стати,
Цю мрію вдалось зберегти до кінця,
Пішла в інститут, щоб знання здобувати,
І вчителем стала на всьєнє життя.

Предмет викладала старанно, сумлінно,
Із радістю йшла я у кожний клас,
І зошитів паки носила постійно,
Й дітей розважати знаходила час.

Зарплата учительська була мізерна,
Та я не звертала уваги на зиск,
У розум дітей математики зерна
Я сіяла й дбала про розвиток їх.

Для вчителя чи не найбільша заплата,
Коли учні слухають й люблять його,
Сприймають предмет, а коли яка дата,
Ідуть привітати від серця всього.

Давно я уже не спішу на уроки,
Та дзвоник шкільний ще лунає в душі.
Чи ж можу забути прожиті роки?
За школою часто нудьгую в тиші...

Завершилась моя робота на педагогічній ниві, я вийшла на пенсію, але душа моя не знаходила спокою. Розмірковуючи про сенс життя, я почала шукати чогось вищого, духовного. І от у 2003 р. Божа любов торкнулася мого серця. Я почала вивчати Слово Боже й щиро молитися до Бога, щоб Він відкрив мені духовні очі.

Господи, Боже наш, я славлю Ймення Твоє, Єгово!
Прошу благословення Твого, відкривай мені Своє вічне Слово!
Усім серцем мрію стати Твоїм другом, Твоїм дитям,
Щоб Ти, як люблячий Батько, супроводжував мене усе життя.

На моєму життєві шляху, у цьому складному світі
Бажаю виконувати всі Твої святі заповіді,
Твоя щира підтримка для мене завжди опорою буде,
І слів зі Святого Письма ніколи душа моя не забуде.

Господи, Боже мій, дай мені сили протистояти спокусам сатани,
Які будуть на шляху пізнання Твоїєї святої істини.
У Ім'я Ісуса Христа Ти мене не покинь,
Мій Отче Небесний у Дусі Святому. Амінь.

Це були мої перші молитви. Життя продовжувалося. Я почала хворіти. Але я вже мала до Кого звертатись і на Кого покладатись.

Подяка

Я дякую, Господи Боже,
За те, що спасаєш мене,
Надію мені посилаєш,
Що туга й печаль вся моя промине.

Надіюсь на Тебе й благаю:
Пошли Ти здоров'я мені.
Та часто себе я питаю:
Чи все, що роблю, до вподоби Тобі?

У чім завинила — я каюсь,
Благаю, о Боже, прости,
Чим серце своє полонила, —
Ти Сам і очисти мене, й освяти.

За все Тобі дякую щиро,
Надіюсь, пробачиш мені,
Як мати прощає дитину,
За скоєну часом провини її.

Ще було багато сердечних молитов-покаянь. Але привселюдно перед церквою і Богом я щиро покаялась 29 жовтня 2005 р. А 1 липня 2007 р. склала заповіт з Господом через святе по вірі водне хрещення.

І ось я з Господом живу, з вірою, надією, радістю!

Вірую!

Вірую!
Що в Віфлеємі народилося Дитя і постелю
Собі обрало в яслах, як те ягня.

Вірую!
Що це Син Божий, Він серед людей зростав
і в немочах людських усім щиро помагав.

Вірую!
Що на Голгофі Син Божий постраждав і
смертю за гріхи наші Він нам спасіння дав.

Вірую!
Що в третій день Воскреслий Він сів праворуч Творця і разом з ангелами святими славить Свого Отця.

Вірую!
Що в день грядущий Він прийде як суддя, і Царству Божому не буде кінця.

Вірую!
Що серед спасених буду там і я, де разом будемо славити свого Бога й Спасителя.

Завжди пам'ятаю, якою ціною я викуплена з полону гріха.

Голгофа

Скільки років вже минуло з дня мого народження,
Аж тепер душа відчула дивний час відродження.

З Христом йду я на Голгофу, в жертву Він віддав життя
І за мене тяжкі муки перетерпів до кінця.

Піднімуся на Голгофу, гляну на страшні знуцання —
Це мої гріхи великі завдали Христу страждання.

Бачу я, як руки й ноги до хреста прибили,
Як на голову колючий вінок з терня положили.

Як вуста сушила спрага, Йому оцту подали,
Списом гострим Його груди лихі люди протяли.

Кров свята й вода стікала із пречистих Його ран,
За гріхи усього людства тяжко Божий Син страждав.

За свої гріхи ми з вами мали б постраждати,
Та Христос прийняв ті муки, щоб нас врятувати.

На Голгофу зійдів знову, любі сестри та брати,
Не забудемо ті муки, що Ісус мав понести.

Хресні муки аж до смерті Він прийняв за нас,
У смиренні поклонімся перед Ним в цей час.

Коли маєш віру, тоді з'являється надія, а з ними нерозлучна любов.

Ісусе, Спасе! Я на Твоєм лоні
Дитячі радощі і горе виливала,
Й Спасителем тебе я щиро звала,
З подякою складаючи долоні.

Ти іскру Божу зародив у моїх грудях,
Надія — їй найпершу пісню я співала,
Мені вона зорею провідною стала,
І з нею Царства Божого чекати буду.

Коли ж відчую я, що промінь погасає
Надії любові, тоді, Ісусе милий,
Ти вірою зміцни мій дух безсилий,
І знову серце радістю засяє.

Надія з вірою до Тебе, мій Ісусе,
Породжують в душі це незбагненне диво —
Любов велику, безкорисну, вільну, щире,
З якою вже нічого в світі не боюся.

Тепер мою у небеса дорогу
Любов освітлює й наповнює блаженством
Звучання неповторного оркестру
Надії, віри і подяки Богу.

Я щиро тішуся тим, що я з Господом. Дякую за те, що Він почув мамині молитви, і тепер я — Його дитя. Як сказано в Пс. 114: «Люблю я Господа, бо він почув голос мій у благаннях моїх, бо Він нахилив Своє вухо до мене, і я кликатиму в свої дні».

Я так бажаю, щоб до кінця моя віра збереглася і духовно зросла.

Ірина Ковтунець

Казка про Королеву

Дійові особи: Королева, королівський трубадур, Марися, Кошмар, Страх, Сумнів, жителі країни.

Звучить музика. Жителі країни весело снують по площі, кожен займається своїми справами. Звучить пісня «День Королеви».

День Королеви — свято усіх,
В день Королеви лунає сміх.
Ми всіх вітаємо з Днем Королеви,
Жителі міста, де ви?
Справи відкиньте, на площу спішіть!
Не пропустіть святкову цю мить.
Ми всіх вітаємо з Днем Королеви!
Жителі міста, де ви?

1-й житель. День Королеви! А що ви готуєте?
2-й житель. День Королеви! А що ви купуєте?
3-й житель. У День Королеви — лише королівське!
4-й житель. У День Королеви — тільки корисне!
1-й житель. У нас сьогодні королівський обід — королівська печеня і королівський салат!
2-й житель. А в нас — королівський день солодоців. Ми приготували королівський торт і королівське морозиво.
3-й житель. Ми відсвяткуємо сьогоднішнє свято по-королівськи!

Чути звук труби трубадура. Жителі зупиняються.

4-й житель. Ну от, знову вони! Щороку одне й те ж. Ми давно все це знаємо.

1-й житель. Тому і святкуємо!
Трубадур. Послухайте слово про Королеву! Королівське слово! *(Грає марш.)*

«Ваша Королева запрошує вас до Себе на свято! Кожен, хто прийме запрошення і прийде до королівського палацу, отримає безцінний скарб, зможе жити в королівському палаці хоч цілу вічність і користуватися всіма королівськими правами! Усе це можна отримати просто так! Приходьте до королівського палацу!» *(Пропонує жителям запрошення.)* Візьміть, ось тут написано все про Королеву!

2-й житель. Ой, та для чого це мені! Я і так святкую День Королеви щороку!

3-й житель *(тримає в руці штир).* Давайте, давайте! Я колекціоную ці миленькі книжечки! У моїй колекції якраз не вистачає з червоненькою палітуркою! Щоб книжки не загубилися, я їх нанизую на великий штир, і тільки тоді ставлю на полицю.

4-й житель. Дурниці це все! І пуста трата часу! Я навіть не візьму цього до рук. Мені казали, що це казка для першого класу! Треба мислити раціонально!

Марися. Тут написано про Королеву? Я хочу все знати. Дайте мені, будь ласка!

Бере запрошення і співає. У цей час жителі насміхаються над дівчинкою й ідуть зі сцени.

Як цікаво дізнатись про те,
Про що чула не раз і не два,
Я хотіла б побачити всі
Королівські чудо-дива.
Я читати люблю, прочитаю усе,
І нехай мене диво до казки несе.

Виходять Страх і Сумнів. Страх змитає пилінки, Сумнів розгортає доріжку. З'являється пан Кошмар.

Кошмар. То що ж, я хочу знати, як проходить це гидке свято? Я слухаю вас!

Страх. На вулицях страх як багато людей.

Сумнів. Я сумніваюсь, що хтось залишився вдома.

Кошмар *(злісно).* Я не про це вас питаю! Хтось ще пам'ятає про цю, як її там, Королеву?

Страх. Що ви, що ви! Ми доклали страшно багато зусиль, щоб люди на святі просто святкували.

Сумнів. Я дуже сумніваюсь, щоб вони хотіли пам'ятати про цю...

Кошмар. Годі! Ви впевнені, що жодна людина не прийняла запрошення до палацу?

Страх. Ой! Мені страшно! *(Ховається за Сумнів.)*

Сумнів. Ну що ви, шановний пане Кошмаре! Ніхто, ну майже ніхто...

Кошмар. Що!! ? Ви що — знущаєтеся? Майже? Як це розуміти?

Страх. Та якась там мала...

Сумнів. Ще зовсім дитина. Та кому вона потрібна?

Страх. Вона ж нічого не варта. Майже непомітна!

Кошмар. Безголові, ні до чого не здатні, нерозумні, ледарі! Та чи знаєте ви, що за нею може піти на свято до цієї... ще хто його знає скільки людей? А якщо вони всі підуть? Ким я буду правити? *(до Страху.)* Безголові! Хто ж тебе буде боятися? *(до Сумніву)* Кого ти заставиш сумніватися? Наказую вам негайно лякати її, заставити її сумніватися. Не допустіть це дівчисько до палацу!

Кошмар різко виходить, його слуги разом згортають доріжку й покидають сцену.

На сцені Марися. Вона читає запрошення і співає.

Марися. Сама Королева на мене чекає.

Мені просто так, без вагань,
Вона подарує свій скарб найдорожчий,
В країні моїх сподівань.
Дорогу до дивного того палацу
Я, впевнена, скоро знайду.
Чекає на мене моя Королева,
У подорож дивну я йду!

Сумнів *(підкрадається).* Ну що, зібралася? Кумедна! Це ж маячня! Королеви не існує. Це просто казочка, щоб влаштувати свято. Ну подумай сама: королівський скарб, незліченне багатство — тобі? Та хто ти така? Малявка. Ну, що в тебе є? Нічого! Ну, де ти бачила, щоб просто так скарби роздавали? Це все казочка!

Марися. Казочка?.. Ні, не казочка! Я вірю їй! Не може вона обманювати! Я не сумніватимуся. Краще все запитаю у самої Королеви!

Сумнів відходить. Стукаючи та грюкаючи підходить Страх.

Страх. Ти ніколи не доберешся до королівського палацу! Дорога важка, не під силу дитині. Якщо ти підеш до тієї країни, то вже ніколи не побачиш своїх друзів, тобі доведеться багато страждати в дорозі. Ти не справишся. Не смій нікуди ходити!

Марися. Але ж вона мене чекає! Ось тут написано, що кожен, хто захоче прийти до Королеви, зможе розділити з нею велику радість. Я докладу всіх зусиль, я йду до палацу!

Страх щезає, а дівчинка продовжує співати.

Дорогу до дивного того палацу
Я, впевнена, скоро знайду.
Чекає на мене моя Королева,
У подорож дивну я йду!

Страх і Сумнів шепочуться, виходячи на середину сцени.

Страх і Сумнів. Ми дуже намагалися...
Старанно ми старалися...
Не боїться геть нічого
І збирається в дорогу!
Що ж ми скажемо йому?
На кого ж звалить вину?

Заходить Кошмар.

Кошмар. Ну що? Все готово? Де вредне дівчисько? Відповідайте, я чекаю!

Страх. Це все він! Він не впорався!

Сумнів. Я б на вашому місці не вірив цьому...

Кошмар. Та як ви могли! Нічого вам довірити не можна! Все доводиться робити самому! Геть із моїх очей! *(Сумнів і Страх утікають.)* Вона сильна і розумна. Такий ворог дуже небезпечний! Треба зробити так, щоб вона не була ворогом! Я підкуплю її. Ні! Краще зроблю її своєю помічницею!

Виходить дівчинка. Кошмар дуже інтелігентно й вишукано підходить до Марисі.

Кошмар. О, я бачу ти смілива дівчинка. А куди ти мандруєш?

Марися. До королівського палацу. Я хочу прийняти запрошення Королеви й залишитися з нею назавжди.

Кошмар. У таку далечинь — і одна. Хочеш, я проведу тебе?

Марися. Дякую, мені буде дуже приємно. Як я можу називати вас?

Кошмар. Я — поважна людина. Мені належать всі довколишні землі. Та володіти цим світом так просто. Я знаю, що кожна людина мріє стати володарем усього. Хочеш, я зроблю тебе своєю помічницею? Не поспішай, я ще не все сказав. Я подарую тобі владу й ще... ляльку, про яку ти мрієш уже третій рік.

Марися *(зупиняється).* І ляльку? А звідки ви знаєте?

Кошмар. Я знаю все! Ось, дивись. *(Показує на людей, кожен прив'язаний ниточкою, за які смикають Страх і Сумнів.)*

1-й житель. Мрію стати я багатим,
Мрію мати свій завод.
Ось тоді б переді мною
Покорився весь народ.

2-й житель. Міс країни хочу стати,
Найгарнішою з усіх,
Хай би заздрили всі дами —
Я б сміялася із них.

3-й житель. Мрію подорожувати,
Бачити, що в світі є,

4-й житель. Мрію, щоб ніхто не бачив,
Що у мене в скрині є.

Марися. Я не знаю, як ви це робите, та мені моторошно від того, що я побачила. Ой, як швидко сплинув час. Я ж можу запізнитися на свято до Королеви. Бувайте!

Кошмар. Зачекай! Хочеш, я зроблю тебе Королевою? Ми разом будемо володіти всім світом! *(Витягає з кишені в дівчинки запрошення. Марися рвучко забирає руку.)*

Марися. Мені з вами не по дорозі. У запрошенні є попередження, щоб я трималася дороги та не барилася. Прощайте, пане!

Кошмар *(сміється та йде в тінь).* Іди, іди... чи далеко ти зайдеш?

Марися наспівує свою пісеньку. Раптом бачить дві дороги. Зупиняється і шукає запрошення.

Марися. Ой, що ж робити? Здається, я загубила запрошення. Як віднайти дорогу?

Сумнів *(визираючи з-за штори).* Може повернутися? Повертайся!

Страх *(з іншого боку).* Тобі ж страшно! Повертайся!
Марися. Ні! Я не повернуся! У запрошенні було написано, що Королева все знає.

Ваша Величність! Я тут! Я йду до вас!

З'являється Королева. Пісня королеви.

Я — Королева, в моїх володіннях
Завжди привітно і тихо,
Немає ні сліз, ні горя, ні болю,
Є тільки радість і вітха.
Приспів.
Хочеш зі Мною в країні цій жити,
Разом зі Мною радіти?
Тебе я чекаю давно! (2 рази)
Просто повір, що чекаю тебе
В країні без горя і сліз,
Просто прийди, все, що маю, — візьми,
Запрошена щиро ти.

Королева. Вітаю тебе, Марисю!

Марися. Ваша Величність! Я шукала вас. Та, на жаль, я, здається, загубила ваше запрошення. Скажіть, усе, про що було написано в ньому, — правда?

Королева. Цілковита правда.

Марися. І я можу жити у вашому палаці?

Королева. Тепер ти спадкоємиця мого багатства.

Марися. Ось як? Але я ж прийшла без запрошення.

Королева. Марисю, ти повірила мені і прийняла запрошення серцем. А ось це *(дістає запрошення)* тільки допомогло тобі повірити мені. Візьми на згадку.

Марися. Дякую!

Королева. І сьогодні для тебе не просто День Королеви, а День Королівського вибору. Адже ти вибрала найкраще! А ще я приготувала тобі ось цей скарб *(дає діадему).*

Марися. А як же всі ті люди, які залишилися в місті? Чому вони не слухають вас? Я ж бачу, що все, що я чула й читала про вас, — правда!

Королева. Я люблю їх і ще не раз і не два я кликатиму їх. Я розумію, як складно людям прийняти моє запрошення, скільки перешкод на дорозі до мого палацу. Та я кликатиму. Можливо, хтось ще почує і прийме моє запрошення. Слухайте всі! Я чекаю вас! Ви запрошені!

Марися. Моя Королева і сьогодні чекає на вас, вона хоче познайомитися з вами. Ви багато чули про неї, і дехто з вас уже отримав від неї запрошення і особливі подарунки. Я хочу, щоб ви знали її ім'я — її звати ЛЮБОВ!

Оксана Смірнова

Вигнанець

Тієї зими Пес мерз дуже сильно. Він, ображений на весь люд, давно вже тинявся на ринковій площі: одні крамарі кидали йому обрізки м'яса чи сала, інші годували сухарями, а треті виливали скисле непродане молоко. Так і перебивався він з дня на день. Але і за це спасибі. Все ж не з голоду похнути.

З іншими собаками особливо не товаришував. Можна сказати, взагалі ні з ким не товаришував. Йому боліло серце від образи, яку завдали йому люди. Вона животіла глибоко в його серці, і він нікому більше не вірив. Навіть своїм, чотирилапим. Ті не ображалися на нього, бо розуміли, що собаче життя на вулиці далеко не мед. Тільки охрестили його Вигнанцем і на тому розійшлися.

От і сьогодні на нього якась необачна господарка вилила помії. Хутро вкрилося кригою, і Пес почав скиглити. Було йому так холодно, що здавалося, ніби зуби й ті змерзли. У такі хвилини він згадував свого колишнього господаря і тепле сите життя на сільському подвір'ї. Господар був молодим білявим чоловіком з пишною чуприною і носив картатого каптура набакир.

Тієї ночі, коли злодії обікрали господарську хату, а йому, вірному псу, перебили мало не всі ребра й повибивали чимало зубів, Вигнанець втратив віру в людей, бо його незаслужено звинуватили в недогляді та вигнали.

Пес згадав цю подію і ще дужче затрусився від холоду. Він не повернувся до господарів і не просився до людей на службу. Кожного разу, коли на ринку бачив колишніх господарів і їхніх дітей, які купували крам, то задкував та тікав. Він став самітником.

Як раптом його спогади перебило чиясь скиглення. Вигнанець помітив мале Собача, що шкандибало сніговою дорогою. «Що воно тут робить? Задубіє ж серед цього холоду. У мене хоч ганчірка якась є, дірявий ящик, а в того малого — тільки лихо». Подумав і голосно загавкав. Маля спинилося. Воно не знало, чи той старий Пес проганяє його геть чи кличе до себе. Тому вирішило запитати.

— Ви мене, дядечку, гоните геть чи кличете до себе? — трусився Песик, ледь стоячи на лапах.

— Це я так уголос думаю, — сказав Вигнанець і щільніше скрутився в клубок.

— То ви, певно, хворі.

— З чого ти взяв? — гаркнув старий Пес.

— Усі хворі хочуть, аби їх слухали. Їм є що сказати, особливо, коли хвороба дошкуляє.

— Зараз усі малі замерзлі пси такі грамотні, чи то ти один такий?

— Усі, дядечку, усі.

— А ти звідки? — неохоче спитав Вигнанець.

— З дому, — потутився той.

— Ага, вийшов на прогулянку й загубив господаря.

— Ні, це господар загубив мене, — наївно виправив він.

— Як правило, люди завжди так позбуваються собак і котів.

— Звідки Ви це знаєте? — запитав Песик і ще дужче затремтів.

— Бо я знаю людей...

— А-а-а. То Ви, мабуть, дуже людяний?

— Як це? — підняв ліве вухо Вигнанець.

— Тобто, добрий, — пролепетав малюк і скинув крижину з носа.

— Не думав над цим. А ти куди далі шкутильгатимеш?

— Пошукаю тепла.

— Очевидь, блохастий?

— Є трохи, — признався малюк і почухався за вухом.

При згадці про бліх йому починало свербіти все тіло. Вигнанець глибоко зітхнув.

— Куди ти підеш? Хурделиця стає сильнішою. Замете тебе десь на дорозі. Мостися вже біля мене, — неохоче сказав старий Пес і посунувся до стінки ящика.

Малого не потрібно було довго вмовляти. Він, скиглячи від холоду й голоду, примостився біля Вигнанця. На стала ніч. Вони поснули. А вітер стих, перестав падати сніг. І тільки двоє холодних собак щільніше тулилися один до одного.

На ранок Вигнанець прокинувся від того, що сонце зазирнуло до їхньої схованки. Так тепло йому було вперше. Той малий блохастий Песик його зігрів, і він вперше так добре виспався. Вперше за свої три мандрівні роки! Вигнанець почував себе здоровішим та веселішим. Він повернувся до сусіда і... відсахнувся. У судамах помирав його малий друг.

— Ти це що надумав? — запитав він по-батьківськи лагідно.

Той ледь розплющив очі.

— Тепло покидає мене... Але я радий, що віддав його Вам. Бо мені більше нічим було заплатити за ночівлю.

— Дурненький!.. Ми ще житимемо з тобою довго-довго. Знайдемо твого господаря...

— Ні, — по-дорослому зупинив його Песик.

— У мене більше немає тепла. А холодна собака навіть собаці не потрібна, — сказав і заплющив підпухлі повіки.

Вигнанець довго не міг прийти до тями. Він раптом зрозумів для себе щось нове, незвідане та прожите. «Зігрітись можна удвох... Удвох не замерзнеш. Бо тепло там, де двоє...»

Олена Медведєва

Малюнки Лесі Сверлюк

Бог хоче, щоб ти його побачив

«Вам не здається, що світ потребує любові? Ви можете уявити, що відбулося б у вашій сім'ї і з вашими друзями, якби ви сильніше полюбили їх, а вони — одне одного? Я не кажу про досконалу любов. Полюбили хоча б на п'ятдесят відсотків більше, ніж зараз. Хіба це не було б чудово? А що сталося б, якби це відбулося на роботі, у середовищі політиків, у гарячих точках планети? Хіба хтось може не погодитися, що світ став би значно кращим, щедрішим і привітнішим? Так у чому ж річ?»

Так розпочинається один із розділів книги Чіпа Інгрема «Бог хоче, щоб ти його побачив», який ми сьогодні коротко прокоментуємо. Можливо, ці роздуми спонукають вас познайомитися з цією хорошою книгою, або переглянути однойменний відеосемінар, який поглиблює наше розуміння Бога і викликає бажання більше пізнавати Його і щиро поклонятися Йому.

Чіп Інграм розглядає такі якості Бога, як благодать, суверенність, святість, мудрість, справедливість, вірність, любов.

Важко не погодитися з автором, що Божа любов — це одна з найскладніших для розуміння якостей Бога. Ми заходимо на святу й таємничу територію, намагаючись зрозуміти її. Однак, є обставини, які примушують нас думати й говорити про це:

♦ усі прагнуть і шукають любові;

♦ Бог любить людей і може повністю задовольнити їхню потребу в любові;

♦ між мільярдами людей, які прагнуть любові, і Богом — невичерпним джерелом досконалої любові — лежить провалля.

Як же подолати цю прірву?

Божа любов — це свята прихильність Бога до всього, що Він створив, що примушує Його виявляти абсолютну доброзичливість, а також вживати заходи для виправлення, щоб забезпечити найкраще існування для об'єкта Його любові, як зараз, так і у вічності.

Джерело цієї любові не в об'єкті Його прихильності, а в Самому Богові. Ми не можемо викликати, заслужити, виграти Божу любов чи примусити Його нас любити. Він любить нас не тому, що ми такі, а тому, що Він такий. Він є любов. Його природа й характер змушують Його виявляти безумовну любов до нас. Божій любові властиві щедрість, жертвність, безумовність і нескінченність.

На жаль, людина, неспроможна досягти всеохоплюючу Божу любов, часто ігнорує істини, записані в Божому Слові:

♦ Божі думки, наміри, бажання і плани стосовно вас завжди вам на добро і ніколи не на зло (Єр. 29:11, Як. 1:17);

♦ Бог добрий, відкритий, доступний, щирий, і Він хоче бути вашим другом (Ів. 13:12–13);

♦ Бог співпереживає вашому болю, радощам, надіям і мріям, і Він свідомо дозволяє вашому щастю впливати на Його власне (Ів. 11:33–36);

♦ Бог отримує радість від вашого існування, незалежно від ваших справ і (або) досягнень (Пс. 138; Соф. 3; Рим. 5:8);

♦ Бог активно й творчо керує людьми, створює обставини та події, щоб виявити Свої почуття і вжити дисциплінарні заходи — усе для вашого найвищого блага.

Бог не лише декларує, але й практично виявляє Свою любов у деяких речах, які можна спостерігати й досліджувати: у творінні, у провидінні, у втіленні, у покараннях, у Дусі Святому, у Своєму Сині. Людям залишається лише прийняти Божу любов і вірити в неї. А для цього потрібно наповнювати свій розум істиною про Божу любов, просити Бога допомогти усвідомити Його любов і не шукати дешевих заміників любові.

Єдиний спосіб переконатися, що ми отримали й повірили в Божу любов, — це почати ділитися нею з оточуючими. І чим більше Божої любові ми віддаємо, тим більше Він наповнює нас нею.

Така любов помічає потреби й жертвує заради їх задоволення. Ця любов бачить біль і намагається допомогти. Якщо потрібні кошти, ця любов дає кошти. Якщо потрібен час, вона приділяє стільки, скільки треба. Якщо комусь потрібно розповісти про Христа, любов ділиться своєю вірою.

Усе інше в житті не стане легшим від того, що ми насолоджуватимемося і ділитимемося Божою любов'ю. Бог цього не обіцяє. Але ми отримуємо глибоке задоволення. Ми відчуємо свою значимість, усвідомлюючи, що цілковито прийняті й маємо вічну цінність. Навіть під час страждань відчуватимемо Божу любов.

Инграм Ч. Бог хочет, чтобы ты Его увидел. — К.: «Путешествие по Библии», 2008. — 256 с.

ISBN 966-96573-8-5

Фотоконкурс «Життя моє — як воно є» Не словом, а ділом

Фото
Наталії Мазур

Фото Тетяни Філіпчук

Фото Віри Муляр

Фото Ірини Косинець

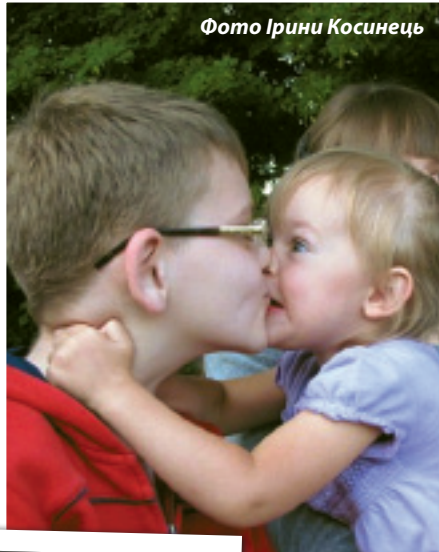

Фото
Миколи Нікітіна

Фото
Миколи Нікітіна

Фото Алли Кириченко

Літературний конкурс!

До розгляду приймаються твори українською мовою всіх жанрів (поезія, оповідання, новели, есе тощо) на морально-етичну та духовну тематику. Будь ласка, надсилайте свої роботи на адресу редакції з поміткою «Літературний конкурс».

Фотоконкурс!

До участі у фотоконкурсі приймаються видрукувані чорно-білі та кольорові фотографії хорошої якості розміром не менше 10x15 см² або фотографії в електронному форматі (бажано не менше 300 dpi). Тема фотоконкурсу: «Життя моє — як воно є». Фото будуть розміщені в журналі за підписом автора, тому не забудьте вказати своє прізвище та ім'я, а також поштову адресу й телефон. Роботи надсилайте на адресу редакції з поміткою «Фотоконкурс».

Передплатити часопис «Слово вчителю» на 2013 рік можна в будь-якому поштовому відділенні України.

Адреса редакції: а/с 116, м. Рівне, 33028, тел.: 0362-63-79-76; slovo@hopetopeople.org

Передплатний індекс — 99864